

Programmabegroting 2017

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief	5
Hoofdstuk 1 Leeswijzer	9
Hoofdstuk 2 Programmaplan	13
Programma 1 Sociaal Domein	14
Programma 2 Onderwijs en ontplooiing	26
Programma 3 Economie en duurzaamheid	35
Programma 4 Openbare ruimte	45
Programma 5 Ruimtelijke ontwikkelingen	54
Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid	64
Hoofdstuk 3 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	73
Hoofdstuk 4 Paragrafen	79
Paragraaf 1 Lokale heffingen	80
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	92
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen	107
Paragraaf 4 Financiering	112
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering	117
Paragraaf 6 Verbonden partijen	120
Paragraaf 7 Grondbeleid	130
Hoofdstuk 5 Financiële begroting	135
Bijlagen	153
Bijlage 1 Bronvermelding	154
Bijlage 2 Lijst van afkortingen	155
Bijlage 3 Toelichting beleidsindicatoren commissie Depla	159
Bijlage 4 Kader stellende nota's	163

Aanbiedingsbrief

Inleiding

In de Lentenota 2016 heeft het college richting gegeven aan de beleidsvoornemens voor 2017 en de daarop volgende jaren, inclusief het financieel perspectief. De programmabegroting 2017 is een verdere uitwerking daarvan.

Sinds de behandeling van de Lentenota heeft zich een aantal wijzigingen voorgedaan. Zo waren de financiële gevolgen van de meicirculaire op dat moment nog niet bekend. Daarnaast kreeg de gemeente te maken met nieuwe ontwikkelingen die gevolgen hebben voor onze begroting, zoals de herverdeling van het gemeentefonds en nieuwe wetgeving van het Rijk. Deze ontwikkelingen resulteren in een gewijzigd financieel beeld ten opzichte van de Lentenota.

Het college stelt een aantal maatregelen voor om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen, met als uitgangspunt dat de totale woonlasten voor inwoners niet omhoog gaan. Het verlagen van de lastendruk is immers een breed gedragen wens van zowel gemeenteraad als college. Hoewel de waardestijging van het onroerend goed een stijging van de onroerendzaakbelasting van 4 % zou rechtvaardigen, stellen wij voor alleen een inflatiecorrectie (1%) op de OZB-tarieven toe te passen. Naast het toepassen van de inflatiecorrectie en de reeds afgesproken verhoging van de tarieven voor de rioolheffing blijft, evenals in 2016, de vermindering van € 65 per van kracht. Om de motie 'Boter bij de vis' uit te voeren stellen wij voor de afvalstoffenheffing eenmalig te verlagen met € 30 per huishouden en dit bedrag uit de Algemene Vrije Reserve te halen.

In 2015 is besloten tot het invoeren van een precariobelasting op kabels en leidingen. De opbrengst hiervan is nu onderdeel van de begroting, gebaseerd op de huidige wetgeving. Daarmee ontstaat een sluitend begrotingsbeeld vanaf 2018. Het tekort voor 2017 wordt gedekt uit de Algemene Vrije Reserve.

Het uiteindelijke financiële beeld ziet er als volgt uit:

(bedragen x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Saldo Lentenota	-329	-594	-440	17
Wijzigingen				
Gevolgen Meicirculaire	-136	-66	-276	-451
Herverdeling gemeentefonds	-335	-262	-265	-248
Herziening kostentoerekening irt grafrechten	-150	pm	pm	pm
Correctie Fiscale effecten rentetoer. rioolrecht	250	250	250	250
Technische bijstellingen	-42	-62	31	28
Actualisatie grondexploitaties	3	88	35	34
Varende boswachter	-60	-60		
Accountmanager			118	118
	----	----	----	----
Tussenstand	-799	-706	-547	-252
Precario-opbrengsten	1.489	1.489	1.489	1.489
Bovenwijkse voorzieningen	-1.000	-850		

Indexering gemeentebegroting		211	439	649
Effecten gedeeltelijke nullijn	132	132	132	132
Reserveren voor prijsstijgingen		-132	-132	-132
	----	----	----	----
Voorlopig begrotingssaldo	-178	144	1.381	1.886

Speerpunten 2017

Het College is een eind op weg met de uitvoering van het collegeprogramma. De afgelopen twee jaar heeft de gemeente flink geïnvesteerd in voorzieningen en projecten. In de zorg zijn de eerste stappen voor vernieuwing gezet en er is nieuw beleid voorbereid voor wonen, economie en recreatie & toerisme. Komende periode staat in het teken van de uitvoering van die plannen. Wij lichten graag de beleidsmatige speerpunten voor 2017 toe.

Goede en efficiënte zorg

Sinds 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor Zorg, Werk en Jeugd. Inmiddels hebben wij de nodige ervaring opgedaan op deze terreinen. Aan de hand van pilots hebben we onderzocht wat goed werkt en op basis daarvan nieuw beleid opgesteld. Ook hebben wij de kosten van de zorg nu goed in beeld. We bieden goede zorg aan iedereen die dat nodig heeft, maar we vragen wel meer van mensen zelf. Gelukkig zijn er in Aalsmeer nog steeds veel behulpzame vrijwilligers.

En wij zoeken naar andere vormen van zorg, zoals de inrichting van woonzorgzones en meer aandacht voor wijkgerichte zorg en zorg op maat. Inmiddels zijn er drie woonservicezones ingericht. In 2017 volgt de zone aan de Roerdomplaan. De leden van de sociale teams weten elkaar steeds beter te vinden en de contacten met de wijkverpleging en huisartsen zijn verstevigd.

Met de opening van het Werkplein Aalsmeer/Amstelveen begin 2016 is een belangrijke stap gezet om meer mensen aan werk te helpen. In juli 2016 is de nieuwe werkorganisatie AM Match van start gegaan die mensen met een beperking helpt bij het vinden van werk. In 2017 evalueert de gemeente resultaten en de samenwerking met AM Match.

In het domein jeugd en jongeren ligt de nadruk op preventie. Hiervoor is een goed netwerk nodig van jeugd- en opvoedhulp, onderwijs en andere maatschappelijke instellingen. In 2017 start een pilot jeugdbescherming en volwassenen GGZ en wordt de pilot individuele trajectbegeleiding geëvalueerd.

Economie: werken aan economisch perspectief

Om de Aalsmeerse economie te versterken werkt het college aan een gunstig vestigingsklimaat voor ondernemers. Afgelopen jaar is de economische visie herijkt en in het verlengde hiervan hebben we samen met het bedrijfsleven de Economische Agenda 2016-2020 'Samen ondernemen in Aalsmeer' opgesteld. Wederom samen met het bedrijfsleven gaan wij aan de slag met de uitvoering van de agenda (Actieprogramma 2017 Economische Agenda).

Tegelijk met de Economische Agenda is een agenda voor recreatie en toerisme opgesteld. Een uitvoeringsagenda volgt. Met deze agenda wil het college de sector versterken en Aalsmeer als watersport- en toeristische gemeente duidelijker op de kaart zetten. Om Aalsmeer aantrekkelijker te maken worden in 2017 onder andere de toeristische en recreatieve routes uitgebreid.

Betaalbare huisvesting

De woonagenda Aalsmeer 2016-2020 geeft de richting voor komende jaren aan: behoud sociale huurwoningen, koopwoningen in het goedkope middensegment, starterswoningen en levensloopbestendige woningen voor ouderen. Dat betekent dat we gaan bouwen. Volgend jaar start de nieuwbouw in Polderzoom en Dorps haven Noord en worden plannen voor woningbouw op het VVA terrein en Meervalstraat/Roerdomplaan aan de raad voorgelegd. Daarnaast laat het college voor een aantal locaties

mogelijkheden voor alternatieve woonvormen nader uitwerken. En in 2017 worden de structuurvisies Oosteinderweg en Landelijk Gebied Oost (de linten) ter besluitvorming voorgelegd.

Prettig wonen in Aalsmeer

Aalsmeer is een gemeente waar het prettig wonen, opgroeien, werken en recreëren is. De gemeente heeft de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in de vernieuwing en het onderhoud van de openbare ruimte, sportfaciliteiten en voorzieningen. Met de aanpak van achterstallig onderhoud in het groen zijn we goed op weg, het blijft een speerpunt in 2017. Ook gaan we aan de slag met het beheer van de Westeinderplassen. Verder wordt volgend jaar een nota voor het onderhoud van de wegen opgesteld en starten wij met de reconstructie van de Burgemeester Kasteleinweg die onze gemeente weer 'heel' en verkeersveiliger maakt. Aalsmeer is een relatief veilige gemeente. Samen met onze partners werken we hard om dat zo te houden. Met het Actieplan integrale veiligheid 2017 geven we uitvoering aan het veiligheidsbeleid. Focus in 2017 ligt op de bestrijding van hennepsteelt en woninginbraken.

Verder starten we volgend jaar met de nieuwbouw van de Triade school en de renovatie van het atletiekcomplex en nemen wij de vierde sporthal in gebruik. De opening van de Oude Veiling in 2017, in nauwe samenwerking met onder meer Ons Tweede Thuis, de Bibliotheek en het Cultuurpunt zijn een impuls voor zowel de sociale werkvoorziening als de kunst en cultuur in Aalsmeer.

Schiphol: behoud leefbaarheid

Het college vindt dat er een nieuwe balans moet worden gevonden tussen de groei van de luchthaven enerzijds en leefbaarheid voor Aalsmeer anderzijds. Zij blijft de uitzonderlijke problematiek van Aalsmeer onder de aandacht brengen bij de verschillende overlegorganen. Vanaf dit najaar kunnen aanvragen worden ingediend bij Stichting Leefomgeving Schiphol voor de 2^e tranche ter verbetering van de leefbaarheid.

Digitale dienstverlening

Om inwoners en bedrijven zo goed mogelijk van dienst te zijn biedt de gemeente steeds meer diensten digitaal aan. Het programma 'Digitaal werken' bestaat uit diverse projecten om onze dienstverlening te verbeteren, waaronder een nieuwe website.

Hoofdstuk 1

Leeswijzer

Leeswijzer

Algemeen

De programmabegroting 2017 is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Het BBV maakt onderscheid tussen een programmabegroting (als sturingsinstrument voor de raad) en de productenbegroting (als sturingsinstrument voor het College). In de programmabegroting stelt de Raad de beleidsmatige en financiële kaders. De Raad stelt de (financiële) uitgangspunten voor het beleid vast in de programmabegroting en B&W voert deze uit aan de hand van de productenraming.

De Lentenota 2016 die op 30 juni 2016 door de Raad is vastgesteld vormt de basis voor deze (meerjarige) programmabegroting. In de Lentenota is het financiële meerjarenbeeld voor de jaren 2017 tot en met 2020 opgenomen, inclusief reeds genomen B&W- en raadsbesluiten, onvermijdelijke uitgaven, kosten uit door de Raad vastgestelde plannen en nieuw beleid.

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de indeling van de programmabegroting.

Leeswijzer

De programmabegroting bestaat uit de volgende onderdelen:

- Een algemeen deel, bestaande uit de aanbiedingsbrief en de inleiding;
- De beleidsbegroting, bestaande uit, het programmaplan, bedrijfsvoering, algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien en de paragrafen;
- De financiële begroting, bestaande uit de financiële positie (inclusief overzicht van de baten en lasten), investeringen en de meerjarenraming.
- Bijlage 1, 2 en 3: bronvermelding, lijst van afkortingen en toelichting beleidsindicatoren commissie Depla.

Programmaplan

Algemeen deel per programma (missie en effectindicatoren)

Ieder programma begint met een beknopt geformuleerde missie 2014-2018, gevolgd door een overzicht van meetbaar gemaakte doelstellingen (effectindicatoren). Vanaf deze programmabegroting zijn beleidsindicatoren Depla toegevoegd. Dit betreft indicatoren die volgens de in 2016 van kracht zijnde nieuwe BBV aan de gemeenten zijn opgelegd. Dit om de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te kunnen vergroten.

Thema's

De programma's omvatten meerdere beleidsterreinen. Na het algemeen deel is de verdere inhoudelijke uitwerking gesplitst in verschillende thema's. Per thema komen achtereenvolgens aan de orde:

- Wat willen we bereiken in 2014-2018 (uit het Collegeprogramma 2014-2018);
- Actuele beleidsontwikkelingen;
- wat gaan we daar voor doen in 2017? met actuele bestuurlijke actiepunten en actiepunten uit het Collegeprogramma 2014-2018;
- Kengetallen.

Financiën

Elk programma eindigt met een paragraaf financiën.

De financiële begroting

Na de beleidsinhoudelijke informatie volgt de financiële uitwerking. Dit geeft invulling aan het budgetrecht van de raad. De door de Raad te autoriseren budgetten per programma op het niveau van lasten, baten en saldo zijn opgenomen in een totaaloverzicht. Het overzicht per programma is opgebouwd uit taakvelden.

Het subtotaal per programma omvat de volle omvang van verwachte uitgaven en inkomsten en sluit aan op de door de Raad te autoriseren budgetten. Daarna wordt zichtbaar gemaakt welke bedragen aan de reserves worden toegevoegd of onttrokken.

Naast de ramingen 2017, gesplitst naar lasten, baten en saldo staan de saldi vermeld van de rekening 2015 en de bijgestelde begroting 2016, evenals van het meerjarig perspectief 2018-2020.

Onder het financieel overzicht staat een toelichting op de ontwikkeling van het programmasaldo van jaar op jaar. Daarbij worden de volgende categorieën mutaties gehanteerd:

- Eerste begrotingswijziging;
- Besluitvorming Lentenota 2016;
- Overige bestuurlijke besluitvorming na de Lentenota 2016;
- Mutaties meicirculaire 2016;
- Mutaties begroting 2017;
- Neutrale mutaties als gevolg van wijzigingen BBV en harmonisatie AA

Mutaties als gevolg van wijzigingen BBV en harmonisatie AA

De BBV-wijzigingen met betrekking tot verplichte taakvelden en centrale overhead leiden verschuivingen tussen de programma's.

Bedrijfsvoering

Het gewijzigde BBV schrijft voor, dat baten en lasten van overhead niet meer worden "toegedeeld" aan de afzonderlijke beleidsprogramma's (en producten), maar centraal worden geraamd en verantwoord op een eigen taakveld overhead. Dit taakveld is opgenomen in het hoofdstuk bedrijfsvoering.

Algemene dekkingsmiddelen

Bij de programma's worden de desbetreffende lasten en baten aangegeven. Van veel programma's zijn de baten lager dan de lasten. Het totaalsaldo van de programma's wordt bekostigd uit de algemene dekkingsmiddelen, waarvan de algemene uitkering één van de belangrijkste is. Dit is opgenomen in het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen.

Nagenoeg alle tabellen zijn afgerond op duizendtallen, hierdoor ontstaan afrondingsverschillen.

Tot slot worden, voor zover van toepassing, specificaties gegeven van in de ramingen verwerkte concrete invulling van de investeringsruimte.

Paragrafen

In deze programmabegroting zijn de volgens het BBV verplichte paragrafen opgenomen. Hierin worden de beleidslijnen van de beheersmatige aspecten en de lokale heffingen vastgelegd. Op deze manier worden onderwerpen die versnipperd in de begroting staan gebundeld in een kort overzicht. De paragrafen geven extra informatie voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en langere termijn.

Financiële begroting

In dit hoofdstuk is het overzicht van baten en lasten per programma opgenomen, inclusief de incidentele baten en lasten. Verder wordt ingegaan op de financiële positie van de gemeente, de investeringen, de reservepositie van de gemeente en de meerjarenraming.

Bijlagen

Bij de kengetallen en effectindicatoren wordt door een noot verwezen naar de bronvermelding in bijlage 1. In bijlage 2 is een lijst van de gehanteerde afkortingen opgenomen. Bijlage 3 bevat een toelichting op de beleidsindicatoren commissie Depla. Bijlage 4 geeft een overzicht van de vigerende kader stellende nota's per programma.

Hoofdstuk 2

Programmaplan

Programma 1: Sociaal Domein

Missie 2014-2018

De gemeente Aalsmeer wil dat inwoners mee kunnen doen in de samenleving. Eigen verantwoordelijkheid en een sterke sociale infrastructuur zijn hierbij belangrijke uitgangspunten. Zelf de regie voeren over het eigen leven en op een goede manier zelfstandig blijven wonen zijn hierbij leidend. Het voorkomen van het verlies van zelfstandigheid is een uitgangspunt. Het veilig en gezond opgroeien van jeugd is een ander belangrijk uitgangspunt. Onderlinge hulp ontstaat spontaan maar de gemeente kan randvoorwaarden scheppen waarin dat gemakkelijker gebeurt. Wanneer informele hulp en ondersteuning niet voldoende aanwezig is, zal de gemeente algemene en maatwerkvoorzieningen beschikbaar stellen. Uitgangspunt hierbij is dat inwoners, waaronder gezinnen, zo mogelijk weer op eigen kracht verder kunnen. Waar nodig zet de gemeente direct specialistische ondersteuning in. Inwoners die ondersteuning nodig hebben bij het vinden van betaalde arbeid afgestemd op hun arbeidsmogelijkheden worden door de gemeente begeleid. Daarnaast biedt de gemeente inkomensondersteuning.

Het College streeft permanent naar verbetering, vernieuwing, herkenbaarheid en toegankelijkheid voor burgers. Dit komt tot uiting in interactieve beleidsvorming en zichtbaarheid van bestuurders in Aalsmeerse netwerken. Het bestuur betreft burgers bij het beleid door dialoog, een open communicatie en wijkgericht werken. Wijkoverleggen hebben een stimulerende rol en ondersteunen actieve samenwerking met de gemeente en andere (professionele) organisaties.

Effectindicatoren	Bron	Laatst bekende meting	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
% Inwoners in de buurt dat elkaar nauwelijks kent	2	22%	23%			20%
% Ouderen (65+) dat ten minste redelijk voldoet aan NNGB	2	60%	57%			65%
% Mantelzorgers dat aangeeft zich overbelast te voelen (vanaf 2015)	2		32%			25%
Door de ondersteuning heb ik een betere kwaliteit van leven (% eens)*			81%			81%
Door de ondersteuning kan ik mij beter redden (% eens)*			86%			86%
% Uitstroom inkomensvoorzieningen ten opzichte van totaal inkomensvoorzieningen	1	42%	37%			45%
Alcoholgebruik jongeren, % recent (=afgelopen 4 weken) gedronken						
-klas 2		10%	**			8%
-klas 4.	5	53%				47%
Ervaren gezondheid jongeren (heel) goed	1	81%	***			85%
Besluiten Jeugdwet****			794			
Cliënten Jeugdwet met residentiële hulp**			39			

Beleidsindicatoren Depla	Bron	Laatst bekende meting	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
Cliënten met maatwerk-arrangement per 10.000 inwoners	7		222			
Personen met bijstandsuitkeringen per 10.000 inwoners 18 jr. en ouder	7		125,5			
Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15-64 jaar	7		112,9			
% Kinderen in uitkeringsgezin	7		1,54			
% Werkloze jongeren	7		0,44			
% Jongeren met jeugdhulp (van totaal jongeren tot 18 jaar)	7		6,9			
% Jongeren met jeugdbescherming (van totaal jongeren tot 18 jaar)	7		0,5			

*Eerste meting 2016. Een definitieve streefwaarde zal worden geformuleerd wanneer deze indicator meerdere keren is gemeten d.m.v. het Wmo-cliënttevredenheidsonderzoek. **Eerste meting 2016. ***Eerstvolgende meting in 2017. **** Getallen geven een indicatie. ICT systeem is nog in ontwikkeling.

Thema 1.1 Zorg en welzijn

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Aalsmeer wil dat inwoners naar eigen mogelijkheden mee kunnen doen in de samenleving. Het uitgangspunt is dat inwoners de regie behouden over het eigen leven en zelfstandig kunnen wonen. Eigen verantwoordelijkheid en ondersteuning vanuit het sociale netwerk staan hierbij centraal. Door sociale samenhang te stimuleren wordt de informele ondersteuning vanuit het sociale netwerk vergroot. Als inwoners met beperkingen ondanks informele ondersteuning niet in staat zijn mee te doen, wordt gezocht naar een oplossing op maat, zodat deze inwoners zo (snel) mogelijk weer op eigen kracht verder kunnen. Deze ondersteuning wordt zo veel mogelijk dichtbij de eigen woon- en leefomgeving georganiseerd. Inwoners die niet in staat zijn zich te handhaven in de samenleving worden opgevangen in een veilige omgeving. Hierbij wordt zoveel mogelijk ingezet op het (helpen) herstellen van de zelfregie en zelfstandig wonen.

Actuele beleidsontwikkelingen

Preventie, wijkgericht werken en sociale samenhang

Om preventieve inzet en sociale samenhang verder te versterken is het verbeteren van afstemming tussen professionals op wijkniveau van belang. In 2016 zijn themabijeenkomsten georganiseerd over preventie en twee bijeenkomsten georganiseerd voor bewonersgroepen en professionals over sociale samenhang. In 2017 wordt hier een inhoudelijk en praktisch vervolg aan gegeven. In de Oude Veiling zal een multifunctioneel centrum ontstaan waarbinnen ontmoeting met het oog op sociale samenhang en participatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een belangrijke plaats innemen.

Inrichting woonservicezones en Wmo-pilots dagstructurering

Sinds 2015 is er sprake van scheiden wonen en zorg. Dit betekent dat alleen mensen met een zwaardere zorgvraag (hoger dan zorgzwaartepakket 5) een indicatie krijgen voor een verzorgings- of verpleeghuis. Inwoners met een lichtere zorgvraag of verminderde zelfredzaamheid, moeten langer thuis blijven wonen.

Aalsmeer heeft inmiddels drie woonservicezones ingericht. In 2016 is gewerkt aan de zone in Nieuw Oosteinde. In 2017 worden de voorbereidingen getroffen voor de inrichting van de zone aan de Roerdomplaan. Bij de daar geplande nieuwbouw is het voornemen om naast een inloopvoorziening de vestiging van huisartsen te faciliteren. Naar verwachting wordt in 2017 de Zuiderkerk ontwikkeld ten behoeve van bewoning voor kwetsbare ouderen als onderdeel van de zone Kloosterhof/Spoorlaan.

Naast de drie bestaande locaties in Aalsmeer waar ouderen zonder indicatie terecht kunnen voor dagbesteding zal in 2017 binnen de hierboven genoemde woonservicezones een dergelijke voorziening worden voorbereid of gerealiseerd. Aalsmeer verwacht met deze ontwikkeling een afdoende dekkend netwerk van inloopvoorzieningen te realiseren.

Dementieaanpak

Aalsmeer vindt adequaat casemanagement dementie van belang voor haar inwoners. De gemeente en Z&Z zijn voornemens steeds meer gezamenlijk op te trekken bij de inkoop/aanbesteding van deze voor inwoners belangrijke vorm van ondersteuning. In 2017 wil Aalsmeer deze samenwerking door ontwikkelen en onderzoeken of het vanaf 2018 mogelijk is gezamenlijk casemanagement in te kopen en partijen die dit bieden gezamenlijk aan te sturen.

Vrijwilligersondersteuning

Het vrijwilligersbeleid wordt voor een groot deel vormgegeven door de Vrijwilligerscentrale Amstelland. Uit de behoefte om de informele ondersteuning verder te faciliteren is 'Aalsmeer voor elkaar' ontstaan. De website 'Aalsmeer voor elkaar' draait nu ongeveer anderhalf jaar met het doel te testen of de ondersteuning c.q. informele zorg aan hulpbehoevende Aalsmeeders hierdoor versterkt kan worden.

De verwachting is dat de positieve tendens zich in 2017 zal voortzetten.

Toegankelijkheid

De openbare ruimte en openbare gebouwen moeten, conform ratificatie van het VN verdrag voor mensen met een beperking, per 1 januari 2017 toegankelijk zijn voor deze doelgroep. Onderzocht wordt welke stappen Aalsmeer eventueel (nog) moet nemen, zodat er gesproken kan worden van een toegankelijk Aalsmeer. Daarnaast wordt gekeken of het landelijk ontwikkelde 'Keurmerk Toegankelijkheid' interessant is voor de gemeente Aalsmeer.

Lokaal gezondheidsbeleid

Het project 'Jongeren Op Gezond Gewicht '(JOGG) heeft in Kudelstaart in 2016 goede resultaten geboekt. JOGG wordt nu ook uitgerold over andere delen van de gemeente Aalsmeer en de thema's eten en bewegen zullen in 2017 verder uitgewerkt worden in concrete activiteiten.

De reguliere activiteiten op het gebied van fysieke en psychische gezondheid en preventie genotmiddelen worden in 2017 voortgezet. In 2017 worden de resultaten van de periodieke GGD-gezondheidsmonitor gepubliceerd.

In het voorjaar van 2016 zijn de resultaten van een verkennend onderzoek van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) naar de gezondheidsrisico's van de uitstoot van ultrafijnstof door het vliegverkeer rond Schiphol bekend geworden. Dit onderzoek heeft zich beperkt tot een analyse van de sterftcijfers in de verschillende regio's in Nederland. Hierbij zijn geen afwijkingen gevonden tussen sterftcijfers in deze regio en in de rest van Nederland. Om beter inzicht te krijgen is er gekozen voor vervolgonderzoek over een periode van zeker vijf jaar naar verschillende gezondheidsaspecten. De gemeente heeft per brief gevraagd hier nauw bij betrokken te worden en acteert op dit dossier in de omgevingsraad en bestuurlijke Regie Schiphol en het AM Schiphol overleg.

Transformatie Wmo

De in 2016 ingezette transformatie wordt in 2017 verder vormgegeven. De gemeente legt onder meer de nadruk op sterkere verbinding met andere uitvoerders in het sociaal domein, zoals bijvoorbeeld huisartsen, wijkverpleging en welzijnspartijen. Ook zal de dienstverlening nog verder vraaggericht worden ingevuld.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Dementie-aanpak 2015-2018	Uitvoering	
Tussenevaluatie pilot jonge mantelzorgers	College	1 ^e helft 2017
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Maatwerk bij de levering van zorg en ondersteuning aan inwoners die niet zelfredzaam zijn via een efficiënt samenspel tussen mantelzorgers, vrijwilligers en (professionele) zorgverleners. Actiepunten 2017: Uitvoering voortzetten.	Uitvoering	
2. Het organiseren van respijtzorg voor mantelzorgers in samenwerking met het Mantelzorgsteunpunt. Actiepunten 2017: Uitvoering voortzetten.	Uitvoering	
3. Het realiseren van efficiency in de zorg en ondersteuning door de inzet van sociale teams voor huishoudens met problemen op verschillende levensgebieden. Actiepunten 2017: • Uitvoering voortzetten • Evaluatie sociale teams 2016 implementeren voor zover van toepassing.	Uitvoering Uitvoering	
4. Binnen het verband van de sociale teams een werkwijze ontwikkelen waarin gemeente, lokale zorgpartijen, betrokken organisaties, uitvoerders en financiers nauw met elkaar samenwerken. Actiepunten 2017: • Uitvoering voortzetten • Verder verstevigen van de contacten met wijkverpleging en huisartsen.	Uitvoering Uitvoering	
5. Verantwoord omgaan met privacygevoelige informatie. Actiepunten 2017: Uitvoering voortzetten.	Uitvoering	

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
6. In samenwerking met zorginstellingen, woningcorporaties en investeerders voldoende geschikte woonvormen realiseren waardoor ouderen en mensen met een functiebeperking zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen. Actiepunten 2017: • Uitvoering voortzetten in de gerealiseerde woonservicezones. • In samenwerking met corporaties en zorg- en welzijnspartijen realiseren van nieuwbouw woonlocaties voor ouderen met een beperking. Dit inclusief zorg en ondersteuning in deze nieuwbouw (zie programma 5).	Uitvoering Uitvoering	
7. De uitvoeringspraktijk en (financiële) ontwikkelingen op het gebied van de nieuwe zorgtaken evalueren. Actiepunten 2017: • De resultaten van de evaluatie Wmo (uitgevoerd in 2016) verder implementeren.	Uitvoering	
8. Afspraken maken met organisaties over preventie van overgewicht (JOGG-gemeente) en alcohol- en drugsgebruik. Actiepunten 2017: • Continueren uitvoeringsplan JOGG. • Continueren Brijder en GGD preventie alcohol- en drugsbeleid.	Uitvoering Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2013	2014	2015	2016
Toegekende rolstoelen	1	75	56	61	
Toegekende woningaanpassingen	1	86	59	60	
Ritten collectief vervoer	1	16.970	17.679	17.738	
Toekenningen overig individueel vervoer	1	108	102	70	
Cliënten huishoudelijke verzorging	1	598	525	489	
Verleende zorguren huishoudelijke verzorging hele jaar inclusief PGB	1	70.500	63.800	64.700	
Inwoners 75 jaar en ouder	1	2.105	2.202	2.289	2.380
% Mantelzorgers (% bevolking 18 jaar en ouder)	2	-	-	31%	
% Vrijwilligers (% bevolking 18 jaar en ouder)	2	-	-	33%	

Thema 1.2 Werk en inkomen

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Iedere inwoner is in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor zijn werk en inkomen. Aalsmeer bevordert de financiële onafhankelijkheid en zelfredzaamheid van haar inwoners door het scheppen van voorwaarden om dat te bewerkstelligen. Aalsmeer investeert in een breed lokaal en regionaal arbeidsmarktbeleid. Er worden alleen uitkeringen verstrekt aan inwoners die daar recht op hebben. Voor de meest kwetsbaren wordt ingezet op maatwerk en participatie naar vermogen.

Actuele beleidsontwikkelingen

AM Match

De nieuwe werkorganisatie AM Match is operationeel sinds 1 juli 2016 en is verantwoordelijk voor het aan regulier werk helpen van werkzoekenden met een verdien capaciteit tot 70% van het wettelijk minimumloon. In het derde kwartaal van 2017 worden de resultaten en de samenwerking tussentijds geëvalueerd.

Werkplein AA

Het Werkplein Aalsmeer/Amstelveen is officieel geopend in februari 2016. De ambitie om voor de bemiddeling naar werk alle kennis en expertise op één plek te bundelen is daarmee gerealiseerd. Op het werkplein vindt de begeleiding plaats voor alle inwoners, met name mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Samen met werkgevers wordt op een innovatieve manier gewerkt om zoveel mogelijk inwoners aan (regulier) werk te helpen.

Op het werkplein wordt daarnaast persoonlijke dienstverlening geboden zoals ondersteuning bij sollicitatie-activiteiten, het aanleren van werknemersvaardigheden en het bieden van een werkaanbod.

De ontwikkeling van de dienstverlening op het werkplein is een continu proces dat in 2017 wordt voortgezet.

Sluitende aanpak jongeren

Binnen het sociaal domein bestaat de ambitie om de sluitende aanpak en dienstverlening voor jongeren tot 27 jaar richting onderwijs of werk verder te verdiepen en te borgen. Belangrijk is om, daar waar mogelijk, jongeren zonder startkwalificatie terug naar school te begeleiden. Om deze ambitie te realiseren wordt ingezet op het verder in beeld brengen en houden van alle jongeren tot 27 jaar. De dienstverlening met een jongerenadviseur op het Werkplein wordt voortgezet. Eind 2016 is een notitie vastgesteld met een uitwerking van de sluitende aanpak.

De verdere verbreding, verdieping en borging van de integrale aanpak voor jongeren wordt in 2017 voortgezet. Hierbij zijn naast de gemeente (Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)/leerplicht, Werkgevers Servicepunt, jongerenwerkers, sociaal team), werkgevers en onderwijsinstanties betrokken. Voorkomen moet worden dat jongeren zonder diploma (startkwalificatie) het onderwijs verlaten, niet aan het werk komen en buiten beeld raken.

Participatiebudget

De komende jaren wordt de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) verder afgebouwd. Daarnaast wordt door het Rijk een efficiencykorting doorgevoerd op de Wsw.

Vanwege een correctie op het oorspronkelijke verdeelmodel wordt met ingang van 2017 structureel een bedrag toegevoegd aan het re-integratie budget voor de doelgroep die voor 2015 al onder de verantwoordelijkheid viel van de gemeente. Voor 2017 betreft dit een bedrag van € 59.000, met ingang van 2018 betreft dit een bedrag van € 76.000. Met de komst van AM Match wordt verder invulling gegeven aan het aan het werk helpen van de verschillende doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Budget Uitkeringen Participatiewet

De verwachting is dat het aantal bijstandsgerechtigden maandelijks met een aantal van twee toeneemt. Dit wordt veroorzaakt door de reguliere toename en door de stijging van het aantal statushouders. De verwachting is dat de stijging van de kosten binnen de budgetten van het sociaal domein kan worden opgevangen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
De uitvoering van het actieprogramma uit de Kadernota Participatiewet 2015-2018.	Uitvoering	
De uitvoering van de sluitende aanpak voor jongeren tot 27 jaar richting onderwijs en arbeidsmarkt.	Uitvoering	
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Ondersteunen van mensen met een bijstandsuitkering, Wajonguitkering, jeugdige werkzoekenden en arbeidsgehandicapten bijstandsontvangers bij het vinden van werk of het verrichten van maatschappelijk zinvolle activiteiten. Actiepunten 2017: • Vanaf 1 februari 2016 vindt de begeleiding naar werk voor alle inwoners, met name voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt plaats op het Werkplein. • Vanaf 1 juli 2016 is de AM werkorganisatie verantwoordelijk voor werkzoekenden met een verdien capaciteit tot 70% van het wettelijk minimumloon. • Evaluatie van de kadernota Participatiewet 2015-2018.	Uitvoering Uitvoering College	1^e helft
2. Ondernemers stimuleren mensen met een arbeidshandicap aan werk te helpen. In dit kader inzetten op de realisering van een regionaal werkbedrijf Groot Amsterdam. Actiepunten 2017: • Vanaf 1 juli 2016 is de AM werkorganisatie verantwoordelijk voor werkzoekenden met een verdien capaciteit tot 70% van het wettelijk minimumloon. • Inzet van alle instrumenten participatiewet, afgestemd op de mogelijkheden van de klant en de vraag van de werkgever.	Uitvoering Uitvoering	
3. Huishoudens ondersteunen bij het aanpakken van schuldenproblematiek. Actiepunten 2017: • Uitvoering van de actiepunten uit de beleidsnota Schuldhulpverlening 2016-2020. • Tussentijdse evaluatie van de beleidsnota schuldhulpverlening.	Uitvoering College	2^e helft

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
4. Invoering van een Aalsmeerpas in aanvulling op het jeugdsport- en jeugdcultuurfonds en bestaande regelingen zoals het declaratiefonds. Actiepunten 2017: - Met de sinds 1 oktober 2016 ingevoerde Aalsmeerpas wordt korting gegeven op de entree van sportieve- en culturele activiteiten. - Tussentijdse evaluatie van de Aalsmeerpas.	Uitvoering College	2^e helft
5. Een goede samenwerking tussen de Voedselbank, de gemeentelijke voorzieningen en andere organisaties realiseren. Actiepunten 2017: Uitvoering voortzetten.	Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2013	2014	2015	2016
Gemiddeld aantal inkomensvoorzieningen	1	157	178	213	
Gemiddeld aantal WSW	1	43	44	41	
Inwoners met een WW-uitkering	8	648	667	639	
Toekenningen bijzondere bijstand en minimaregelingen	1	1.731	2.304	2.033	
Gemiddeld aantal cliënten schuldhulpverlening	1	121	149	109	
Houders Aalsmeerpas (vanaf 2016)	1	-	-	-	
Beroepsbevolking	7	15.100	16.000	17.000	

Thema 1.3 Jeugd

Wat willen we bereiken 2014-2018?

De gemeente wil dat ieder kind veilig en gezond kan opgroeien in een gezinssituatie. Ouders zijn altijd de eerstverantwoordelijken voor de opvoeding van hun kinderen. Zij delen deze taak met medeopvoeders als groepsleiders en leerkrachten, en hun eigen sociale netwerk. Opvoedsteun aan ouders is altijd gericht op het vergroten van hun probleemoplossend vermogen. Zorgen om kinderen manifesteren zich in het eigen gezin, op school of in de buurt. Oplossingen, integrale ondersteuning en hulp moeten daarom zo dicht mogelijk bij de natuurlijke woon- en leefomgeving worden georganiseerd en aansluiten op de eigen gezinscontext. Ouders blijven zelf verantwoordelijk, professionals schuiven aan. Alleen in situaties waar er veiligheidsrisico's voor het kind aanwezig zijn worden verantwoordelijkheden (deels) overgenomen.

Actuele beleidsontwikkelingen

In 2018 wordt een nieuwe regionale inkoopstrategie specialistische jeugdhulp ingevoerd. De vernieuwingen zijn onder andere gericht op betere en integrale hulp voor gezinnen, resultaatgestuurd inkopen, meer mogelijkheden voor nieuwe aanbieders en een vermindering van administratieve lasten. We verwachten hiermee in de toekomst beter te kunnen sturen en daardoor besparingen te behalen. 2017 is een voorbereidingsjaar waarin lokale teams getraind worden en alvast gaan oefenen met de nieuwe werkwijze. Bedrijfsvoering en ICT worden aangepast op de nieuwe situatie.

In 2017 zal verder uitvoering worden gegeven aan de uitvoeringsagenda preventief jeugd- en gezinsbeleid en zullen een aantal pilots worden geëvalueerd.

Bij de invoering per 2015 van de nieuwe Jeugdwet waarmee de gemeente verantwoordelijk werd voor alle jeugdhulp heeft het accent gelegen op de overdracht van taken op het gebied van jeugdhulp naar de gemeente. Een belangrijke doelstelling voor de langere termijn was de hulp op een meer effectieve en efficiënte wijze te organiseren. Nu de feitelijke transitie heeft plaatsgevonden richt de aandacht zich op het ontwikkelen van initiatieven gericht op transformatie van de jeugdhulp.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Voorbereiding van implementatie nieuwe werkwijze en inkoop specialistische jeugdhulp Actiepunten 2017: - Actief betrekken van huisartsen en onderwijs bij nieuwe werkwijze gemeente en aanbieders. - Training en scholing van de lokale teams ten aanzien van nieuwe werkwijze. - Aanpassing verordening jeugdhulp.	Uitvoering Uitvoering Uitvoering Raad	 1 ^e helft 2 ^e helft
Uitvoering toegangstaken specialistische jeugdhulp	Uitvoering	Doorlopend
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Goede samenwerking tussen scholen, zorg- en hulpverleningsinstanties en de gemeente realiseren om vroegtijdig problemen bij jongeren te signaleren (zie ook projectblad 2.1). Actiepunten 2017: - Evaluatie pilot zorg en onderwijs - Versterking vroegsignalering - Effectieve uitvoering van preventieprogramma in scholen en wijken, w.o. vechtscheidingen - Herijking van schoolmaatschappelijk werk - Pilot met jeugdbescherming en volwassenen GGZ	College Uitvoering Uitvoering College Uitvoering	1 ^e helft 2 ^e helft
2. Jeugd- en gezinsbeleid: uitvoering efficiënter en slagvaardiger organiseren. Actiepunten 2017: - Vierjarig preventieprogramma in uitvoering - In de praktijk ontwikkelen van initiatieven gericht op de transformatie van de jeugdhulp.	Uitvoering Uitvoering	

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
3. Met jongeren bespreken hoe hun betrokkenheid kan worden vergroot en daarop afgestemde maatregelen nemen. Actiepunten 2017: Jongeren worden gericht betrokken bij thema's die hen aangaan. Wethouder bezoekt jongereninloop periodiek.	Uitvoering	
4. Tweemaal per jaar als college en/of raad met een jongerenplatform praten over hun opvattingen en ideeën. Actiepunten 2017: Uitvoering voortzetten.	Uitvoering	
5. Een kinderburgemeester benoemen en een jongerenlintje invoeren. Actiepunten 2017: Uitvoering voortzetten, benoeming nieuwe kinderburgemeester in juni 2017.	Uitvoering	
6. Maatschappelijke stages promoten en een virtuele marktplaats faciliteren waar vraag en aanbod (bedrijven en jongeren) bij elkaar komen. Actiepunten 2017: Uitvoering voortzetten, zie programma 2.	Uitvoering	
7. Organisaties die zich actief inzetten voor de jeugd waar nodig ondersteunen; het jeugdsport- en jeugdcultuurfonds voortzetten. Actiepunten 2017: Uitvoering voortzetten, zie programma 2.	Uitvoering	
8. Projectmatig oplossen overlastgevende jeugd. Hieronder wordt begrepen het structureel oplossen van de jeugd- en gezinsproblematiek in Kudelstaart. Actiepunten 2017: - Evaluatie van de pilot gezinscoaches. - Evaluatie pilot individuele trajectbegeleiding.	College College	1 ^e helft 1 ^e helft

Kengetallen	Bron	2013	2014	2015	2016
Inwoners 0-3 jaar	1	1.493	1.455	1.383	
Inwoners 4-17 jaar	1	6.059	6.111	5.791	
Cliënten jeugdhulp (vanaf 2015)				617	
Gezinnen bij jeugdbescherming en jeugdreclassering (vanaf 2015)	1			55	

*Getallen geven een indicatie. ICT systeem is nog in ontwikkeling

Thema 1.4 Samenkracht en burgerparticipatie

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Algemeen: Inwoners en andere relevante partijen zijn helder en tijdig geïnformeerd over projecten, campagnes en besluiten van de gemeente. Relevante partijen zijn betrokken bij projecten (participatie).

Specifiek: Geconstateerde problemen en ingebrachte wensen van wijkbewoners worden actief aangepakt.

Actuele beleidsontwikkelingen

Vanaf medio 2015 tot medio 2016 is de Algemene Inspraak- en Participatieverordening Aalsmeer 2010 geëvalueerd. Hoewel geconcludeerd wordt dat op het vlak van burgerparticipatie de gemeente een consistente koers vaart, het beleid actueel is en voldoende richting geeft voor de uitvoering, worden ook verschillende aanbevelingen gegeven ter verbetering van de uitvoeringspraktijk. De aanbevelingen uit de eerdergenoemde evaluatie worden in 2017 verder uitgewerkt en ingevuld.

Naast het vormgeven van de op de interne organisatie gerichte aanbevelingen is het van belang dat aan de al onder Thema 1.1. genoemde bevordering van de sociale samenhang nog meer aandacht besteed gaat worden dan thans het geval is. De realisatie van maatschappelijke opgaven in coproductie met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties gaan wij in 2017 verder oppakken.

De huidige relatie met de wijkoverleggen wordt onveranderd voortgezet. Het aantal ondersteuningsuren van het opbouwwerk gericht op de wijkoverleggen wordt teruggebracht. Tegelijkertijd wordt het aantal ondersteuningsuren van het opbouwwerk gericht op het stimuleren en begeleiden van initiatieven uit de samenleving verhoogd.

De Wmo-raad heeft de vraag gesteld om omgevormd te worden naar een participatieraad Sociaal Domein. Onderzoek daarnaar kan mogelijk in 2017 leiden tot instelling van een dergelijke participatieraad.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Invulling geven aan de aanbevelingen die volgen uit de "Evaluatie van burgerparticipatie in Aalsmeer". Actiepunten 2017: • Verbeteringen doorvoeren gericht op de interne organisatie. • Participatie richten op realisatie maatschappelijke opgaven in coproductie met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.	Uitvoering Uitvoering	
Voorstel Wmo-raad in perspectief toekomstige taak en rol en evaluatie Wmo.	College	1 ^e helft 2017

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
4. Inschakelen van de wijkoverleggen bij de aanpak van gesignaleerde problemen op wijkniveau en faciliteren van particuliere initiatieven, waar nodig met professionele ondersteuning. Actiepunten 2017: • Terugdringen uren opbouwwerk gericht op ondersteuning wijkoverleggen. • Inzet op ondersteuning door opbouwwerk van bewonersinitiatieven. • Aanbestedingstraject starten professionele ondersteuning (opbouwwerk). • Bestuurlijke gesprekken met inwoners	Uitvoering Uitvoering College Uitvoering	2^e helft

Financiën

Programma Sociaal domein									
-/- is voordeel (x € 1.000)	R2015 Saldo	2016 Saldo	2017		2018 Saldo	2018 Saldo	2019 Saldo	2020 Saldo	
Taakveld	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.685	3.067	2.771	13	2.758	2.636	2.636	2.635	
6.2 Wijkteams	1.747	2.307	832		832	745	745	745	
6.3 Inkomensregelingen	828	1.727	4.465	3.205	1.260	1.265	1.331	1.331	
6.4 Begeleide participatie	1.082	1.045	947		947	879	807	794	
6.5 Arbeidsparticipatie	352	349	671		671	686	707	662	
6.6 Maatw erk-voorzieningen (WMO)	368	456	828	19	809	879	879	879	
6.7 Maatw erkdiensverlening 18+	1.820	2.733	3.698	540	3.158	3.134	3.104	3.108	
6.72 Maatw erkdiensverlening 18-	2.940	2.522	2.639		2.639	2.764	2.765	2.763	
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	39	64	65		65	65	65	65	
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	444	255	258		258	258	258	258	
7.1 Volksgezondheid	1.047	1.097	1.046		1.046	1.046	1.046	1.046	
Subtotaal	13.351	15.622	18.218	3.776	14.441	14.355	14.341	14.284	
Verrekening met reserves (- = onttrekking)	-18	20	65		65	65			
SALDO SOCIAAL DOMEN	13.333	15.642	18.283	3.776	14.506	14.420	14.341	14.284	
Ontwikkeling programmasaldo (x € 1.000)					2017	2018	2019	2020	
Saldo begroting 2016					15.164	14.958	14.898	14.898	
Lentenota 2016					29	28	28	-5	
Meicirculaire 2016					249	370	350	327	
Mutaties begroting 2017									
- Prijsindexatie					69	69	69	69	
<i>Neutrale mutaties als gevolg van wijzigingen BBV en harmonisatie AA</i>									
- Verschuiving tussen programma's									
- Kinderopvang en voorziening gehandicapten van programma 2					17	17	17	17	
- Burgerparticipatie van programma 6					36	36	36	36	
- Nieuwe kostentoerekening					-1.058	-1.058	-1.058	-1.058	
Saldo begroting 2017					14.506	14.420	14.340	14.284	

Programma 2: Onderwijs en ontplooiing

Missie 2014-2018

Goede scholen en een rijk en gevarieerd aanbod aan sport- en beweegmogelijkheden en culturele en recreatieve voorzieningen maken Aalsmeer tot een aantrekkelijke woon- en leefgemeente. In Aalsmeer bestaat een rijk verenigingsleven, waaraan vele vrijwilligers, zowel jong als oud, hun bijdrage leveren.

Een verantwoorde samenleving met verantwoordelijke burgers begint bij de jeugd. Er is goed en passend primair onderwijs voor elk kind in Aalsmeer. Bovendien moet ieder kind de kans krijgen om zonder achterstanden aan de basisschool te beginnen. Kinderen en jongeren in Aalsmeer ontwikkelen hierdoor voldoende kennis en vaardigheden om later te voorzien in hun levensonderhoud en te participeren in de samenleving. Mede door te investeren in cultuur-, natuur- en milieueducatie in scholen, groeien kinderen op tot bewuste volwassenen.

De huisvesting van alle scholen in Aalsmeer is van voldoende niveau, met bijzondere aandacht voor veiligheid en een gezond binnenklimaat.

Zoveel mogelijk inwoners (blijven) sporten en bewegen als bijdrage aan het bevorderen van gezondheid, zingeving en het versterken van de sociale samenhang. De gemeente stimuleert daarom een actieve, maatschappelijke rol van de sportverenigingen. Net als het onderwijs spelen sportverenigingen een belangrijke rol bij het tijdig signaleren van problemen bij kinderen en jongeren. De gemeente zorgt voor adequate opvolging van signalen via het Sociaal Loket en Sociaal Team. Waar nodig faciliteert en organiseert de gemeente met de sociale partners de benodigde ondersteuning. Het gemeentelijk beleid is gericht op toekomstbestendige sport- en beweegvoorzieningen in de gemeente, zowel voor de georganiseerde sport als de individuele sporter.

Cultuur is van grote waarde. Inwoners en bezoekers van Aalsmeer worden in staat gesteld om actief en receptief deel te nemen aan culturele activiteiten. De gemeente zet actief in op cultuurdeelname van de jeugd zowel binnen als buiten school. Daarnaast stimuleert de gemeente het bloeiende verenigingsleven binnen de amateurkunst en de organisatie van culturele activiteiten.

Naast de goede sport- en culturele voorzieningen biedt Aalsmeer een kwalitatief en kwantitatief hoogstaand aanbod aan recreatieve voorzieningen, bijvoorbeeld op de Westeinderplassen. Op deze wijze biedt de gemeente voor ieder wat wils.

Effectindicatoren	Bron	Laatst bekende meting	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
% Nieuwe voortijdig schoolverlaters t.o.v. totaal onderwijsdeelnemers:	9	1,6%	1,4%			1,9%
-VO		0,4%	0,5%			
-MBO		4,7%	4,5%			
% Scholen dat lespakketten voor cultuureducatie afneemt	1	50%	70%			70%
Afgenomen lespakketten	1	71	58			105
% Lidmaatschappen bibliotheek ten opzichte van totale bevolking	12	22%	21%			25%
% Jongeren (tot en met 19 jaar) dat actief sport	4	77%				80%

Effectindicatoren	Bron	Laatst bekende meting	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
% Volwassenen dat voldoet aan de Nederlandse norm gezond bewegen	2	60%	60%			65%
-Waarvan % ouderen (65+)		60%	57%			65%
% Volwassenen/ouderen dat actief sport	2	72%	77%			75%
Beleidsindicatoren Depla						
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	7	46				
Relatief verzuim per 1.000 leerlingen	7	57				
% Voortijdig schoolverlaters totaal	7	1,4%				
% Achterstandsleerlingen	7	8,52%				
% Niet-sporters	7	45,2%				

Thema 2.1 Onderwijs

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Kinderen/jongeren in Aalsmeer ontwikkelen voldoende kennis en vaardigheden om later te voorzien in hun levensonderhoud en te participeren in de samenleving.

Passend onderwijs

Doel 1. Kinderen met een extra zorgbehoefte krijgen goede ondersteuning. Er zit geen enkele leerling thuis. Kinderen die uitblinken krijgen meer uitdaging en kinderen met een achterstand krijgen goede ondersteuning.

Kwaliteit onderwijs en huisvesting

Doel 2. De kwaliteit van het onderwijs is goed en transparant voor ouders.

Doel 3. De huisvesting van alle scholen in Aalsmeer is van voldoende niveau, met bijzondere aandacht voor veiligheid en een gezond binnenklimaat.

Arbeidsmarkt

Doel 4. Er is samenwerking tussen scholen en bedrijfsleven om de aansluiting op de arbeidsmarkt te verbeteren.

Doel 5. Jongeren zonder startkwalificatie van 18 tot 23 jaar krijgen zoveel mogelijk de kans om voldoende gekwalificeerd de arbeidsmarkt te betreden.

Actuele beleidsontwikkelingen

Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)

De RMC-regio wordt met ingang van 1 januari 2017 gesplitst. De gemeente Haarlemmermeer gaat met de RMC haar eigen weg. Aalsmeer en de andere gemeenten blijven met dezelfde intensiteit werken aan het terugdringen van verzuim en voortijdig schoolverlaten. De verwachte gevolgen in de bedrijfsvoering vanwege het wegvallen van een deel van de dekking kunnen in 2017 overbrugd worden met de resterende reservemiddelen. Het college zal in 2017 besluiten nemen voor 2018 en verder en dit zo nodig via de reguliere P&C-cyclus voorleggen aan de raad

VVE-peuterarrangementen

Voortvloeiend uit het inspectierapport Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) van de Onderwijsinspectie (april 2016) stelt de gemeente een nieuw uitvoeringskader VVE vast. Rijk en VNG maakten bestuurlijke afspraken over een aanbod voor peuters die nu geen gebruik maken van een voorschoolse voorziening, omdat de ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. De gemeente krijgt hiervoor extra rijksmiddelen (Asschermiddelen).

In 2017 zullen wij de implementatie van nieuwe rijksbeleid voorbereiden en zo mogelijk uitvoeren, waarbij ook het huidige beleid ten aanzien van de peuterarrangementen wordt meegenomen. Vanaf 2017 is het een wettelijk taak van de gemeente om alle medewerkers kinderopvang VVE groepen op het gewenste taalniveau 3F te brengen, indien zij dit taalniveau nog niet beheersen. Het Rijk stelt hiervoor middelen beschikbaar in het Onderwijs-achterstandenbudget 2017 en 2018.

Regionale Educatieve Agenda en Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen

Het college voert jaarlijks meerdere malen overleg met de besturen van het regionale voortgezet onderwijs: de Regionale Educatieve Agenda (REA). Een aantal thema's is in Aalsmeer onderwerp tot overleg, zoals de aansluiting van passend onderwijs en de jeugdzorg van de gemeente, aanpak schoolverzuim en het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt.

Het Voortgezet Onderwijs stelt iedere 5 jaar het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO) op. In 2017 wordt het nieuwe RPO van kracht. Over het RPO moet een regionaal Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) plaatsvinden.

Het college zal in deze overleggen aandacht blijven vragen voor de behoeften van Aalsmeer. Zo heeft het college al diverse malen gepleit voor de komst van een Havo/VWO-onderbouw en dat zal het college blijven doen.

Nieuwkomersklassen

Gezien het toenemend aantal statushouders, dat de gemeente moet huisvesten, verwachten wij een toenemende druk op de Nieuwkomersklassen in het Primair Onderwijs (PO) en de Internationale Schakelklas in het Voortgezet Onderwijs (VO). De capaciteit voor het PO lijkt vooralsnog voldoende om de leerlingen op te vangen. Voor het VO kan een tekort aan plaatsen ontstaan. Vanuit het rijk zijn maatwerkgelden beschikbaar voor het onderwijs.

Erfgoed en Cultuureducatie in curriculum basisscholen

In 2017 gaat een nieuwe subsidieperiode in voor Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK). Cultuureducatie moet daarmee een structurele plaats krijgen in de leerlijnen van de Aalsmeerse basisscholen. Lokale culturele instellingen werken samen met scholen om deze doelen te bereiken. In diverse overleggen met het onderwijs komt dit aan de orde. (Zie ook thema 2.4 kunst en cultuur).

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Vaststellen uitvoeringskader Vroeg en Voorschoolse Educatie.	College	1 ^e helft
Vaststellen uitvoeringsbeleid Peuterarrangementen.	College	1 ^e helft
Afspraken maken met Kinderopvangorganisaties over scholing VVE personeel in het kader van het behalen van taalniveau 3f.	College	1 ^e helft
Monitoren hoeveel plaatsen er in taalklassen en Internationale Schakelklassen (ISK) voor nieuwkomers nodig zijn, en daarop het aanbod aanpassen.	Uitvoering	

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Realiseren van de aansluiting van de Jeugdhulp op het Passend Onderwijs waarbij er een verbindende rol is voor het schoolmaatschappelijk werk (zie ook project 1.1). Actiepunten 2017: Het schoolmaatschappelijk werk (SMW) evalueren en een nieuw beleid vaststellen.	College	2 ^e helft
2. De gemeente stimuleert de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Actiepunten 2017: - Actief in gesprek gaan over maatwerk en differentiatie in kennisniveaus (passend onderwijs) staat centraal in de Lokale Educatieve Agenda en Regionale Educatieve Agenda. - Monitoren deelname Cultuureducatie met Kwaliteit. - Implementatie VVE.	Uitvoering	
3. Stimuleren/samenbrengen van diverse activiteiten in en rond onderwijs, waarbij kinderen op één locatie terecht kunnen voor opvang, VVE, onderwijs, sport en cultuur. Actiepunten 2017: - Vijf gelijke schooldagenmodel en consequenties voor partners doorgaand aandachtspunt in onderwijsoverleggen. - Stimuleren deelname Cultuureducatie met Kwaliteit.	Uitvoering	
4. Regionaal Meld- en Coördinatiepunt /Arbeidsmarkt: Brengen van samenhang en samenwerking tussen alle belangrijke ketenpartners. Actiepunten 2017: - Vaststellen afspraken met de Amstelland gemeenten over de invulling van de Regionaal Meld- en Coördinatiepunt functie en de samenwerking met de Haarlemmermeer. - Financiering in verband met splitsing Haarlemmermeer.	Uitvoering College	1 ^e helft
5. Arbeidsmarkt/samenwerking scholen, bedrijfsleven en gemeente: Het stimuleren van samenwerkingsprojecten van school en bedrijfsleven (zie ook project 1.1). Actiepunten 2017: In het overleg met schoolbesturen worden huisvestingsaangelegenheden besproken (zie ook Programma 3).	Uitvoering	

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
6. Volwasseneneducatie en laaggeletterdheid: het aantal laaggeletterden in de gemeente terugbrengen (zie ook projectblad 2.1) Actiepunten 2017: • Uitvoering bedrijfsplan laaggeletterdheid • Uitbreiding openingsuren taalpunt	Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2013	2014	2015	2016
Basisscholen	10	10	10	10	10
Leerlingen basisonderwijs	10	3.299	3.319	3.323	3.321
Leerlingen met leerlinggewicht basisonderwijs	10	296	288	299	321
Kinderen dat gebruik maakt van de taalklas	1	14	13	14	23
Kinderen dat gebruik maakt van de Internationale Schakelklas	1	5	7	6	16
Cursisten volwasseneneducatie (NT2 en overig)	1	11	17	17	
Kinderen leerlingenvervoer taxi(busje)	1	-	55	53	
Kinderen leerlingenvervoer openbaar/eigen vervoer	1		14	10	
Kinderen leerlingenvervoer totaal	1	-	69	63	
Meldingen schoolverzuim primair onderwijs	1	7	7	8	
Meldingen schoolverzuim voortgezet onderwijs	1	112	119	87	

* De ambitie is om het schoolverzuim te laten afnemen. Tegelijkertijd willen we dat er beter gemeld wordt. Beter melden leidt in eerste instantie tot meer meldingen en dus ook meer verzuimgevallen.

Thema 2.2 Onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

In 2018 beschikt de school Triade (ontstaan uit De Wegwijzer en De Hoeksteen) over nieuwe huisvesting in de Hornmeer. Duurzaamheid staat hierbij hoog in het vaandel. Daarnaast zal aan de hand van aanvragen van schoolbesturen zo nodig uitbreiding van onderwijshuisvesting worden gerealiseerd.

Actuele beleidsontwikkelingen

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Uitvoering geven aan eerdere besluitvorming m.b.t. nieuwbouw Triade	Uitvoering	
2. Samenwerken met het primair en voortgezet onderwijs inzake huisvesting. Actiepunten 2017: • De gemeente stelt actief huisvestingsaangelegenheden van het onderwijs aan de orde.	Uitvoering	

Thema 2.3 Sport en natuur- en milieueducatie

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Zoveel mogelijk inwoners (blijven) sporten en bewegen (als bijdrage aan het bevorderen van gezondheid, zingeving en het versterken van de sociale samenhang).

Doel 1: Stimuleren dat zoveel mogelijk Aalsmeerders sporten en bewegen.

Doel 2: Plannen, ontwikkelen en exploiteren van voldoende kwalitatief goede voorzieningen.

Actuele beleidsontwikkelingen

Sport

De twee scholen voor voortgezet onderwijs doen mee aan een programma talentontwikkeling dat wordt ondersteund door NOC*NSF. Aalsmeer mag zich dan ook topsportvriendelijke gemeente noemen.

Door het groeiend takenpakket van de ESA BV gaat de organisatie aan de slag om zich aan te passen aan de huidige situatie en klaar te maken voor de toekomst. De organisatie is op dit moment kwetsbaar.

De vierde sporthal wordt in gebruik genomen, waardoor er meer mogelijkheden komen voor de sport en het bewegingsonderwijs. Hierdoor kunnen 2 gymzalen worden afgestoten.

De renovatie van het atletiekcomplex vindt plaats, waarna exploitatie en beheer worden uitgevoerd door de ESA BV.

Natuur- en Milieueducatie (NME)

Om educatie rondom het plaatsen van zonnepanelen op basisscholen te ondersteunen, moeten basisscholen lesprogramma's afnemen met als thema duurzaamheid/duurzame-energie. Deze lesprogramma's worden gratis aangeboden.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Collegeprogramma 2014-2018	College-/Raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Sportverenigingen ondersteunen en ontzorgen bij het vroegtijdig signaleren van problemen bij kinderen en jongeren. Actiepunten 2017: Op vrijwillige basis aanbieden van trainingen voor vrijwilligers.	Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2013	2014	2015	2016
Sporthallen	1	3	3	3	3
Gymzalen	1	6	6	6	6
Gemeentelijke sportvelden	1	38	38	38	34
Speellocaties met toestellen	1		128	129	139
Afname lesmaterialen/-kisten NME door basisscholen	1	36	36	26	41
Afname materialen NME door BSO	1	0	0	0	0

Onderzocht zal worden waarom de afname door de Buitenschoolse Opvang (BSO) achterblijft bij de verwachtingen. Indicaties zijn dat er financiële overwegingen in het spel zijn en onduidelijkheid binnen de BSO's wie waarover kan beslissen.

Thema 2.4 Kunst en cultuur

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Inwoners en bezoekers van Aalsmeer hebben voldoende mogelijkheden om actief en receptief deel te nemen aan culturele activiteiten. Met actieve inzet op de jeugd en met instandhouding van een bloeiend verenigingsleven en vrijwilligersbestand blijft Aalsmeer een aantrekkelijke woon- en leefomgeving. Inwoners van de gemeente Aalsmeer worden in staat gesteld plezier in lezen te ontwikkelen en gebruik te maken van informatievoorziening en worden gestimuleerd in hun leesontwikkeling en mediawijsheid.

- Doel 1. Het toegankelijk maken en houden van een brede diversiteit aan kunst en cultuur voor alle leeftijden.
- Doel 2. De jeugd in Aalsmeer kennis te laten maken met cultuur via binnen schoolse cultuureducatie in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs.
 - o Het buitenschoolse cultuur educatieve aanbod verbreden en toegankelijk maken.
 - o Aandacht voor minder draagkrachtige binnen de doelgroep jeugd & jongeren.
- Doel 3. Het zelf organiserend vermogen van de culturele organisaties is vergroot waardoor de culturele sector in Aalsmeer minder kwetsbaar is.
- Doel 4. Het blijven realiseren van een passende bibliotheekfunctie die geschikt is voor toekomstige ontwikkelingen en bereikbaar voor alle doelgroepen met speciale aandacht voor kinderen en ouderen.
- Doel 5. Kinderen zijn bekend met het gebruik van een bibliotheek en wat een bibliotheek te bieden heeft.

Actuele beleidsontwikkelingen

De afgelopen jaren is de cultuurnota geïmplementeerd. Zo maken scholen inmiddels gebruik van het uitgebreide aanbod op het gebied van cultuureducatie. Amateurkunstverenigingen worden ondersteund middels netwerkbijeenkomsten van het cultuurpunt en het budget voor vernieuwende culturele initiatieven is wegens succes opgehoogd. De uitvoering van het beleid is eind 2016 geëvalueerd en wordt in 2017 waar nodig bijgesteld.

De nieuwe bibliotheekvisie speelt in op de nieuwe bibliotheekwet en verdere digitalisering van de collectie. Dit zal leiden tot een nieuwe invulling van taken en reorganisatie door de bibliotheek.

De notitie Beeldende Kunst is in 2016 aangepast aan de huidige situatie. De nieuwe notitie biedt een kader voor met name aankoop en beheer van beeldende kunst. Actiepunten voortkomend uit de notitie worden in 2017 opgepakt.

De opstart van de exploitatie van de Oude Veiling, met onder andere de bibliotheek en het cultuurpunt met een cultureel programma, zal in 2017 plaats vinden.

De toekomst van Stichting Crown Theater is onzeker vanwege een tekort aan financiële middelen. Bestuur en vrijwilligers zetten zich in voor een doorstart. De gemeente juicht dit toe en ondersteunt dit waar reguliere middelen dit toelaten.

N201 profileert zich steeds meer op het gebied van cultuur en talentontwikkeling voor jongeren. Vanaf 2016 ontvangen zij ondersteuning voor hun culturele programma. De intentie is om dit structureel vorm te geven, wanneer N201 aan voorwaarden (onder andere een sluitende begroting) voldoet.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
De opstart van de exploitatie van de Oude Veiling met deelname van o.a. Cultuurpunt en Bibliotheek en van een wervend cultureel aanbod faciliteren en opvolgen in nauw overleg met ESA en andere betrokken partijen.	Uitvoering	
Implementatie notitie Beeldende Kunst	Uitvoering	
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Op basis van de vraag van het onderwijs cultuureducatie en het buitenschools cultuuraanbod voor kinderen en jongeren uitbreiden. Actiepunten 2017: • Deelname aan 2de tranche Cultuureducatie met Kwaliteit; • Handhaven combinatiefunctionaris cultuur; • Verhogen en structureel inbedden van activiteiten op het gebied van cultuureducatie met cultuurpunt en lokale culturele instellingen.	Uitvoering	
2. Uitwerking van de visie op de bibliotheek van de toekomst in relatie tot de nieuwe bibliotheekwet en het gefaseerd invoeren van de wet. Actiepunten 2017: • De reorganisatie van de Bibliotheek en de omschakeling naar de nieuwe invulling van taken faciliteren en opvolgen.	Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2013	2014	2015	2016
Ingeschreven gebruikers bibliotheek	12	7.245	6.706	6.429	
Ingeschreven kinderen (tot en met 14 jaar) bibliotheek	12	4.296	4.093	3.999	
Uitleningen bibliotheek	12	217.291	206.240	188.561	
Rijksmonumenten en provinciaal monumenten	1	31	31	31	32
Gemeentelijke monumenten	1	43	43	43	43
Gemeentelijk beschermde dorpsgezichten	1	5	5	8	8

Financiën

Programma Onderwijs en ontplooiing									
-/- is voordeel (x € 1.000)	R2015	2016	2017		2018	2019	2020		
Taakveld	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
0.2 Burgerzaken	1								
4.2 Onderw ijs huisvesting	2.291	2.173	1.961	294	1.667	1.767	1.665	1.620	
4.3 Onderw ijs beleid en leerlingenzaken	694	823	1.009	134	876	876	876	876	
5.1 Sportbeleid en activering	1.044	1.421	1.490	30	1.460	1.460	1.460	1.460	
5.2 Sportaccommodaties	-113	16	1.183	1.169	13	309	246	229	
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	387	427	439		439	439	439	439	
5.5 Cultureel erfgoed	59	57	55		55	55	55	55	
5.6 Media	506	509	487		487	485	485	485	
Subtotaal	4.869	5.426	6.624	1.626	4.997	5.390	5.225	5.162	
Verrekening met reserves (- = onttrekking)	21	-69		26	-26	-26	-26	-26	
SALDO ONDERWIJS EN ONTPLOOIING	4.890	5.357	6.624	1.653	4.971	5.364	5.198	5.136	

Ontwikkeling programmasaldo (x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Saldo begroting 2016	6.244	6.463	6.298	6.206
Eerste begrotingswijziging	-6	-6	-6	-6
Lentenota 2016	145	251	246	246
Mutaties begroting 2017				
- Kapitaallasten	-572	-508	-513	-483
- Prijsindexatie	2	2	2	2
- DVO2 beeldkwaliteitsplan, correctie mutatie LN (neutraal)	12	12	12	12
- Diverse subsidies	25	25	25	25
- Visie atletieksport		73	73	73
- Beeldkwaliteitsplan	-29	-29	-29	-29
<i>Neutrale mutaties als gevolg van wijzigingen BBV en harmonisatie AA</i>				
- Verschuiving tussen programma's				
- Bijdrage Natuur- en MilieuEducatie van programma 4	6	6	6	6
- Kinderopvang en voorziening gehandicapten naar programma 1	-17	-17	-17	-17
- Speelplaatsen naar programma 4	-132	-132	-132	-132
- Onderhoud kunst in buitenruimte naar programma 4	-11	-11	-11	-11
- Gebouwenbegroting naar programma 5	-295	-365	-356	-355
- Aanwending reserve kapitaallasten gebouwen naar programma 5	21	21	21	21
- GBA Vastgoed naar programma 6	-375	-375	-375	-375
- Nieuwe kostentoerekening	-46	-46	-46	-46
Saldo begroting 2017	4.971	5.364	5.198	5.136

Investerings (x 1.000 euro)	2017	2018	2019	2020
Sportcomplex Hornmeer, kunstgrasveld (hoofdveld)		250		
Sportcomplex Hornmeer, veld 4				60
Sportcomplex Hornmeer, veld 5			10	
Sportcomplex Hornmeer, veld 6			10	
Sportcomplex Calslagen, vervanging kunstgrasmat	170			
Sportcomplex Calslagen, veld 3			23	
Sportcomplex Calslagen, veld 4 (wetra)				25
Totaal investeringen	170	250	43	85

Programma 3: Economie en duurzaamheid

Missie 2014-2018

Het gemeentebestuur zet in op het structureel verbreden en versterken van de basis van de gemeentelijke economie. Samenwerking binnen en buiten de gemeentegrenzen is één van de sleutelbegrippen voor de komende periode om de kwaliteiten van Aalsmeer en haar ondernemers bij verschillende doelgroepen voor het voetlicht te brengen en tot verdere ontwikkeling laten komen.

Duurzaamheid gaat over meer dan energieneutraal en de reductie van de CO₂ uitstoot. Bij een duurzame gemeente is sprake van een balans tussen een schone en gezonde leefomgeving (ecologische integriteit), een samenleving waarin groepen en individuen ruimte bieden aan elkaar (sociale gerechtigheid) en het bedrijfsleven gezonde mogelijkheden heeft (economische ontwikkeling). De gemeente Aalsmeer zelf vervult hierin een voorbeeldfunctie voor de Aalsmeerse samenleving.

Toerisme en recreatie zijn belangrijke toekomstige economische groei sectoren voor Aalsmeer en de regio. De sector wordt ondersteund door toeristische promotie op lokaal en regionaal niveau evenals bij de ontwikkeling van recreatieve voorzieningen. Recreatie en toerisme zijn speerpunten uit het economische beleid. Door samenwerking met diverse partijen uit de recreatieve en de watersport sector wordt gestreefd naar een doorontwikkeling van de huidige toeristische en recreatieve structuur.

Effectindicatoren	Bron	Laatst bekende meting	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
% tevreden inwoners over recreatieve voorzieningen in Aalsmeer	2	57%	58%			60%
% Aalsmeerders dat geluidsoverlast ervaart door vliegverkeer	2	43%	45%			40%
Bezoekers energieloket*	15	83	292	365		450
% woningen waarbij energetisch advies is gegeven**		0,9%	0,9%			
Beleidsindicatoren Depla						
Vestigingen per 1.000 inwoners 15-64 jr	7	163,7				
Banen per 1.000 inwoners 15-64 jr	7	745,9	746,6			
% Netto arbeidsparticipatie	7		70,6%			
% Functiemenging	7		53,2%			
Index bruto gemeentelijk product (verwacht-gemeten)	7	74				
% Hernieuwbare elektriciteit	7	0,7%				

* Periode: 1 januari tot en met 18 juli 2014 In de loop van 2015 wordt in regionaal verband de invulling en activiteiten van het energieloket nader ingevuld. Op basis hiervan wordt het streefgetal bepaald.

** Peiljaar woningvoorraad Aalsmeer juli 2013: 12.590 (bron CBS); aantal energieadviezen is cumulatief vanaf oktober 2013 (aantal 114)

Thema 3.1 Economie, toerisme en recreatie

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

- Structurele verbreding en versterking van de lokale economie.
- Verbetering van het ondernemersklimaat en de ondersteuning van het bedrijfsleven.
- Versterking van het toeristisch en recreatief milieu voor bewoners, bezoekers en bedrijven in de gemeente Aalsmeer.
 - Doel 1. Het versterken van toerisme en recreatie op lokaal niveau.
 - Doel 2. Het versterken van toerisme en recreatie regionaal/(inter)nationaal niveau.

Actuele beleidsontwikkelingen

Economie

Aalsmeer is het hart van de Greenport binnen de Metropool Regio Amsterdam (MRA) en een belangrijke schakel in de logistieke Westas waarbinnen de Mainport Schiphol, de Ports of Amsterdam, Greenport Aalsmeer en de dataport ASM IX de belangrijkste economische motoren zijn.

In september 2016 is de Economische Agenda 'Samen ondernemen in Aalsmeer' door de gemeenteraad vastgesteld. Het behouden en versterken van de economische structuur in Aalsmeer is de hoofddoelstelling van de Economische Agenda. Deze Agenda onderscheidt drie economische kenwaarden voor Aalsmeer: betrokken, ondernemend en innovatief. Op basis van deze kernwaarden zijn zes speerpunten geformuleerd die bijdragen aan de hoofddoelstelling en de verdere economische ontwikkeling van Aalsmeer. Deze speerpunten gaan dwars door de sectoren heen om de economie in de breedte te versterken:

1. Sterk ondernemerschap
2. Innovatie en verduurzaming als verdienmodel
3. Aantrekkelijk vestigingsklimaat
4. Versterken logistiek profiel
5. Zichtbaar Aalsmeer
6. Aalsmeer als onderdeel van de metropoolregio Amsterdam

In de Economische Agenda zijn per speerpunt de doelstelling en een aantal projecten en acties geformuleerd. Het uitvoeringsprogramma dat jaarlijks wordt opgesteld, geeft invulling aan de speerpunten in de Economische Agenda. Participatie met ondernemers en raadsleden is een essentieel onderdeel van het tot stand komen en uitvoeren van de Economische Agenda.

Toenemende leegstand, schaalvergroting, mobiliteit en online winkelen leiden tot ingrijpende gevolgen voor de dorpskern, markt en buurtwinkelcentra. Door deze ontwikkelingen is er behoefte aan een nieuwe detailhandelsnota, zodat een helder kader wordt geboden aan ondernemers en eigenaren van vastgoed. De gemeente wil een ruimtelijk-economisch kader bieden, waarin gedragen keuzes gemaakt worden over waar detailhandel gevestigd kan worden en waar niet. Met een dergelijk kader in handen kan worden ingezet op het aantrekken van nieuwe bedrijven voor leegstaande panden die in publieksgerichte gebieden staan. Het komt de economie en de leefbaarheid van Aalsmeer direct ten goede wanneer de leegstandsproblemen worden aangepakt. Hiermee wordt verloedering en achteruitgang voorkomen, waarmee een dergelijke aanpak zichzelf indirect terugverdient. In samenwerking met ondernemersverenigingen wordt voor de winkelgebieden en haar ondernemers toekomstbestendig beleid gemaakt met duidelijke en breed gedragen keuzes. De detailhandelsnota maakt deel uit van het economisch actieprogramma in 2017.

Recreatie en toerisme

In 2016 is de Agenda Recreatie en Toerisme vastgesteld. Voorop staat dat inwoners nu en in de toekomst goed kunnen recreëren in Aalsmeer. In deze agenda is daarnaast uitgewerkt op welke wijze Aalsmeer kan profiteren van het groeiende aantal toeristische bezoekers dat de MRA bezoekt. In de nieuwe agenda wil het college zich met name richten op:

- het verbeteren van de recreatieve/toeristische infrastructuur,
- samen met ondernemers door middel van gebieds promotie de kracht van Aalsmeer meer uitdragen,
- het stimuleren van productontwikkeling en kwaliteitsverbetering van het bestaande aanbod voor specifieke doelgroepen, waaronder de (inter)nationale toerist en de waterrecreant en/of watersporter,
- stimuleren van samenwerking tussen ondernemers in de recreatie en watersport branche,
- het vergroten van het aanbod van verblijfsaccommodaties.

Vanuit het regionale project Amsterdam Bezoeken Holland Zien, waarbij de aantrekkingskracht van Amsterdam wordt ingezet om internationale bezoekers te verleiden ook de regio te ontdekken, zijn verschillende profielen ontwikkeld. Aalsmeer valt in dit kader onder *Flowers of Amsterdam* en *Leisure lakes*. Vooral het bloemenkarakter van Aalsmeer wordt als een sterk profiel gezien.

Er is voor de toenemende behoefte aan mogelijkheden tot oeverrecreatie. De samenwerking tussen de gemeente en de recreatie en toerisme sector is de afgelopen jaren versterkt. Inzet voor de komende jaren is dat de gemeente een rol als aanjager en verbinder blijft vervullen.

Met Ondernemend Aalsmeer wordt in 2017 samen gewerkt aan een promotieplan. Aalsmeer ondersteunt 2 evenementen die bijdragen aan de doelstellingen om Aalsmeer beter op de kaart te zetten: Aalsmeer Flower Festival (bloemengemeente) en de Westeinderwaterweek (watergemeente). In 2017 wordt voor Fort Kudelstaart een exploitant aangetrokken. Het Fort kan daarna voor watersport ingezet worden. Ook wordt het Fort openbaar toegankelijk voor publiek zodat de geschiedenis van het Fort beter kan worden uitgedragen.

Aalsmeer streeft naar een goed beheer van de Westeinderplassen. Voor 2017 en 2018 wordt voorgesteld geld beschikbaar te stellen voor een pilot varende boswachter, vooruitlopend op een onderzoek naar structurele bekostiging.

Wij zetten in om in 2017 een meerwaarde- en kansenonderzoek voor de Drechtdoorsteek te laten uitvoeren. Aalsmeer werkt nauw samen met omliggende gemeentes, de provincies Noord-Holland en Zuid-Holland en de waterschappen. Aalsmeer is wel aanjager maar niet de eigenaar van het plan voor de Drechtdoorsteek.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Onderzoek naar structurele bekostiging beheer Westeinderplassen inclusief varende boswachter.	Uitvoering	

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Uitdragen van de kracht en kwaliteiten van Aalsmeer binnen en buiten de gemeente en voortzetting van de regionale samenwerking. Actiepunten 2017: - Vaststellen actieprogramma 2017 Economische Agenda - Uitvoeren Actieprogramma 2017 Economische Agenda - Deelname regionale samenwerking (overleg en projecten) Amsterdam Economic Board, PRES (Platform Regionaal Economische Structuur), AM (Amstelland Meerlanden) en MRA (Metropoolregio Amsterdam) - Vaststellen toeristisch/recreatie promotieplan - Uitvoering toeristisch/recreatief promotieplan - Vaststellen detailhandelsnota	College Uitvoering Uitvoering College Uitvoering Raad	1^e helft 1^e helft 2^e helft
2. Winkelgebied Aalsmeer Dorp (zie ook programma 5.1.1). Actiepunten 2017: - Vaststellen van een Uitvoeringsagenda met concrete maatregelen op basis van de Centrumvisie - Opstellen van een convenant tussen gemeente, ondernemers en eigenaren over de uitvoeringsagenda. - Vaststellen van een te herzien bestemmingsplan Aalsmeer Dorp (zie ook programma 5).	College College Raad	2^e helft 2^e helft 1^e helft
3. Stimuleren kansrijke ontwikkelingen op het gebied van toerisme en recreatie. Actiepunten 2017: - Vaststellen bewegwijzeringsplan. - Opstellen spelregels Innovatiefonds om productontwikkeling te stimuleren. * - Invoeren Innovatiefonds. * * Afhankelijk van het beschikbaar stellen van budget.	College College College	1^e helft 1^e helft 1^e helft
4. Uitbreiden van de toeristische en recreatieve netwerken. Actiepunten 2017: - Ontwikkeling sloepenroute. - Stimuleren kleinschalige voorzieningen langs routestructuren.	Uitvoering Uitvoering	
5. Herontwikkelen van Fort Kudelstaart Actiepunten 2017: - Restauratie (consolideren). - Gunning aan exploitant. - Begeleiden uitwerking plannen exploitant.	Uitvoering Uitvoering Uitvoering	

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
6. Stimuleren nieuwe mogelijkheden voor verblijfsrecreatie (zie hiervoor ook programma 5.1.1) Actiepunten 2017: Faciliteren initiatieven op basis van structuurvisie Uiterweg.	Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2013	2014	2015	2016
Vestigingen van bedrijven	13	2.413	2.441	2.507	
Bedrijven met 1 werkzame persoon	13	1.272	1.326	1.416	
In Aalsmeer werkzame personen	13	14.607	14.518	14.553	
In Aalsmeer werkzame personen in recreatie en toerisme	13	1.190	1.170	1.190	
Startende bedrijven	13	78	36	37	
m ² winkelvloeroppervlak	15	111.288	111.633	115.749	
Bezoekers website VVVAalsmeer.nl	14	21.589	30.000	33.167	

Thema 3.2 Greenport

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Versterking van de concurrentiepositie van Greenport.

Actuele beleidsontwikkelingen

De gemeente werkt vanuit Greenport Aalsmeer actief aan behoud en versterking van de concurrentiepositie & economische vitaliteit van de regionale sierteeltsector. De Greenport Aalsmeer is als platform voor samenwerking tussen bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden van groot belang. Met 50.000 directe en indirecte arbeidsplaatsen in de regio is het economisch belang van deze sector groot. De groei en ontwikkelingsmogelijkheden van de tuinbouwsector en de daaraan verbonden handels- en exportbedrijven staan echter onder druk door internationale concurrentie door onder andere de mondialisering van de economie. Het blijft daarom belangrijk om aan de vestigingsplaatsfactoren voor het sierteeltcluster te werken.

Het veilingbedrijf zoals dat wordt gefaciliteerd door RoyalFloraHolland wordt steeds meer een virtuele marktplaats. Productie en handel zijn steeds minder (fysiek) met elkaar verbonden. Het is van belang om de kracht en de mogelijkheden van de (handels)bedrijven te binden aan de Greenport door het realiseren van clustervoordelen. Dit betekent onder meer gezamenlijk met andere overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen investeren in kennisontwikkeling, bereikbaarheid en doelmatig ruimtegebruik. De Greenport Aalsmeer heeft hierin een verbindende, faciliterende en aanjagende rol.

De Greenport Aalsmeer werkt actief aan een aantal thema's ten behoeve van het behouden en versterken van de sector. Naast Innovatie en Duurzaamheid zijn Logistiek (onder meer de aanleg van de ongestoorde logistieke verbinding) en Arbeidsmarkt/Onderwijs (Groen Onderwijscentrum en samenwerking met het Werkgeversservicepunt Groot Amsterdam) voor ons gemeentebestuur bijzondere aandachtspunten. In 2016 is de Uitvoeringsagenda van de Ruimtelijke Visie Greenport Aalsmeer opgesteld, voor behoud van een duurzaam sierteeltcluster met een duidelijke visie op de ruimte voor glastuinbouw in de regio. In samenwerking met betrokken ondernemers, overheden en andere betrokkenen wordt de

Uitvoeringsagenda stapsgewijs uitgevoerd. Eén van de grootste uitdagingen hierbij is de transformatie van verouderde glastuinbouwgebieden. Randvoorwaardelijk hiervoor is het wegnemen van de belemmeringen in de ruimtelijke ontwikkeling, die op de loer liggen vanuit het nieuwe Luchthavenindelingsbesluit (LIB) die het Rijk voorbereidt.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Stimulering van de samenwerking tussen bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden. Actiepunten 2017: Continueren deelname Greenport Aalsmeer	Uitvoering	
2. Faciliteren van concrete projecten met speciale aandacht voor innovatie en de aansluiting tussen bedrijfsleven en onderwijs. Actiepunten 2017: - Deelname aan uitvoering Uitvoeringsagenda Greenport Aalsmeer - Deelname aan uitvoering Actieplan Werkgeversservicepunt Groot Amsterdam Greenport Aalsmeer 2015-2018	Uitvoering Uitvoering	

Thema 3.3 Schiphol

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

De inzet voor de komende periode is dat de afspraken van het Aldersakkoord worden nageleefd. Het is inmiddels duidelijk dat het geluidpreferente baangebruik heeft geleid tot een onevenredige belasting van onze gemeente. De gemeente Aalsmeer vindt dan ook dat er een nieuwe balans moet worden gevonden tussen de lasten en de lusten van Schiphol. We zetten in op compensatie van ernstig gedupeerden. Ook heeft het vraagstuk van de gezondheidseffecten van de uitstoot van ultrafijnstof onze volle aandacht. Nader onderzoek is nodig. Daar waar mogelijk wil de gemeente hierbij een actieve rol spelen. Inventarisatie en uitvoering van maatregelen die wij zelf nu al kunnen nemen heeft hierbij prioriteit. Naast verbetering van de milieukwaliteit moet ook worden gezocht naar andere instrumenten om de leefbaarheid op peil te houden. Compensatie van inwoners van Aalsmeer door faciliteiten, waar heel Aalsmeer wat aan heeft, dient bespreekbaar te worden. Wijziging van het huidige beperkingenregime en meer lokale afwegingsruimte voor nieuwe ontwikkelingen is tevens een vereiste. De huidige beperkingen houden in dat we probleemlocaties niet aan kunnen pakken, gezonde bedrijven moeilijk kunnen uitbreiden en de mogelijkheden om in 2040 energieneutraal te zijn ernstig worden beperkt. Wij blijven op deze doelstellingen onverminderd inzetten, door een actieve inzet via de bestaande overlegstructuren en een intensieve leefbaarheidslobby via andere kanalen. De uitzonderlijke problematiek van Aalsmeer, met een neerslag van geluid van drie verschillende banen, betekent, dat wij voor alle partijen een vanzelfsprekende, serieuze gesprekspartner worden in de overlegstructuur rond Schiphol.

Actuele beleidsontwikkelingen

Onlangs heeft de staatssecretaris de actieagenda Schiphol afgerond. Haar actieagenda bereidt het traject voor met betrekking tot het maken van nieuwe afspraken over de balans tussen de groei van Schiphol en de leefbaarheid voor omwonenden voor de periode na 2020. Wij willen niet wachten en zullen actief onze

eigen inzet bepalen, waarbij een nieuwe balans tussen lasten en lusten en een goed leefklimaat voor al onze inwoners uitgangspunt is. Daarmee beginnen we al in 2016. Dit krijgt zijn definitieve beslag in 2017.

De ontwikkeling van de kaders voor de 2^e tranche van het convenant Omgevingskwaliteit staat voor 2016 op de agenda. Dit biedt kansen voor de gemeente Aalsmeer om de bijzondere problematiek van Aalsmeer te agenderen en geld te vragen voor verbetering van de leefbaarheid.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. In samenwerking met buurgemeenten, het regionale bedrijfsleven, Schiphol en bedrijven in de luchtvaartsector inzetten op het versterken van de kracht en kwaliteiten van de regio rond Amsterdam en de luchthaven Schiphol. Actiepunten 2017: Bepalen van de inzet van de gemeente Aalsmeer voor periode na 2020 in een actieprogramma Schiphol Aalsmeer, een dynamisch inzetdocument.	Raad	2 ^e helft
2. Inzetten op het behoud en versterken van de leefbaarheid in - en de toekomstbestendigheid van de omgeving van de luchthaven Schiphol. Actiepunten 2017: - Input wijzigingstraject LIB. - Aanvragen indienen bij stichting Leefomgeving Schiphol 2^e tranche, met name gericht op verbetering van de leefbaarheid en de luchtkwaliteit. - Gegevens uit de relevante informatiebronnen (onder andere rapportages, geluidmetingen en klachtenmeldingen) analyseren en aan de orde stellen met name bij de Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL), Ministerie van Infrastructuur en Milieu en de Omgevingsraad Schiphol (ORS).	Uitvoering College Uitvoering	1 ^e helft

Kengetallen	Bron	2013	2014	2015	2016
Paginaweergaven www.aalsmeer.nl/schiphol	14		289	231	
www.aalsmeer.nl/schiphol als bestemmingspagina	14	92	67	33	
Melders website www.bezoekbas.nl	21	185	571	263	
Woningen met geluidsbelasting 58 dB of meer	17	1.192	1.681		
Ernstig gehinderden 48 dB of meer*	17	8.176	7.509		
Ernstig gehinderden totaal**	17	8.176	7.509		

* Betreft bewoners van gebieden waar de geluidsbelasting boven de 48/58 dB uitkomt in een jaar.

** Gelijk aan gehinderden 48dB, omdat heel Aalsmeer in een 48dB gebied ligt.

Kengetallen	Bron	2012	2013	2014	2015
Gemiddeld elektraverbruik per jaar particulier (kWh)	16	3.686	3.643	3.461	3.386
Gemiddeld gasverbruik per jaar particulier (m ³)	16	1.549	1.529	1.485	1.435
Som opwek elektra Klein Verbruik (geregistreerde aansluitingen)*	16	95	305	425	560
% aansluitingen zonne-energie Klein Verbruik **	16		-	2,87%	5,44%
Totaal CO ₂ uitstoot gecombineerd gas en elektra particulier en zakelijk (1.000 kg CO ₂)	1	260.000	258.000	248.000	238.000
Energiesubsidieaanvragen bouwtechnische aanpassingen	1		21	63	85
Energiesubsidieaanvragen installatietechniek	1		1	3	4

*) Dit betreft aansluitingen die bij netbeheerder aangemeld zijn.

**) Percentage aansluitingen Nederland gemiddeld 1,28%

Financiën

Programma Economie en duurzaamheid									
-/- is voordeel (x € 1.000)	R2015	2016	2017		2018	2019	2020		
Taakveld	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
3.1 Economische ontwikkeling	503	755	760	10	749	753	615	590	
3.3 Bedrijfsloket en - regelingen	-24	-23	102	54	48	48	48	48	
3.4 Economische promotie	-199	-201		201	-201	-201	-201	-201	
Subtotaal	280	531	861	265	597	600	462	437	
Verrekening met reserves (- = onttrekking)									
SALDO ECONOMIE EN DUURZAAMHEID	280	531	861	265	597	600	462	437	

Ontwikkeling programmasaldo (x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Saldo begroting 2016	564	564	564	564
Lentenota 2016	65	65	65	65
Mutaties begroting 2017				
- Kapitaallasten	-1	-1		
- Prijsindexatie	-1	-1	-1	-1
- Accountmanager Economie, Recreatie & Toerisme	118	118		
- Uitvoeringsprogramma Recreatie & Toerisme structureel	42	52	52	52
- Uitvoeringsprogramma Recreatie & Toerisme incidenteel	52	45	25	
<i>Neutrale mutaties als gevolg van wijzigingen BBV en harmonisatie AA</i>				
- Verschuiving tussen programma's				
- Recreatie van programma 4	88	88	88	88
- Recreatie naar programma 4	-153	-153	-153	-153
- Baten forensen- en (water)toeristenbelasting van algemene dekkingsmid.	-201	-201	-201	-201
- Nieuwe kostentoerekening	23	23	23	23
Saldo begroting 2017	597	600	462	437

Programma 4: Openbare ruimte

Missie 2014-2018

De inrichting van de openbare ruimte is een belangrijk aandachtspunt. Aalsmeer moet er over vier jaar aantrekkelijker uitzien dan in 2014 het geval was. Het maatschappelijk effect dat wordt beoogd is een schone, groene, veilige en waterrijke leefomgeving. Een fysieke omgeving die blijvend in staat is te voorzien in de behoeften van huidige en toekomstige generaties.

Er wordt voortdurend aandacht geschonken en gewerkt aan de vermindering van de bestaande ontevredenheid over het huidige kwaliteitsniveau van de openbare ruimte. Hoewel een verbetering deels al heeft plaats gevonden, moet daarin een grote stap worden gezet.

De voorzieningen in de openbare ruimte houden we op een duurzame wijze in stand. Dit gebeurt door de openbare ruimte op een integrale, efficiënte en klantgerichte wijze schoon, heel, groen, veilig en fraai te houden.

Aalsmeer is een gemeente met veel bedrijvigheid en recreatie daarmee een druk verkeers- en vervoerspatroon. Een optimale bereikbaarheid en verkeersveiligheid voor alle verkeersdeelnemers blijft een grote uitdaging.

Het zwaartepunt bij de afvalinzameling is het zo veel mogelijk gescheiden inzamelen en verwerken van waardevolle afvalstromen tegen zo laag mogelijke kosten. Maar het betekent ook het op de lange termijn kunnen garanderen van een goede kwaliteit van de dienstverlening tegen een acceptabel kostenniveau aan de inwoners van Aalsmeer.

Effectindicatoren	Bron	Laatst bekende meting	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
% Tevreden inwoners over groen-voorzieningen	2	47%	53%			65%
% Tevreden inwoners over fietspaden in de wijk	2	57%	59%			60%
% Tevreden inwoners over wegen en straten in de wijk	2	62%	62%			65%
% Tevreden inwoners over fietsen-stallingen/fietsrekken in de wijk*	2	23%				50%
Rapportcijfer onderhoud wijk	2	6,4	6,6			7,0
Scheidingspercentage huishoudelijk afval	11	65%	62%			70%
Beleidsindicatoren Depla						
Huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	7	179				

* de eerstvolgende meting wordt uitgevoerd in 2017

Thema 4.1 Groen

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Een leefomgeving die schoon, heel en veilig is. Positieve beeldvorming bij burgers over de openbare ruimte dan in 2012 (gemeentepeiling).

Doel 1. Planmatig, structureel, integraal en efficiënt uitvoering geven aan beheer en onderhoud van de openbare ruimte

Doel 2. Het verbeteren van de tevredenheid van de bewoners over de openbare ruimte.

Actuele beleidsontwikkelingen

Vanuit de Groenvisie worden concrete uitvoeringsprojecten gedestilleerd. De realisering van deze projecten is opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte.

Ook in 2017 wordt gewerkt aan projecten die bijdragen aan de verbinding van de Groene As. In 2016 zijn een aantal projecten opgestart die in 2017 worden afgerond. Een voorbeeld van deze projecten is de aanleg van een ecologische zone tussen de Burgemeester Kasteleinweg en de Kolenhaven door het aanbrengen van zogenaamde aquarolls (beplanting) in het Stommeersweegje bij het Stokkeland en bij de appartementengebouwen aan het Drie Kolommenplein en aan de woningzijde van de Stationsweg.

Op basis van het uitgevoerde Visual Tree Assessment (VTA) wordt het bomenonderhoud uitgevoerd. Op basis hiervan zal in 2017 onderhoud plaatsvinden aan circa 2.000 bomen, waaronder kap.

Sinds 1 januari 2015 wordt door teamleiders uit de organisatie AA toezicht gehouden op de werkzaamheden van Meerlanden. Afspraken over beheer en onderhoud zijn eenduidig vastgelegd en toezicht hierop is geborgd. De onderhoudskwaliteit is in 2015 middels het Beeldkwaliteitsplan Beheer en Onderhoud door de gemeenteraad vastgesteld. Het onderhoudsniveau in (winkel)centrum, recreatiegebied en park is A kwaliteit. In de overige gebieden is het niveau vastgesteld op een B kwaliteit.

Er wordt uitvoering gegeven aan de in 2016 genomen besluiten over het gebruik van de Grondbank Aalsmeer. Het doel hiervan is de bestaande Grondbank functioneel te maken (praktisch, juridisch en financieel).

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Doorstart Grondbank Aalsmeer (4e kwartaal 2016 wordt hiervoor een plan opgesteld)	Uitvoering	
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. a) Achterstallig onderhoud in het groen aanpakken conform uitvoeringsprogramma; prioriteiten zijn onder andere het Hornmeerpark en het Seringenpark. Actiepunten 2017: Het vervangen van verouderde beplanting in de woonwijken voor een duurzame inrichting.	Uitvoering	

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
2. Een speelveldje beschikbaar hebben voor de jeugd in elke buurt. Inrichting in overleg met de buurtbewoners en kinderen. Actiepunten 2017: Minimaal twee speelplaatsen renoveren waarbij kleine/ minder aantrekkelijke speelplaatsen worden gesaneerd ten gunste van grotere speelplaatsen (kwaliteit gaat voor kwantiteit).	Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2013	2014	2015	2016**
m ² gras*	1	-	937.210	937.210	871.762
m ² beplanting*	1	-	386.240	386.240	358.338
m ² overig groen inclusief water	1		82.037	82.037	82.037
m ² groen totaal*	1	-	1.405.487	1.405.487	1.312.137
m ² openbare ruimte*	1	-	2.893.302	2.893.302	2.799.952

* In beheer bij gemeente (De Meerlanden). Totaal oppervlak gemeente is 34.322.030 m², waarvan circa 10.400.000 m²

Westeinderplassen. Het resterende oppervlakte betreft particulier eigendom.

**Vermindering van areaal groen door onder andere bebouwing van diverse terreinen, uit beheer genomen /verkochte gronden bij Greenpark, vervanging van gras voetbalvelden door kunstgrasvelden.

Thema 4.2 Wegen, verkeersmaatregelen, openbare verlichting, riolering en water

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Een leefomgeving die schoon, heel en veilig is. Positievare beeldvorming bij burgers over de openbare ruimte dan in 2012 (gemeenteteiling).

Doel 1. Planmatig, structureel, integraal en efficiënt uitvoering geven aan beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

Doel 2. Het verbeteren van de tevredenheid van de bewoners over de openbare ruimte.

Doel 3. Waarborgen en waar nodig verbeteren van de verkeersveiligheid, de verkeersafwikkeling, de bereikbaarheid en de leefbaarheid van en in Aalsmeer, voor alle verkeersdeelnemers.

Actuele beleidsontwikkelingen

Wegen

Sinds 2016 is er een verbod op het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen voor onkruidbestrijding op verharding van kracht. Onkruidbestrijding op verharding is middels een beeldbestek belegd bij Meerlanden. Zij zijn hiermee verantwoordelijk voor het behalen van de kwaliteit. In 2016 wordt ervaring opgedaan met de nieuwe methode. Mogelijk vinden er op basis van de ervaring nog wijzigingen plaats in de aanpak.

Voor de uitvoering van projecten is het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte leidend. Groot onderhoud en vervangingen voor de disciplines wegen, bruggen, groen, water, spelen en openbare verlichting maken onderdeel uit van dit Uitvoeringsprogramma. Grote projecten die voor 2016/2017 staan gepland zijn onder andere de vernieuwing van de Aalsmeerderweg, reconstructie van de Componistenbuurt, renovatie van de Gedempte Sloot en Weteringsstraat, renovatie van het Hornmeerpark, en de afronding van de renovatie van de Ringvaartzijde en het 2^e deel van het Seringenpark.

In 2017 wordt op basis van de wegininspectie die 2016 is uitgevoerd een nota wegen opgesteld. Hierin wordt een afweging gemaakt tussen uit te voeren onderhoud in relatie tot het beschikbare budget.

Reconstructie en aanleg van wegen

In 2016 is het ontwerp voor de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg vastgesteld. De provincie Noord-Holland bereidt de uitvoering voor. In 2017 wordt gestart met de reconstructie. Deze reconstructie en de nieuwe verkeersstructuur gaan een grote impact hebben op de bereikbaarheid van Aalsmeer en de routes van en naar de wijken in Aalsmeer. Ook worden er wegen in en rond Greenpark aangelegd en aangepast zoals de Nieuwe Aalsmeerderlaan en de verlengde Molenvlietweg. In 2017 wordt de Aalsmeerderweg ten noorden van de Machineweg volledig vernieuwd. Ook dit zal gevolgen hebben voor de lokale bereikbaarheid.

Kleine verkeersvoorzieningen

Op kleinschaliger niveau wordt er ook aan de weg gewerkt. Zo worden er overbodige fietspaaltjes verwijderd en worden diverse locaties veiliger ingericht.

Openbare verlichting

De verlichting maakt onderdeel uit van de integrale benadering in het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte 2016-2017. Als vertrekpunt geldt het Beleidsplan Openbare Verlichting 2015-2019.

Riolering en water

Voor beleid en beheer rond het stedelijk water wordt invulling gegeven aan het uitvoeringsprogramma Aalsmeer Duurzaam, het Gemeentelijk Rioleringsplan Aalsmeer 2015-2020 en de Groen- en recreatievisie "Groen en blauw voor jou".

Het vastleggen van afspraken rond het beleid en beheer van het stedelijk water tussen de gemeente en de waterschappen gebeurt op basis van projectafspraken.

In 2016 is er gestart met het maken van concrete afspraken met het Hoogheemraadschap van Rijnland om invulling te geven aan de maatregelen voor de Kaderrichtlijn Water (KRW2) van Rijnland. Deze maatregelen zijn gericht op een optimaal watersysteem en worden zoveel mogelijk afgestemd met bestaande en nieuwe plannen binnen de gemeente. In 2017 worden deze gesprekken afgerond en de afspraken definitief vastgelegd.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Beleidsplan Openbare Verlichting 2015-2019	Uitvoering	
Gemeentelijk Rioleringsplan 2015-2020	Uitvoering	
Nota wegen	Raad	2 ^e helft
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. a) Achterstallig onderhoud aan wegen, bruggen, duikers en beschoeiingen aanpakken conform uitvoeringsprogramma. b) In beeld brengen effect aanpak achterstallig onderhoud. Actiepunten 2017: Het achterstallig onderhoud van verhardingen in relatie tot het beschikbare budget, wordt in beeld gebracht middels de nota wegen (zie bestuurlijk actiepunt).	Uitvoering	

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
2. Toezicht houden op en meten van de geleverde kwaliteit van het onderhoud van de openbare ruimte door De Meerlanden conform de eisen in het vernieuwde DVO2. Actiepunten 2017: • Er wordt voortdurend toezicht gehouden op de werkzaamheden uit het onderhoudsbestek. • Twee keer per jaar vindt er een kwaliteitsmeting plaats conform het beeldkwaliteitsplan Beheer en Onderhoud.	Uitvoering Uitvoering	
3. Overzichtelijk houden van het straatbeeld door verwijdering van overvloedige paaltjes, betonblokken en borden en beperking van de diversiteit in straatmeubilair zoals straatlantaarns, bankjes en prullenbakken. Actiepunten 2017: • Wanneer mogelijk wordt dit in de uitvoering van projecten meegenomen.	Uitvoering	
4. a) Actief verwijderen van zwerfafval conform DVO2. b) Evalueren verwijderen zwerfafval. Actiepunten 2017: • Er worden acties gehouden op scholen om de jeugd bewust te maken van dit onderwerp.	Uitvoering	
5. Burgers betrekken bij inrichting van de buitenruimte en bij inspectie van de staat van onderhoud van de buitenruimte (meedenken en meedoen) in samenwerking met de wijkoverleggen. Meten middels beeldkwaliteit meetlatten. Actiepunten 2017: • In 2016 zijn bewoners tijdens de wijkoverleggen geïnformeerde over het beleid dat is vastgelegd in het Beeldkwaliteitsplan Beheer en Onderhoud.. Ook in 2017 worden bewoners betrokken bij wijkscouwen.	Uitvoering	
6. Actualiseren van het Aalsmeers Verkeer- en Vervoerplan, nadat duidelijk is geworden wat de impact is van de aanleg van de Noordvork en de keuze is gemaakt voor de wijze van afwaarderen en reconstrueren van de Burgemeester Kasteleinweg. Actiepunten 2017: • Het AVVP wordt pas herzien nadat alle nieuwe infrastructuur is aangelegd en een beeld is verkregen van hoe de nieuwe structuur functioneert.	Geen	
7. Herinrichting Kasteleinweg Actiepunten 2017: • In 2017 wordt gestart met reconstructiewerkzaamheden. De uitvoering zal meerdere kwartalen in beslag nemen.	Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2013	2014	2015	2016
m ² wegen (asfalt en steentjes/tegels)*	1	-	1.487.815	1.487.815	1.487.815
m ² openbare ruimte*	1	-	2.893.302	2.893.302	2.799.952
Geregistreerde ongevallen met dodelijke afloop	7	0	3	1	

* in beheer bij gemeente. Totaal oppervlak gemeente is 34.322.030 m², waarvan circa 10.400.000 m² Westeinderplassen. Het resterende oppervlakte betreft particulier eigendom.

Thema 4.3 Afvalinzameling

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

De gemeente streeft samen met bewoners en bedrijven naar een minimale belasting van het milieu bij het inzamelen en verwerken van afval.

Doel 1. Het scheidingspercentage (= percentage van afval dat nuttig wordt toegepast) handhaven en zo mogelijk verhogen.

Doel 2. Afvalverwerking is gericht op hergebruik: de verwerking gebeurt op een milieu hygiënisch verantwoorde wijze.

Doel 3. Het beperken van zwerfafval door in te zetten op preventie, activeren van burgerinitiatieven en ruimen van zwerfafval.

Actuele beleidsontwikkelingen

Duurzaamheid is het sleutelwoord bij de huishoudelijke afvalinzameling: het zo veel mogelijk gescheiden inzamelen en verwerken van waardevolle grondstoffen. Het Rijk heeft in het "VANG-programma" (VANG staat voor "Van Afval Naar Grondstof") de doelstelling opgenomen om 75% van al het in Nederland ingezamelde huishoudelijk afval te hergebruiken en de hoeveelheid restafval te reduceren tot 100 kilo restafval per persoon per jaar. Deze landelijke doelstelling stond centraal tijdens het Afvalcongres "Afval = Grondstof" voor raads- en collegeleden uit Aalsmeer en Amstelveen op 5 oktober 2015. Afval is niet langer afval, maar een grondstof voor nieuwe producten.

In 2016 zal de 'Grondstoffenvisie: afval is grondstof' aan de raad aangeboden worden ter besluitvorming. In deze visie is het landelijke beleid vertaald naar Aalsmeer.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Verdere afvalscheiding	Uitvoering	
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Deelname landelijke benchmark afvalscheiding. Actiepunten 2017: In diverse bijeenkomsten worden de prestaties van gemeenten in vergelijkbare stedelijkheidsklassen op het gebied van kosten, dienstverlening, milieu en regie met elkaar vergeleken.	Uitvoering	
2. Afvalvisie Aalsmeer Actiepunten 2017: In 2017 zal de visie uitgewerkt worden in een <i>Grondstoffenplan</i>.	Raad	2 ^e helft

Kengetallen	Bron	2013	2014	2015	2016
Afgevoerd huishoudelijk afval totaal (x 1.000 kg)	1	15.633	14.960	14.978	
Afgevoerd huishoudelijk restafval (x 1.000 kg)	1	5.545	5.499	5.631	

Thema 4.4 Begraafplaats

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

In 2016 komen we met een plan van aanpak voor het verbeteren van de exploitatie van de begraafplaats.

Actuele beleidsontwikkelingen

In 2016 wordt een plan voor de verbetering van de exploitatie van de begraafplaats vastgesteld. In 2017 wordt het genomen besluit over dit plan uitgevoerd.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Uitvoering van het in 2016 genomen besluit over de begraafplaats.	Uitvoering	

Financiën

Programma Openbare ruimte								
-/- is voordeel (x € 1.000)	R2015	2016	2017		2018	2019	2020	
Taakveld	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
2.1 Verkeer en vervoer	2.563	5.952	3.364	192	3.172	4.604	4.032	3.210
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.055	4.358	3.263	82	3.182	2.321	2.320	2.299
7.2 Riolering	-726	-773	1.940	2.938	-998	-1.195	-1.252	-1.280
7.3 Afval	-1.099	-1.110	2.503	3.169	-666	-1.066	-1.066	-1.066
7.4 Milieubeheer	967	1.011	406	15	391	409	409	409
7.5 Begraafplaatsen	82	-1	453	408	45	46	46	47
Subtotaal	4.842	9.436	11.928	6.803	5.126	5.118	4.489	3.618
Verrekening met reserves (- = onttrekking)	1.496	-1.982	3.200	1.597	1.603	1.362	1.252	2.000
SALDO OPENBARE RUIMTE	6.338	7.454	15.128	8.400	6.729	6.480	5.741	5.618

Ontwikkeling programmasaldo (x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Saldo begroting 2016	3.777	3.846	3.944	3.992
Eerste begrotingswijziging	-81	-81	-81	-81
Lentenota 2016	55	55	56	56
Besluitvorming na de Lentenota				
- Ontwerp Burgemeester Kasteleinweg	92	1.688	948	
- Ontwerp Burgemeester Kasteleinweg, mutatie reserves	-92	-1.688	-948	
- Actualisatie grondexploitaties	-28			
Mutaties begroting 2017				
- Kapitaallasten	-135	-61	-144	-149
- Prijsindexatie	-14	-14	-14	-14
- DVO2 beeldkwaliteitsplan, correctie mutatie LN (neutraal)	-2	-2	-2	-2
- Beeldkwaliteitsplan	71	71	71	71
- Onkruidbestrijding op verharding	170	170	170	
- Taakstelling baggeren	100			
- Uitvoeringsprogramma Recreatie & Toerisme incidenteel	25	20	20	
- Dotatie reserve bovenwijkse voorzieningen	1.000	850		
- Bijstelling rioolrecht agv actualisering kapitaallasten	48	61	87	87
- Rentetoerekening rioolrecht	-250	-250	-250	-250
-Herziening kostentoerekening in relatie tot tarieven	150			
Neutrale mutaties als gevolg van wijzigingen BBV en harmonisatie AA				
- Verschuiving tussen programma's				
- Speelplaatsen van programma 2	132	132	132	132
- Onderhoud kunst in buitenruimte van programma 2	11	11	11	11
- Recreatie van programma 3	153	153	153	153
- Dotatie reserve buitenruimte van programma 5	28			
- Graffiti van programma 6	22	22	22	22
- Dotatie reserve buitenruimte van algemene dekkingsmiddelen	2.200	2.200	2.200	2.200
- Bijdrage Natuur- en MilieuEducatie naar programma 2	-6	-6	-6	-6
- Recreatie naar programma 3	-88	-88	-88	-88
- Nieuwe kostentoerekening	-608	-608	-539	-516
Saldo begroting 2017	6.729	6.480	5.741	5.618

Investerings (x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Riolering, vervanging en renovatie gemalen	185	185		
Uitvoeringsprogramma werken buitenruimte				
- Kunstwerken	1.005			
- Wegen	3.705			
- Water	150			
- Groen	490			
- Spelen	50			
- Verkeer	425			
- Openbare verlichting	405			
- Riolering	1.554			
Projecten bovenwijkse voorzieningen				
- Nieuwe Aalsmeerderlaan*	1.919			
- Aanleg rotonde Nieuwe Aalsmeerderlaan-Aalsmeerderweg	400			
- Reconstructie Machineweg tussen Aalsmeerderweg en Legmeerdijk*		1.500		
Totaal investeringen	10.288	1.685		

*Betreft het totaalbedrag van de te activeren investering. De uitgaven vinden gefaseerd plaats

Programma 5: Ruimtelijke ontwikkeling

Missie 2014-2018

Aalsmeer is een gemeente met veel bedrijvigheid, een groot recreatiepotentieel en ruim 30.000 inwoners. De nabijheid van Schiphol, de bedrijvigheid rondom Flora Holland en de vele kweek- en handelsbedrijven leveren bovendien een druk verkeers- en vervoerspatroon op. Het combineren van de vele functies in de gemeente tot een aantrekkelijke woon- en leefomgeving, een gewild vestigingsklimaat en een gebied met recreatief toeristische aantrekkingskracht blijft een grote uitdaging.

Er staan voor de komende jaren nog diverse woningbouwprojecten op de rol, zowel meer kleinschalige inbreidingslocaties als meer grootschalige uitleglocaties, zoals Nieuw-Oosteinde II. Prioriteit ligt bij kleinschalige projecten binnen de kernen. Uitdaging hierbij is om richting bewoners en initiatiefnemers meer ruimte en maatwerk bij ruimtelijke ordening, ontwikkeling, welstand en inrichting te bieden en tegelijkertijd de ruimtelijke kwaliteit en het duurzaam ruimtegebruik in Aalsmeer te versterken. Daarnaast vinden ontwikkelingen plaats voor grootschalige transformatie van verouderde glastuinbouwgebieden.

Projecten worden vraaggericht uitgevoerd, met ruimte voor toekomstige bewoners, de markt en participatie voor direct belanghebbenden. Inzet is beheersbare kosten en risico's voor de gemeente.

Vergunningverlening kenmerkt zich door solide en adequate dienstverlening. De bestendige koers van programmatisch en procesmatig handhaven wordt voortgezet met als doel het consequent naleven van wet- en regelgeving. Hiermee wordt een goede ruimtelijke ordening, een fysiek veilige leefomgeving, het voorkomen van rechtsongelijkheid en een goede registratie van de "gebouwde" omgeving (wettelijke registratieplicht basisadministraties) bevorderd.

Het is goed wonen in Aalsmeer en dat willen we zo houden. Kwaliteit staat voorop. Die moet ook bereikbaar zijn voor mensen voor wie dat –vanwege bijvoorbeeld financiën of gezondheid- niet vanzelfsprekend is. We blijven groeien, maar beheerst en verleggen de aandacht naar het bestaande woonaanbod. Er wordt aangesloten bij de uitgangspunten uit de woonvisie. Bij bouwprojecten en afspraken met de woningbouwcorporatie is uitgangspunt voldoende differentiatie in woningen en woon- en leefomgevingen en voldoende kwalitatieve woningvoorraad voor specifieke doelgroepen zoals ouderen, mensen met een functiebeperking en arbeidskrachten uit andere landen.

Effectindicatoren	Bron	Laatst bekende meting	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
Rapportcijfer burgers voor bereikbaarheid Aalsmeer met:						
-Auto	2	7,6	7,8			7,6
-Openbaar vervoer	2	6,2	6,9			6,5
% Inwoners dat te hard rijden een vaak voorkomend probleem vindt in de wijk	2	53%	31%			45%
% Besluiten op aanvraag omgevingsvergunning binnen wettelijke termijn	1	99,77%	99,65%			100%
Extra woningen met zorg *	1					
- Opgenomen in planvoorraad				PM		180
- Gerealiseerd			0	0		

Effectindicatoren	Bron	Laatst bekende meting	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
% Gerealiseerde sociale nieuwbouw in projecten (tot 2020) - Opgenomen in planvoorraad/ gerealiseerd	1		18,6%	20,1%		25 %
Beleidsindicatoren Depla						
Gemiddelde WOZ waarde woningen (x€1.000)	7	276	269			
Nieuwbouw per 1.000 woningen	7	20,9				
% Verkeersongevallen met een motorvoertuig	7	6				
% Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	7	10				

* nog geen representatief cijfer beschikbaar

Thema 5.1 Ruimtelijke ontwikkeling, projecten en grondexploitaties

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Ruimtelijke ontwikkeling is er op gericht om de dorpse samenleving (sociaal maatschappelijke structuur) in stand te houden.

Doel 1. Het hele Aalsmeerse grondgebied is gevat in goede actuele digitale bestemmingsplannen.

Doel 2. Het bieden van nieuw (economisch) toekomstperspectief aan Aalsmeer met de focus op kwaliteit door middel van het vaststellen van structuurvisies.

Doel 3. Meer ruimte voor particulier initiatief en beheersbare kosten en risico's voor de gemeente bij grondexploitaties.

Actuele beleidsontwikkelingen

Ontwikkelingen Omgevingswet

Naar verwachting wordt de Omgevingswet voorjaar 2019 van kracht. Deze wet vervangt circa 26 sectorale wetten in de sfeer van wonen en bouwen. Doelstelling van deze wet is om het eenvoudiger te maken voor initiatiefnemers in ruimtelijke ontwikkelingen en tevens sneller en met minder kosten tot een vergunning te kunnen komen. Zo wordt het bestemmingsplan vervangen door het veel integralere omgevingsplan. De structuurvisie wordt opgevolgd door een integralere omgevingsvisie. Voor ruimtelijke ontwikkelingen zal Aalsmeer het 'ja mits' principe moeten gaan hanteren. Voor de interne organisatie betekent dit een omwenteling in de manier van werken. Inmiddels is een projectorganisatie ingericht om de implementatie van deze wet in de organisatie tot stand te brengen.

Ruimtelijk beleid

Een toelichting op het Luchthavenindelingbesluit is opgenomen in programma 3.3.

Gebiedsvisie Aalsmeer 2020

De in 2014 als structuurvisie vastgestelde gebiedsvisie Aalsmeer 2020 biedt het kader om voor korte en langere termijn sturing te kunnen geven aan de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente. Aalsmeer schept hiermee voor bewoners, ondernemers en private en publieke partijen helderheid over de geambieerde

ontwikkelingsrichting van de gemeente. Voor de gemeente zelf geeft het houvast als het gaat om het stellen van prioriteiten. In de uitvoeringsparagraaf van de structuurvisie is de fasering aangegeven en op welke wijze het college de structuurvisie gaat verwezenlijken.

Deelstructuurvisies

Voor Landelijk Gebied Oost is een deelstructuurvisie opgesteld die perspectief biedt op grootschalige woningbouwontwikkeling. Voorts is er een fasering aangebracht in ontwikkelmomenten. Hierdoor kan er sturing worden gegeven op de integrale ontwikkeling van gebieden. Voorts zijn er spelregels opgenomen voor de manier van ontwikkelen. Deze deelstructuurvisie is met een intensief participatietraject tot stand gebracht en wordt waarschijnlijk nog in 2016 vastgesteld. In 2017 wordt voor de linten en de daar achterliggende bebouwing van de Hornweg en Aalsmeerderweg een aparte visie opgesteld. Voor het Oosteinderweggebied wordt naast de actualisering van het bestemmingsplan ook gestart met een toekomstbestendige visie voor het gebied. Hierbij worden ook de kaders vastgesteld die richting moeten gaan geven aan transformatie van verouderde glastuinbouwgebieden (zie ook programma 3.1).

De marktomstandigheden voor het bedrijventerrein Green Park Aalsmeer en het veilingterrein van FloraHolland wijzigen. De marktplaats voor de sierteeltsector blijft, maar het economische cluster rond de marktplaats wijzigt en is meer op transport, distributie en Schiphol gericht. De contouren van deze ontwikkeling leiden tot een aantal aanpassingen in de structuurvisie voor deze terreinen. Er zal in de komende jaren worden ingezet op verbetering van de infrastructuur (Middenweg en Ongestoord Logistieke Verbinding (OLV)).

Bestemmingsplannen

In het kader van de Wet ruimtelijke ordening bestaat de verplichting om alle bestemmingsplannen om de 10 jaar te herzien. Aalsmeer heeft haar grondgebied ingedeeld in tien gebieden en actualiseert, na de inhaalslag in de vorige collegeperiode, met in principe in een tempo van één plan per jaar. In 2016 is de gewijzigde structuurvisie vastgesteld en voor de delen van Green Park Aalsmeer waarvoor bestemmingsplan N201-zone het vigerende bestemmingsplan is, moet het bestemmingsplan in 2017 geactualiseerd worden. In 2017 zal de planologie voor de verbetering van de infrastructuur in Green Park Aalsmeer worden vastgesteld (Middenweg en OLV). In 2017 worden daarnaast de bestemmingsplannen Oosteinderweg en Uiterweg-Plasoevers geactualiseerd.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Actieve lobby tegen extra beperkingen LIB (zie ook pr. 3.3).	Uitvoering	
Diverse facilitaire projecten, o.a.: - Machineweg Rooie Dorp - Hoofdweg 76 - Dorpshaven Noord - Dorpshaven Zuid - Stationsweg/Postkantoor - Helling - Zuiderkerk - Nieuw Calslagen	Uitvoering	
Vorbereiding op invoering van de Omgevingswet	Raad	2 ^e helft

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Planmatige herziening van bestemmingsplannen Actiepunten 2017: - Bestemmingsplan Aalsmeer-Dorp - Bestemmingsplan Greenpark Aalsmeer - Bestemmingsplan Oosteinderweg	Raad Raad Raad	1^e helft 2^e helft 2^e helft
2. Opstellen en vaststellen van structuurvisies Actiepunten 2017: - Deelstructuurvisie: Landelijk Gebied Oost de linten - Deelstructuurvisie: Oosteinderweg	Raad Raad	2e helft 1e helft
3. Realisatie sportpark Hornmeer, renovatie en herinrichting Hornmeerpark, herinrichting vrijkomend Voetbalvereniging Aalsmeer (VVA) terrein en woningbouw Meervalstraat/Roerdomplaan, VVA terrein, Ophelialaan en Thijsselaan. Actiepunten 2017: - Renovatie en herinrichting Hornmeerpark. - Vaststellen uitgangspunten herinrichting VVA terrein. - Bestemmingsplan woningbouw Meervalstraat/Roerdomplaan. - Startnotitie woningbouw VVA terrein.	Uitvoering Raad Raad Raad	1^e helft 1^e helft 1^e helft
4. Versnelling van het project De Tuinen van Aalsmeer met het vastgestelde bouwprogramma. Actiepunten 2017: - Startnotitie Stommeerkade Oost fase 2. - Nieuwe Aalsmeerderlaan: wijzigingsplan bestemmingsplan Noordvork.	Raad College	1^e helft 1^e helft
6. Een behoedzaam financieel beleid en aanpassing van de (deel)structuurvisie voor Green Park Aalsmeer om geschikte partners in de ontwikkeling te vinden. Actiepunten 2017: - Vaststellen exploitatieplan Middenweg, deelgebied 3,5,7. - Vaststellen bestemmingsplan OLV. - Vaststellen grondexploitatie Greenpark Aalsmeer Gebiedsontwikkeling (GPAG BV) - Bestemmingsplan Green Park (vervagen N201-zone)	Raad Raad College Raad	1^e helft 1^e helft 2^e helft 2^e helft

Thema 5.2 Vergunningverlening

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Een duurzame, veilige en leefbare woon- en werkomgeving voor burgers en bedrijven.

Doel 1. Snelle en voorspelbare dienstverlening door tijdige en soepele vergunningverlening.

Doel 2. Een veilige en leefbare woon- en werkomgeving door programmatische handhaving.

Actuele beleidsontwikkelingen

Private kwaliteitsborging in de bouw

Met het wetsvoorstel 'Wet kwaliteitsborging voor het bouwen' wordt een nieuw stelsel van kwaliteitsborging voor het bouwen geïntroduceerd. Daarmee vervalt voor bepaalde categorieën bouwwerken (onder andere grondgebonden woningen, bedrijfshallen en kleine infrastructurele werken) de preventieve toets aan het Bouwbesluit 2012 door gemeenten. In plaats daarvan moet bij die bouwwerken gebruik worden gemaakt van door het Rijk toegelaten instrumenten voor kwaliteitsborging om te waarborgen dat aan de bouwtechnische voorschriften wordt voldaan. Instrumenten die aan de wettelijke eisen voldoen en door een nog op te richten zelfstandig bestuursorgaan zijn goedgekeurd bepalen vervolgens de wijze van toetsing en toezicht die door een onafhankelijke marktpartij - een kwaliteitsborger - wordt uitgevoerd. Een tweede categorie bouwwerken waarbij de gemeentelijke preventieve toets aan het Bouwbesluit vervalt betreft bouwwerken alleen door hun plaats niet vergunningsvrij zijn, zoals dakkapellen op het voordakvlak, aanbouwen langs openbaar gebied, en dergelijke. Gemeenten blijven in beide gevallen wel nog vergunning verlenen, maar dan alleen op basis van ruimtelijke ordening en welstand. Daarnaast blijven gemeenten verantwoordelijk voor handhaving, omgevingsveiligheid en de bestaande bouw. Voorts bevat het wetsvoorstel enkele wijzigingen van het Burgerlijk Wetboek ter versterking van de privaatrechtelijke positie van de bouwconsument. Gefaseerde inwerkingtreding van de wet is gepland vanaf 2017, waarbij de toetsing aan het Bouwbesluit voor de genoemde categorieën bouwwerken per 2018 komt te vervallen.

Bij de balie Bouwen worden vanaf 2017 uitsluitend de algemene, niet adres gebonden informatievragen nog beantwoord zonder dat de burger hiervoor moet betalen. Er wordt naar gestreefd dat de burger de antwoorden op dit soort vragen zo veel mogelijk zelf via onze website kan vinden. Specifieke vragen over bijvoorbeeld de bouwmogelijkheden op een perceel zullen (tegen vergoeding) worden beantwoord. Hierdoor wordt een mondelinge vraag op dezelfde wijze behandeld als een schriftelijke vraag via een vooroverleg.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Voortzetten programmatische handhaving via uitvoeringsprogramma. Actiepunten 2017: • Uitvoeringsprogramma VTH 2017-2018 vaststellen. • Jaarrapportage VTH 2016 vaststellen.	College College	1e helft 1e helft

Kengetallen	Bron	2013	2014	2015
Vergunningen Wabo	1	444	421	567
Afgehandelde toezichtzaken Wabo	1	260	239	232
Controle/handhaving Wabo	1	101	61	266
Afgehandelde handhavingszaken Wabo	1	48	57	112
Gestarte handhavingszaken project tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten	1	36	40	3
Afgehandelde handhavingszaken project tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten	1	24	21	17

Thema 5.3 Wonen en volkshuisvesting

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Het goede woonklimaat in Aalsmeer blijft behouden en is ook bereikbaar voor mensen voor wie dat niet vanzelfsprekend is.

Doel 1. Inspelen op de woonwensen van inwoners van Aalsmeer.

Doel 2. Blijven inzetten op betaalbaarheid van wonen.

Doel 3. De kansen op de woningmarkt voor jongeren vergroten.

Doel 4. Ouderen en mensen met een zorgvraag in staat stellen zo lang mogelijk zelfstandig te wonen en actief te participeren in de samenleving.

Doel 5. Arbeidsmigranten worden adequaat gehuisvest met behoud van leefbaarheid van de omgeving/wijken.

Actuele beleidsontwikkelingen

Het zijn turbulente tijden voor het beleidsveld Wonen. In 2015 is zowel een nieuwe Woningwet als een nieuwe Huisvestingswet van kracht geworden. Beide wetten hebben grote gevolgen voor het beleidsveld, met name met betrekking tot de relatie tussen gemeenten en woningcorporaties en het werkveld van de corporaties zelf.

Op 28 januari 2016 is de Woonagenda Aalsmeer 2016-2020 vastgesteld. De woonagenda vormt het kader waarbinnen de komende jaren de acties op het beleidsveld moeten worden uitgevoerd. In de Woonagenda 2016-2020 zijn de kaders vastgelegd voor besteding van het Woonfonds. Het opstellen van een verordening is hierdoor niet langer noodzakelijk. De vastgestelde bestedingsdoelen Starterslening, passend wonen, verduurzaming bestaande voorraad / energiebesparing en ontwikkeling alternatieve woonvormen worden individueel uitgewerkt. In de Woningwet is vastgelegd dat corporaties naar vermogen moeten bijdragen aan de realisatie van het gemeentelijke woonbeleid. Afspraken hierover zijn eind 2016 vastgelegd in prestatieafspraken tussen de gemeente en Eigen Haard.

In 2016 is de gewijzigde structuurvisie Green Park Aalsmeer inclusief Royal FloraHolland vastgesteld. In Green Park Aalsmeer zijn in de structuurvisie 3 locaties aangewezen voor de realisatie van een arbeidsmigrantenlogies: Molenvliet, Japanlaan en Legmeer. De omvang van elke locatie is circa 200 bedden. Het gaat daarbij over voorzieningen voor tijdelijk verblijf tot maximaal 6 maanden. De bouwtijd is per locatie verschillend, maar zal circa 1 jaar bedragen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Heropening Starterslening	Raad	1 ^e helft
Introductie Wooncoach	College	1 ^e helft
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Ontwikkelen van alternatieve bouwvormen samen met de markt. Actiepunten 2017: • Nader uitwerken van de kansrijke locaties voor de ontwikkeling van alternatieve woonvormen.	College	1 ^e helft

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
2. Vaststellen verordening woonfonds en vervolgens inzetten van het Woonfonds voor het levensbestendig maken van woningen en de bouw van jongerenhuisvesting en zorgwoningen. Actiepunten 2017: De bestedingsdoelen voor het Woonfonds zijn in 2016 geactualiseerd (woonagenda). Zie "actuele beleidsontwikkelingen".	Raad	2 ^e helft
3. Realiseren van wooneenheden voor senioren en faciliteren van organisaties die hun huidige verzorgingshuiscapaciteit willen aanpassen. Actiepunten 2017: - Uitvoering project Zuiderkerk. - Opnemen van seniorenwoningen in het plan Meervalstraat / Roerdomplan.	Uitvoering	
4. Voldoende woningen in het sociale en middensegment (sociale huur en koop en goedkope koop). Actiepunten 2017: - Uitvoering geven aan de in de Woonagenda 2016-2020 opgenomen beleidsregel dat het absolute aantal sociale huurwoningen minimaal gelijk moet blijven; - Uitvoering geven aan de in 2016 overeengekomen prestatieafspraken tussen Eigen Haard, Huurdersvereniging en gemeenten. - Realisatie van minimaal 25 % sociale woningbouw in nieuwbouw projecten. - Realisatie van minimaal 30% goedkope woningbouw in nieuwbouw projecten.	Uitvoering Uitvoering Uitvoering Uitvoering	
5. Faciliteren van huisvesting voor arbeidsmigranten. Actiepunten 2017: Volgen planologische procedure op verzoek van aanvragen.	Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2013	2014	2015
Opgeleverde woningen sociale huur	1	58	31	0
Opgeleverde woningen betaalbare koop	1	56	17	56
Opgeleverde woningen totaal	1	179	147	84
Verstrekke startersleningen voor woningen	1	12	32	0
Vrijgekomen sociale huurwoningen	18	123	144	130
Gemiddelde inschrijfduur in jaren starters	18	7,9	7,3	7,9
Gemiddelde woonduur bij acceptatie van een sociale huurwoning	18	28,7	22,4	18,9
Gemiddelde woningbezetting	1	2,44	2,37	2,33
Woningvoorraad*	1	12.560	12.968	13.393
% Koopwoningen	1	59%	59%	59%
% Sociale huur corporatiewoningen	18/1	-	23%	26%
% Nieuwe huurders uit Aalsmeer	18	59%	39%	39%
% Scheefwonen totale sociale huurvoorraad	18	41%		25%

* Als gevolg van administratieve correcties is het aantal woningen in 2014 en 2015 niet een optelsom van het aantal woningen in 2013/2014 + de opgeleverde woningen.

Thema 5.4 Openbaar vervoer

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

De inwoners en bezoekers van Aalsmeer en Kudelstaart moeten zich gemakkelijk, prettig, comfortabel en veilig van/naar/door de gemeente kunnen verplaatsen per openbaar vervoer. Vanuit alle wijken in Aalsmeer/Kudelstaart is er een rechtstreekse busverbinding met het Busstation Hortensiaplein (vanaf 2018: Busstation Zwarteweg). Met maximaal één overstap kan vanuit Aalsmeer/Kudelstaart naar minimaal één van de volgende intercitystations gereisd worden: Station Amsterdam Zuid, Schiphol, Amsterdam Bijlmer/ArenA. De busverbinding Kudelstaart-Amsterdam wordt fors versneld en deze busverbinding blijft Amsterdam inrijden via de route Stadionplein/Museumplein.

Actuele beleidsontwikkelingen

Openbaar vervoer

De openbaarvervoerconcessie Amstelland-Meerlanden, waartoe Aalsmeer behoort, is in 2016 aanbesteed. De nieuwe vervoerder gaat van start vanaf eind 2017. Daarnaast start in 2017 de aanleg van de busbaan Burgemeester Kasteleinweg (gereed: 2019). Verder is het streven om de OV-verbinding Kudelstaart-Amsterdam fors te versnellen.

Voor actuele beleidsontwikkelingen op het gebied van wegen en (kleine) verkeersvoorzieningen wordt verwezen naar programma 4.2

Thema 5.5 Parkeren

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Voldoende parkeerplaatsen voor bewoners en bezoekers van Aalsmeer en Kudelstaart en een passend parkeerregime in gebieden en bij voorzieningen.

Actuele beleidsontwikkelingen

In 2016 is de Nota Parkeernormen Aalsmeer door de gemeenteraad vastgesteld. In 2017 worden nieuwe ontwikkelingen/bouwplannen getoetst aan de nieuwe actuele parkeernormen.

Het parkeerbeleid van Aalsmeer voldoet in grote lijnen en behoeft geen herziening.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Parkeerdrukmeting Aalsmeer & Kudelstaart	Uitvoering	Najaar 2017

Thema 5.6 Maatschappelijk Vastgoed

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

De leefbaarheid en het welzijn van de inwoners van Aalsmeer vergroten met behulp van het maatschappelijk vastgoed.

Behouden van de bestaande rijke schakering van maatschappelijke functies die in het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed worden gehuisvest of van daaruit worden aangeboden, waaronder scholen, welzijnsvoorzieningen, buitensportparken, binnensportvoorzieningen, zwembad, bibliotheek, jongerencentra, culturele voorzieningen enzovoort.

Borgen van laagdrempelige toegankelijkheid van dit functionele aanbod voor de inwoners van Aalsmeer.

Voorkomen van kapitaalvernietiging door verkeerd gebruik of onderhoud van maatschappelijk vastgoed.

Een duurzame en toekomstbestendige maatschappelijke gebouwenvoorraad.

Actuele beleidsontwikkelingen

Aan deze doelen is invulling gegeven met de vaststelling van de rapportage "Maatschappelijk vastgoed Aalsmeer in hernieuwde balans" in september 2016. In het verlengde hiervan is nog in 2016 besluitvorming voorzien over het huur- en subsidiebeleid betreffende de buitensportaccommodaties, de Oude Veiling en het souterrain van het gemeentehuis. De invulling van het in de rapportage gestelde krijgt in 2017 verder vorm met onderstaande actiepunten. Tevens wordt in dit verband verwezen naar het gestelde omtrent ESA bv in programma 2.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Besluitvorming over de tweede fase herontwikkeling gemeentehuis.	Raad	1 ^e helft
Uitvoering van het nog in 2016 te nemen besluit over de exploitatie van Marktstraat 19 en 19a (Oude Veiling c.a.).	Uitvoering	
Verhuizing van De Werkschuit en verkoop ten behoeve van herontwikkeling van Baccarastraat 15.	College	1 ^e helft
Uitwerking door ESA bv van het buurthuis van de toekomst.	Uitvoering	

Financiën

Programma Ruimtelijke ontwikkeling									
-/- is voordeel (x € 1.000)	R2015	2016	2017		2018	2019	2020		
Taakveld	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
0.3 Beheer overige gebouw en en gronden	493	1.222	1.148	885	262	335	328	326	
0.63 Parkeerbelasting	-11	-18		18	-18	-18	-18	-18	
2.2 Parkeren	8	24	9		9	9	9	9	
3.2. Fysieke bedrijfsinfrastructuur			7.926	7.901	25	25	25	25	
8.1 Ruimtelijke ordening	824	657	1.265	1.384	-118	492	638	681	
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	346	164	5.072	4.840	231	213	321	-2.019	
8.3 Wonen en bouw en	1.056	1.167	393	720	-326	-326	-326	-326	
Subtotaal	2.716	3.216	15.813	15.748	65	729	977	-1.322	
Verrekening met reserves (- = onttrekking)	-734	-777	1.027	126	902	312	-33	2.239	
SALDO RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	1.982	2.439	16.840	15.874	967	1.041	944	916	

Ontwikkeling programmasaldo (x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Saldo begroting 2016	2.560	2.507	2.459	2.448
Eerste begrotingswijziging	100	100	100	100
Lentenota 2016	-450	-400	-375	-375
Besluitvorming na de Lentenota				
- Actualisatie grondexploitaties	-36	-62	-65	-67
- Herinrichting raadzaal	22	22	22	22
Mutaties begroting 2017				
- Kapitaallasten	-177	-156	-141	-130
- Prijsindexatie	-10	-10	-10	-10
- DVO2 beeldkwaliteitsplan, correctie mutatie LN (neutraal)	-10	-10	-10	-10
- BGT, inkomsten kadaster vervallen	7	7	7	7
Neutrale mutaties als gevolg van wijzigingen BBV en harmonisatie AA				
- Verschuiving tussen programma's				
- Gebouwenbegroting van programma 2	295	365	356	355
- Aanwending reserve kapitaallasten gebouwen van programma 2	-21	-21	-21	-21
- Dotatie reserve buitenruimte naar programma 4	-28			
- Geografisch informatie + straatnaamgeving van programma 6	190	190	190	190
- Parkeercontrole naar programma 6	-164	-164	-164	-164
- Gemeentehuis naar bedrijfsvoering	-348	-345	-342	-335
- Nieuwe kostentoerekening	-963	-981	-1.062	-1.094
Saldo begroting 2017	967	1.041	944	915

Programma 6: Bestuur, bevolking en veiligheid

Missie 2014-2018

Het College wil een veilige en leefbare woon- en werkomgeving waar wet- en regelgeving wordt nageleefd. Hierin werken bestuur, bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners samen.

Met de handhaving is een nieuwe richting ingeslagen: van een ad hoc benadering is overgestapt naar een structureel en consequent naleven van wet- en regelgeving. Hiermee wordt een goede ruimtelijke ordening, een fysiek veilige leefomgeving, het voorkomen van rechtsongelijkheid en een goede registratie van de “gebouwde” omgeving (wettelijke registratieplicht basisadministraties) bevorderd. Zie ook programma 5.2.

Het College streeft permanent naar verbetering, vernieuwing, herkenbaarheid, toegankelijkheid en transparantie voor burgers. Aalsmeer staat voor snelle, betrouwbare en toegankelijke dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten.

De gemeente zet in op meer digitale dienstverlening, zodat inwoners en ondernemers zoveel mogelijk digitaal kunnen afhandelen. Dat gaat verder dan digitale dienstverlening richting inwoners. Met goed ingerichte digitale bedrijfsprocessen en laagdrempelige systemen kan ook veel verbetering worden bereikt.

Samenwerking binnen en buiten de gemeentegrenzen is een sleutelbegrip voor de komende jaren. Samenwerken met buurgemeenten maar ook in regionale verbanden als de Greenport, de Vervoerregio Amsterdam en de Metropoolregio Amsterdam (MRA) bieden een platform om de kwaliteiten en belangen van Aalsmeer voor het voetlicht te brengen en tot ontwikkeling te laten komen.

Communicatie is de smeerolie in de relatie tussen burger en bestuur. Uitgangspunt bij communicatie is transparantie naar inwoners. Inwoners en andere partijen zijn tijdig en helder geïnformeerd over gemeentelijke plannen, projecten en besluitvorming. Hierbij maakt de gemeente steeds meer gebruik van digitale kanalen en social media.

Effectindicatoren

Effectindicatoren	Bron	Laatst bekende meting	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
<i>Veilig wonen en leven</i>						
% aangiften/incidenten huiselijk geweld	6	45/143 31%	37/166 22%			30%
Woninginbraken	6	81	63			107
Inbraken bijgebouwen	6	37	33			33
<i>Veilig ondernemen</i>						
Gemiddeld aantal gevallen van zakkenrollerij neemt af met 10%	6	28	14			25
Gemiddeld aantal winkeldiefstallen neemt af met 10%	6	42	14			38
<i>Veilig opgroeien</i>						
Meldingen jeugdoverlast	6	145	103			145
<i>Altijd integer</i>						
Aantal meldingen woonfraude (nulmeting)						

Effectindicatoren	Bron	Laatst bekende meting	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
% Aalsmeeders dat vindt dat het gemeentebestuur veel doet om burgers bij het bestuur te betrekken	2	29%	29%			40%
% Inwoners dat gemeentelijke website heeft bezocht	2	62%	58%			70%
Beoordeling gemeentelijke website	2	7,0	7,1			7,5
Rapportcijfer burgers aan gemeentelijke dienstverlening	19	7,8				8,0
% Aalsmeeders dat vertrouwen heeft in de gemeenteraad	2	41%	27%			45%
Abonnementen elektronische nieuwsbrief gemeente	1	428	548			800
Beleidsindicatoren Depla						
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	7	2,6	2,1			
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	7	1,3	1,5			
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	7	4,2	3,9			
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	7	5,7	3,8			
Verwijzingen HALT per 10.000 inwoners 12-17 jaar	7	102,1				
Hardekern jongeren per 1.000 inwoners 12-24 jr	7	0,2				
%Jongeren met delict voor de rechter	7	1,46%				
%Jongeren met jeugdreclassering (in % jongeren 12-23 jr)	7		0,2%			
%Demografische druk (0-19 jr + 65+/15-64 jr)	7		59,5%	59,3%		
Woonlasten 1-persoonshh in euro	7	713	701	639		
Woonlasten meerpersoonshuishoudens in euro	7	839	827	762		

Thema 6.1 Veiligheid en handhaving

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Een veilige en leefbare woon- en werkomgeving en naleving van wet- en regelgeving.

Actuele beleidsontwikkelingen

Integraal Veiligheidsplan 2015-2018 en Actieplan integrale veiligheid 2017

Primaire leidraad voor de veiligheidsthema's is het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018 dat begin 2015 is vastgesteld. Op basis van dit plan en de actuele ontwikkelingen wordt een jaarlijks actieplan vastgesteld. Focus voor 2017 blijft op de bestrijding van hennepsteelt en woninginbraken. Het veiligheidsbeeld zal ook in 2017 vanwege mondiale ontwikkelingen onbestendig blijven. Terreur(dreiging), radicalisering blijft in dat opzicht de volle aandacht van gemeente en veiligheidspartners houden en waar nodig op worden geactiveerd. Dit is weliswaar geen financiële ontwikkeling maar kan op basis van incidenten/crisisbeheersing mogelijk wel leiden tot incidentele kosten waar in de begroting geen rekening mee is gehouden.

Regionaal Expertise en Informatie Centrum (RIEC)

Het RIEC is een door het rijk gesubsidieerd netwerk-samenwerkingsverband voornamelijk gericht op de aanpak van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit waar geen directe kosten voor zijn. Specifieke hotspotinterventies of onderzoeken op onderwerp (bijvoorbeeld de regionale hennepscan) kan leiden tot een grotere inzet van (ook) de gemeente. De interventies zijn vaak niet zichtbaar dan wel komen de effecten c.q. de resultaten daarvan pas achteraf in het openbaar.

Wetsvoorstel Wet verplichte GGZ

De Wet verplichte GGZ maakt verplichte behandeling van mensen met ernstige psychische problemen mogelijk. Momenteel is slechts gedwongen opname mogelijk. Door opname van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ) in deze wet zal gericht maatwerk worden toegepast op veelal ambulante basis. Ook zal de informatiepositie worden verbeterd omdat relevante informatie beter gedeeld kan worden tussen ketenpartners, zoals zorgverleners, burgemeester/gemeente of politie en justitie. De wijziging zorgt ook voor een betere aansluiting met de Wet zorg en dwang en met de Wet forensische zorg. De datum van inwerkingtreding van dit wetsvoorstel is nog niet duidelijk maar als de wet wordt aangenomen dan zal dit in 2017 gevolgen hebben voor de samenwerking met genoemde partners en de werkwijze maar mogelijk pas effectief in 2018.

Varende boswachter

De ontwikkeling naar een gemeente, waar de waterfunctie een speerpunt is, vraagt om een aanspreekpunt op het water en een voorlichter over het gebied. Deze functionaris kan beter toezicht houden op het totale Westeinderplassengebied en daar waar nodig lichte beheertaken uitvoeren. Ook kan deze functionaris misstanden signaleren en melden aan onder andere eiland eigenaren.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Actieplan integrale veiligheid 2017	College	1 ^e helft
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Uitvoering van het integraal veiligheidsbeleid samen met bewoners en ondernemers en afstemming met het regionale veiligheidsbeleid. Actiepunten 2017: • Opstellen actieplan 2017	College	1 ^e helft
2. Inzetten op vermindering van het aantal (woning)inbraken en van huiselijk geweld.		

Actiepunten 2017: • Uitvoering actieplan woninginbraken	Uitvoering	
3. Inzetten op meer handhaving van verkeersovertredingen door politie en justitie en organisatie van bewustwording.	Uitvoering	
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
4. Organisatie van een bewustwording- en voorlichtings-campagne over veiligheid samen met de ketenpartners. Actiepunten 2017: • Voorlichtingscampagnes, gebruik website, sociale media, lokale krant, informatiebijeenkomsten, week van de veiligheid.	Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2013	2014	2015
Misdrijven totaal	6	1.241	1.189	1.029
Diefstal/inbraak woning	6	104	81	63
Openbare ruimte vernieling/zaakbeschadiging	6	172	179	113
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	6	146	79	72
Incidenten huiselijk geweld	6	158	143	166
Meldingen jeugdoverlast	6	205	148	103
Vergunningen/ontheffingen APV*	1	374	285	242
Vergunningen/ontheffingen horeca*	1	54	57	49
Controle/toezicht en handhaving horeca*	1	118	45	118

*cijfers voor 2013 en 2014 gecorrigeerd

Thema 6.2 Crisisbeheersing

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Een goede voorbereiding op mogelijke crisissituaties of rampen.

Actuele beleidsontwikkelingen

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)

In 2017 zal verder uitvoering worden gegeven aan het beleidsplan van de VrAA. De besluitvorming over specifieke uitvoeringsactiviteiten vindt op regionaal niveau plaats. Een van de hoofddoelstellingen uit het beleidsplan is "een up-to-date crisisaanpak" waarvoor het onderzoek is gestart in 2016. De uitwerking daarvan kan mogelijk ook op lokaal niveau aanpassingen in de structuur c.q. de betreffende voorzieningen betekenen die zijn beslag kunnen krijgen in 2017. Het beleidsplan is verwerkt in de (meerjaren)begroting van de VrAA. De financiële jaarstukken van de VrAA (jaarrekening en begroting) worden gebruikelijk in juni aan de gemeenteraad voorgelegd in verband met de mogelijkheid om daarover een zienswijze in te dienen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Financiële jaarstukken VrAA	Raad	1 ^e helft

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
n.v.t.		

Thema 6.3 Dienstverlening burger

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Een klantgerichte dienstverlening aan inwoners en bedrijven tegen zo laag mogelijke kosten.

Actuele beleidsontwikkelingen

Er wordt in 2017 een lichte stijging verwacht voor wat betreft het aantal klantcontacten voor Burgerzaken. Dit wordt verwacht doordat er inzichtelijk is hoeveel reisdocumenten en rijbewijzen er verlopen. In 2017 zullen er landelijk pilots worden uitgerold om rijbewijzen online te verlengen. De kans is groot dat Aalsmeer hier op aan zal sluiten.

Een aantal processen Burgerlijke stand worden gedigitaliseerd. Aangifte overlijden gaat digitaal plaatsvinden. De begrafenisondernemer kan dan online aangifte doen. Ook ontstaat de mogelijkheid om digitaal aangifte van geboorte te doen. Vooralsnog levert de digitalisering nog geen bezuiniging op. De baliecontacten worden daarentegen steeds complexer. Denk hierbij bijvoorbeeld aan aangifte geboorte met dubbele nationaliteit. Ook vindt er een stijging plaats van het aantal baliecontacten bij Immigratie & Inburgering vanwege een toename van naturalisaties en 1ste vestigingen.

Door de invoering van REVA (Registratie Eerste verblijfadres Arbeidsmigranten) is er sprake van een toename van het aantal eerste inschrijvingen, adresonderzoeken en backoffice werk. Dit omdat deze wetgeving arbeidsmigranten met een dienstverband korter dan 4 maanden verplicht om zich te registreren.

In 2017 wordt het gebruik van social media in samenwerking met Communicatie verder ontwikkeld. Er wordt actief gecommuniceerd naar de inwoners dat zij ook via Facebook en Twitter vragen kunnen stellen. Whatsapp zal in de vorm van een pilot worden ingezet bij projecten. Voorlopig zorgt het openstellen van dit nieuwe communicatiekanaal nog niet voor een verschuiving, maar vooral voor een uitbreiding van de werkzaamheden. Ook de mensen waarbij het voorkeurskanaal telefoon is blijft Publiekszaken bedienen.

Digitaal werken

Met het programma "Digitaal werken" worden de komende jaren diverse projecten uitgevoerd waarmee gestreefd wordt naar goed ingerichte digitale bedrijfsprocessen en laagdrempelige systemen.

- Voor de inwoners en bedrijven wordt de digitale dienstverlening toegankelijker en sneller omdat in 2016 de internetsite wordt vervangen en alle digitale gemeentelijke producten opnieuw worden ingericht.
- Aan de dienstverlening zal een Aalsmeer-app worden toegevoegd. Wat betekent dat er eenvoudig met een smart Phone of tablet meldingen kunnen worden gedaan of producten kunnen worden aangevraagd.
- Het Callcenter van Publiekszaken beschikt over alle informatie die is geregistreerd in het zaaksysteem en kan zo de inwoner beter bedienen. De Callcentermedewerker ziet in één overzicht wat de inwoner heeft gemeld of aangevraagd. Of het nu de melding van een scheve stoeptegels betreft, de aanvraag van een vergunning of een melding grof afval.

Aalsmeer gaat papierloos werken. Alle binnenkomende post zal worden gescand, digitaal gedistribueerd en digitaal gearchiveerd. Gekoppeld aan het papierloos werken wordt er een aanbesteding gestart voor de vervanging van kopieermachines en printers. Het streven is om het aantal machines te halveren. Daarnaast

zal er in het 1^e kwartaal een voorstel voor substitutie worden voorgelegd aan het college. Dit betekent dat na goedkeuring papier vervangen mag worden door digitaal.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017?

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
3. Digitalisering van de uitwisseling van informatie met ketenpartners onder meer op het gebied van de participatiewet, zorg en welzijn met aandacht voor de resolutie van de VNG over informatieveiligheid. Actiepunten 2017: • Met de implementatie van het nieuwe zaakstelsel kunnen er veel zaken digitaal geregeld worden. • In 2017 zal de app meldingen openbare ruimte worden geïmplementeerd. • Zaakgericht, papierloos werken en substitutie wordt geïmplementeerd. • In 2017 zal er een aanvang worden gemaakt met het optimaliseren van de processen voor subsidies, contractbeheer en meldingen openbare buitenruimte. • In 2017 zal de inrichting van het Klant Contact Systeem worden afgerond.	Uitvoering Uitvoering Uitvoering Uitvoering Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2013	2014	2015
Afgehandelde bezwaarschriften	1	72	106	116
Rijbewijzen	1	2.069	2.491	2.426
Paspoorten	1	4.050	3.974	3.754
Bezoekers	1	27.219	28.079	28.913
Telefonische contacten callcenter AA	1	204.392	205.162	203.753
-Waarvan Aalsmeer algemeen*	1	23.818	21.827	24.615
Telefonische bereikbaarheid**	1	94%	94%	93%
Telefonische contacten belastingen Amstelland***	1	21.541	20.968	23.846
Klachten	1	21	17	24
Inwoners	1	30.618	30.770	31.079
Huishoudens	1	12.001	12.317	12.445
Westerse allochtonen (% van totale bevolking)	1	10,0%	10,0%	11,1%
Niet-westerse allochtonen (% van totale bevolking)	1	6,5%	6,6%	7,2%

* Gesprekken binnenkomend op het gemeentennummer van Aalsmeer

** Percentage gesprekken wat niet afgebroken wordt voordat men een medewerker aan de telefoon krijgt

*** Sinds 2015 extern callcenter TOG

Thema 6.4 Communicatie

In al onze communicatie-uitingen staat onze inwoner centraal. Het is van belang dat er interactie is en naar inwoners wordt geluisterd. Daarbij moeten zij de informatie die voor hen van belang is makkelijk en snel kunnen vinden.

In de communicatie met onze inwoners spelen digitale communicatiemiddelen, zoals onze website en social media, een steeds grotere rol. We luisteren naar de online gesprekken en berichten van inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden. Dankzij onze verbeterde online monitoring hebben wij meer zicht op wat er speelt in de samenleving en kunnen wij signalen tijdig opvangen en handelen als dat nodig is. Het webcareteam zorgt voor een goede afhandeling van vragen, meldingen, complimenten en klachten die wij via social media ontvangen. Dit jaar nog gaan wij een nieuwe aanpak introduceren voor de online publicatie van berichten. De vernieuwing raakt niet alleen de inhoud en vorm van de berichten, maar ook de kanalen waarlangs wij berichten verspreiden. Met deze aanpak willen wij ons bereik vergroten en meer interactie met inwoners creëren. Het webteam monitort sinds begin 2016 de statistieken van de eigen social media en gaat daar in 2017 mee door.

In het najaar van 2016 krijgt de gemeente Aalsmeer een nieuwe website. De website is een belangrijk communicatiekanaal voor onze inwoners. Zij kunnen op de website informatie vinden over onze dienstverlening, projecten, bestuurlijke besluiten en actualiteiten in onze gemeente. Meer dan voorheen biedt de website ruimte voor beeld en interactie, onder andere door betere integratie met de social media. Door het verminderen van het aantal webpagina's en de lancering van een archiefweb is het makkelijker voor inwoners om de belangrijkste informatie te vinden. In 2017 wordt de website geoptimaliseerd.

In Aalsmeer spelen traditionele communicatiemiddelen nog steeds een grote rol. Niet iedereen maakt gebruik van social media en de digitale kanalen. Daarbij blijven directe contacten met inwoners (bewonersavonden, inloopbijeenkomsten, etc.) een belangrijke rol innemen in de communicatiemix en bij participatie. Zie voor participatie, paragraaf 1.4 Samenkracht en burgerparticipatie.

Wat gaan we daarvoor doen in 2017

Collegeprogramma 2014-2018	College- /raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Herkenbaarheid bevorderen van de gemeente. Actiepunten 2017: Herkenbaarheid aandachtspunt met betrekking tot huisstijlbewaking.	Uitvoering	
2. Verbetering van de communicatie via de website. Actiepunten 2017: - Website en online communicatie verder ontwikkelen. - Webcare en online monitoring verder ontwikkelen.	Uitvoering Uitvoering	
3. Inzet van sociale media om meer inwoners te betrekken bij politieke of bestuurlijke keuzes en te informeren over de gevolgen hiervan. Actiepunten 2017: Uitvoering social media beleid.	Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2014	2015	2016
Paginaweergaven website		169.097	234.960	230.000
Bezoekers website		21.955	33.615	32.000
Volgers Facebook		182	295	529
Volgers Twitter			2.988	3.266

* Geschat aantal voor heel 2016

Thema 6.5 Deregulering

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Ruimte voor ondernemers en bedrijven.

Actuele beleidsontwikkelingen

De grootste wijzigingen, Evenementennota, gemeentelijke regelgeving op het gebied van Ruimtelijke Ordening en de actualisatie van de APV, hebben in 2015 en 2016 plaatsgevonden. Vanaf 2017 zal dit thema dynamisch worden onderhouden.

Met het wetsvoorstel 'Wet kwaliteitsborging voor het bouwen' wordt een nieuw stelsel van kwaliteitsborging voor het bouwen geïntroduceerd. Daarmee vervalt voor bepaalde categorieën bouwwerken (onder andere grondgebonden woningen, bedrijfshallen en kleine infrastructurele werken) de preventieve toets aan het Bouwbesluit 2012 door gemeenten. In plaats daarvan moet bij die bouwwerken gebruik worden gemaakt van door het Rijk toegelaten instrumenten voor kwaliteitsborging om te waarborgen dat aan de bouwtechnische voorschriften wordt voldaan. Gemeenten blijven nog wel vergunningen verlenen, maar dan alleen op basis van ruimtelijke ordening en welstand. Daarnaast blijven gemeenten verantwoordelijk voor handhaving, omgevingsveiligheid en de bestaande bouw.

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Minder regelgeving voor ondernemers en waar mogelijk vergunningen omzetten in beleidsregels.	Uitvoering	

Thema 6.6 Regionale samenwerking

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Zorgdragen voor efficiënte en effectieve agendavorming en uitvoering samen met andere gemeenten.

Actuele beleidsontwikkelingen

Samenwerken is voor Aalsmeer van wezenlijk belang. Mede dankzij de regionale economie met economische motoren als de Greenport Aalsmeer, Amsterdam en Schiphol kan Aalsmeer zich verder ontwikkelen en groeien. Extra investeren in de concurrentiekracht van de regionale economie zal er aan bijdragen dat de welvaart van de metropoolregio en daarmee ook die van Aalsmeer op peil kan blijven en zich verder kan ontwikkelen. Aalsmeer werkt nu al op verschillende beleidsterreinen, waaronder bijvoorbeeld in relatie tot de ontwikkelingen rond de luchthaven Schiphol, samen in onder meer de Greenport Aalsmeer, Metropoolregio Amsterdam, regio Amstelland de Meerlanden en Vervoerregio Amsterdam. Goede agendering en concrete samenwerkingsprojecten vormen daarbij de basis. Op de terreinen ruimte, verkeer en vervoer en economie werkt Aalsmeer samen binnen de Stadsregio Amsterdam.

Met ingang van 2017 wordt de Stadsregio Amsterdam omgevormd tot een vervoerregio. Op de overige terreinen wordt de samenwerking vorm en inhoud gegeven binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Voor een sterke inbreng van de zuidflank van de MRA zetten we in op versterking van de samenwerking binnen de subregio Amstelland de Meerlanden.

Financiën

Programma Bestuur, bevolking en veiligheid									
-/- is voordeel (x € 1.000)	R2015	2016	2017		2018	2019	2020		
Taakveld	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
0.1 Bestuur	2.065	1.814	1.606		1.606	1.635	1.606	1.606	
0.2 Burgerzaken	1.047	1.030	661	519	143	143	213	107	
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	1.469	1.543	1.282		1.282	1.282	1.282	1.282	
1.2 Openbare orde en veiligheid	725	893	1.683	53	1.631	1.631	1.496	1.496	
Subtotaal	5.306	5.279	5.232	571	4.661	4.690	4.596	4.491	
Verrekening met reserves (- = onttrekking)	-290	-90			0	0	0	0	
SALDO BESTUUR, BEVOLKING EN VEILIGHEID	5.016	5.189	5.232	571	4.661	4.690	4.596	4.491	

Ontwikkeling programmasaldo (x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Saldo begroting 2016	7.003	7.067	7.038	7.038
Lentenota 2016	19	-16	54	-52
Mutaties begroting 2017				
- Prijsindexatie	35	35	35	35
- Salariskosten griffie zijn structureel te laag geraamd	20	20	20	20
- Formatieuitbreiding griffie	30	30	30	30
- Handhaving hennepeteelt	40	40		
- Evenementencoördinator	84	84	84	84
- Toezicht en handhaving horecabedrijven	35	35		
- Varende boswachter	60	60		
Neutrale mutaties als gevolg van wijzigingen BBV en harmonisatie AA				
- Verschuiving tussen programma's				
- GBA Vastgoed van programma 2	375	375	375	375
- Parkeercontrole van programma 5	164	164	164	164
- Burgerparticipatie naar programma 1	-36	-36	-36	-36
- Graffiti naar programma 4	-22	-22	-22	-22
- Geografisch informatie + straatnaamgeving naar programma 5	-190	-190	-190	-190
- Ondersteuning organisatie naar bedrijfsvoering	-2.396	-2.396	-2.396	-2.396
- Nieuwe kostentoerekening	-558	-558	-558	-558
Saldo begroting 2017	4.661	4.690	4.596	4.491

Hoofdstuk 3

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van baten en lasten die niet direct samenhangen met een programma. Dit zijn de algemene dekkingsmiddelen, waarvan de opbrengst OZB, de algemene uitkering en de dienstverleningsbijdrage AA de belangrijkste zijn, de ramingen van onvoorzien en een aantal stelposten, waarvan de nadere invulling in de loop van het jaar plaatsvindt.

Algemene dekkingsmiddelen								
-/- is voordeel (x€ 1.000)	R2015	2016	2017			2018	2019	2020
Taakveld	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
0.5 Treasury	-2.894	-2.378	192	1.628	-1.436	-1.652	-1.672	-1.706
0.61 OZB-w oningen	-3.685	-3.709	353	4.389	-4.035	-4.035	-4.035	-4.035
0.62 OZB-niet w oningen	-3.208	-3.318	97	3.352	-3.255	-3.255	-3.255	-3.255
0.64 Belastingen overig	-285	-1.178	55	1.808	-1.752	-1.752	-1.752	-1.752
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen	-28.283	-29.374	250	29.151	-28.901	-29.180	-29.146	-29.278
0.8 Overige baten en lasten	-181	518	228		228	243	309	374
Subtotaal	-38.535	-39.440	1.176	40.327	-39.151	-39.632	-39.551	-39.652
Verrekening met reserves (- = onttrekking)	326	1.002	102		102	102	102	102
SALDO ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	-38.210	-38.438	1.278	40.327	-39.049	-39.530	-39.450	-39.550

Treasury

Op het taakveld treasury worden de lasten en baten van de verschillende deelnemingen en de rekening bij het SVN opgenomen, evenals de lasten en baten van de financieringsfunctie.

Dividenden

De gemeente Aalsmeer ontvangt totaal € 853.000 dividend van de BNG, Eneco NV en De Meerlanden holding NV. Daarnaast ontvangt de gemeente een rentevergoeding van het SVN. Onder de lasten staan de rentelasten over de verschillende deelnemingen en de rekening bij het SVN.

Saldo financieringsfunctie

Door de gewijzigde BBV voorschriften moeten in deze begroting lagere rentelasten worden opgenomen. Dit leidt vanaf 2017 tot een lager financieringssaldo van € 1 miljoen en een lagere kapitaallasten (rentecomponent) van even grote omvang op de programma's.

In deze meerjarenraming wordt voor 2017 € 7 ton als structureel dekkingsmiddel geraamd oplopend tot € 9 ton in 2020. Dit saldo bestaat uit de bespaarde rente over de algemene reserve en de bestemmingsreserves en het renteresultaat van de financieringsfunctie.

In paragraaf 4.4 Financiering wordt nader ingegaan op de financieringsfunctie.

OZB en belastingen overig

Onder de lasten zijn de kosten opgenomen die te maken hebben met de invordering van belastingen, het opleggen van aanslagen en de kosten voor de waardering van WOZ objecten. Een deel van de invorderingskosten wordt terugontvangen door deze te verhalen.

De baten bestaan uit de gemeentelijke belastingen die geen directe relatie hebben met een bepaalde gemeentelijke taak. Belastingopbrengsten kunnen vrij worden besteed door de gemeente. De opbrengst voor forensen- en (water)toeristenbelasting, rioolheffing, afvalstoffenheffing en begraafrechten worden op de desbetreffende programma's verantwoord.

Bedragen x €1.000	
Omschrijving algemene belasting	2017
Onroerende zaakbelasting woningen	4.343
Onroerende zaakbelasting niet-woningen	3.352
<i>Belastingen overig:</i>	
Baten roerende woon/bedrijfsruimte	48
Hondenbelasting	119
Reclamebelasting	85
Precariobelasting	1.556
Totaal algemene belastingen	9.503
Verhaal kosten invordering	46
Totaal baten algemene belastingen	9.548

In de paragraaf lokale heffingen staat een nadere onderbouwing van de opbrengsten en de verschillende tarieven.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds

In de raming is rekening gehouden met de effecten zoals gepresenteerd in de Lentenota 2016. Daarnaast is ook de meicirculaire 2016 verwerkt in de ramingen voor 2017 tot en met 2020.

In de meicirculaire is aangegeven dat de herverdeling van het gemeentefonds voor het cluster VolksHuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stadsvernieuwing (VHROSV) pas in de septembercirculaire bekend zou worden gemaakt. In juli is via een tussenbericht het budgettair effect hiervan bekend gemaakt. Een positieve bijstelling van € 250.000 structureel is verwerkt in de meerjarenraming.

Bij de Lentenota 2015 is de algemene uitkering verhoogd met € 250.000 structureel als gevolg van de toename van het aantal uitkeringsgerechtigden. Bij de lentenota 2017 zal de stelpost opnieuw bezien worden.

Overige baten en lasten

Onder de overige baten en lasten zijn bedragen opgenomen die niet verwerkt zijn in de programma's omdat deze vrijwel niet toe te delen zijn. Het meerjarig oplopende saldo hiervan wordt voornamelijk veroorzaakt door het investeringsplafond investeringen met economisch nut.

Verrekening met reserves

Algemene vrije reserve

In 2017 wordt € 102.000 rente aan de algemene vrije reserve toegevoegd.

Ontwikkeling saldo algemene dekkingsmiddelen

Onderstaande tabel begint met het meerjarig saldo van de algemene dekkingsmiddelen uit de primitieve begroting 2016, gevolgd door een opsomming van de mutaties na de primitieve begroting 2016 wat uiteindelijk resulteert in een meerjarig saldo begroting 2017. De onderverdeling van het meerjarig saldo naar bestuurlijke producten wordt gegeven in de tabel aan het begin van dit hoofdstuk.

Ontwikkeling programmasaldo (x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Saldo begroting 2016	-35.948	-35.554	-35.515	-35.477
Eerste begrotingswijziging	-69	-298	-281	-281
Lentenota 2016	793	781	780	692
Actualisatie grondexploitaties	61	-26	30	33
Meicirculaire 2016	-278	-753	-748	-777
Mutaties begroting 2017				
- Kapitaallasten	-66	-66	-66	-66
- Renteresultaat	1.008	783	737	703
- Prijsindexatie	-84	-84	-84	-84
- Stelposten indexering	-132	-132	-132	-132
- Reservering voor loon- en prijsstijgingen		132	132	132
- Inkomsten precarioheffing kabels en leidingen	-1.489	-1.489	-1.489	-1.489
<i>Neutrale mutaties als gevolg van wijzigingen BBV en harmonisatie AA</i>				
- Verschuiving tussen programma's				
- Baten forensen- en (water)toeristenbelasting naar programma 3	201	201	201	201
- Dotatie reserve buitenruimte naar programma 4	-2.200	-2.200	-2.200	-2.200
- Nieuwe kostentoerekening	-844	-826	-814	-805
Saldo begroting 2017	-39.049	-39.530	-39.450	-39.550

Kapitaallasten, rente deelnemingen

Door de gewijzigde voorschriften van het BBV wordt de rentetoerekening over de verschillende deelnemingen en de rekening bij het SVN in de begroting naar beneden bijgesteld.

Renteresultaat

Bij de begroting 2017 is een herziene financieringsstaat gemaakt op basis van de meerjarige benodigde financieringsmiddelen. Daarnaast wordt door de gewijzigde voorschriften de rentetoerekening in de begroting naar beneden bijgesteld. Als gevolg hiervan nemen de rente-inkomsten van investeringen en grondexploitaties af. Dit nadeel wordt gecompenseerd door lagere rentelasten op de programma's. In paragraaf 4.4 Financiering wordt nader ingegaan op de financieringsfunctie.

Vrijval stelposten indexering / Reservering voor loon- en prijsstijgingen

In de lentenota is bij algemene dekkingsmiddelen een stelpost opgenomen voor indexering 2017. In de begroting wordt een beperkte nullijn doorgevoerd. Dat wil zeggen: het toekennen van de inflatiecomponent wordt beperkt tot de baseline, de verbonden partijen en de grote gesubsidieerde instellingen. Dit levert ten opzichte van de Lentenota een budgettaire ruimte op van € 132.000. Dit bedrag willen wij aanvullend reserveren voor loon- en prijsstijgingen.

Inkomsten precarioheffing kabels en leidingen

Vorig jaar heeft de raad besloten tot het invoeren van een precariobelasting op kabels en leidingen. De komende jaren houden we rekening met een opbrengst van bijna € 1,5 miljoen.

Hoofdstuk 4

Paragrafen

4.1. Lokale heffingen

Inleiding

Lokale heffingen hebben tot doel dat de gemeente, door het verwerven van eigen middelen, dekking vindt voor de uitvoering van de gemeentelijke taken. In de Gemeentewet en een aantal bijzondere wetten is geregeld welke heffingen (belastingen en retributies) een gemeente mag opleggen. De Raad bepaalt tot invoering, wijziging of intrekking van een gemeentelijke belastingverordening.

Belastingen

Belastingen zijn heffingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. De gemeente Aalsmeer kent de volgende belastingen: onroerende zaakbelastingen, roerende zaakbelasting, forensenbelasting, (water)-toeristenbelasting, hondenbelasting, reclamebelasting en precariobelasting.

Retributies

Retributies zijn heffingen waarbij een bepaalde vergoeding wordt betaald voor een specifieke dienst. De gemeente Aalsmeer kent de volgende retributies: afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges, marktgeld en grafrechten. Grafrechten zijn onderverdeeld in lijkbezorgingsrechten, zoals inkopen eigen graf, begraving, gebruik aula en dergelijke en onderhoudsrechten begraafplaats.

De paragraaf lokale heffingen bevat, conform het BBV, een overzicht van de geraamde inkomsten en waar mogelijk, een overzicht van de geraamde kosten, het beleid voor de lokale heffingen en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid. De paragraaf wordt afgesloten met een overzicht van de belangrijkste kerngegevens.

Uitgangspunten voor toerekening van kosten

In maart zijn de begrotingsvoorschriften voor de gemeenten en provincies (BBV) gewijzigd. Met ingang van de begroting 2017 dient de paragraaf lokale lasten een overzicht te bevatten op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt in welke mate de diverse heffingen kostendekkend zijn, op welke wijze dat is berekend en wat de beleidsuitgangspunten zijn die bij de tariefstelling worden gehanteerd.

Dit geldt alleen voor de belastingen en rechten waarvoor uitsluitend kostendekkende tarieven worden geheven, zoals bijvoorbeeld de rioolheffing en de tarieven van de leges. Hierbij wordt inzichtelijk gemaakt hoe met de vaststelling van de tarieven in (de verschillende onderdelen van) de verordening(en) wordt bewerkstelligd dat voor alle tarieven gezamenlijk in die verordening de geraamde baten niet boven de geraamde lasten uitkomen.

Met ingang van de begroting 2017 dienen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces centraal te worden verantwoord op het taakveld overhead. In tegenstelling tot voorgaande begrotingen wordt de overhead niet meer toegerekend aan de betreffende kosten. De gemeente dient een uniforme systematiek vast te stellen op basis waarvan (een deel van) de overhead wordt toegerekend aan de tarieven.

Doorrekening overhead op basis van VTE

Er is een doorrekening gemaakt, waarbij alle kosten die volgens de voorgeschreven definitie tot de overhead moet worden gerekend, wordt verdeeld naar rato van het aantal VTE's dat voor het betreffende taakveld werkzaam is. Voor Aalsmeer betekent dit dat voor de berekening van de maximale opslag voor overhead de toegerekende directe salariskosten worden verhoogd met 79,4%. Dit opslagpercentage is als volgt berekend:

• Saldo taakveld Overhead (0.4)	€ 7,58 miljoen
• Totaal direct toegerekende capaciteit aan taakvelden:	€ 9,55 miljoen
• Opslagpercentage:	79,4%

Toerekening van rentekosten

In de Lentenota 2016 is aangegeven dat bij het Rioolrecht er sprake zou zijn van een lagere kostenbasis als gevolg van een lagere rentetoerekening op grond van het gewijzigde BBV. Zeer recent is gebleken dat gemeenten in de kostenopbouw afwijkende rentepercentages mogen hanteren, mits aangetoond kan worden dat een reëel deel van de rentekosten aan de rioolinvesteringen wordt toegerekend. Aangezien deze regels geen wijzigingen inhouden van de fiscale normen voor de kostenonderbouwing, blijven de in eerdere jaren toegestane percentages onverkort van kracht. Het gemiddelde rentepercentage van de oude leningen, die in het verleden mede hebben gediend ter financiering van de rioolinvesteringen, onderbouwen dit percentage.

Toerekening van overige kosten

Daarnaast kunnen andere kosten componenten in de kostenbasis worden opgenomen. Zo mag de BTW component ("compensabele BTW") over de kosten in de tarieven worden opgenomen. Deze component wijkt niet af van eerdere jaren. Ook de kosten van kwijschelding mogen in het tarief (afvalstoffenheffing) worden verwerkt. Ook hier is sprake van een continuïteit van de lijn van eerdere jaren.

Voor de toerekening van de kosten van straatvegen en baggeren continueren we voortsnog de lijn van voorgaande jaren, maar daarbij is opdracht gegeven tot nader onderzoek over de te hanteren grondslagen en principes. Het betreft dat deel van de kosten dat direct verband houdt met het ophalen van huisvuil en het aanleggen en onderhoud van riool. Bestuurlijk zal moeten worden bepaald wat acceptabele grondslagen zijn voor de toerekening van de kosten terzake. Deze nieuw vast te stellen grondslagen kunnen effect hebben op de in deze begroting opgenomen toe te rekenen kosten. Daarom is opdracht gegeven tot nader onderzoek over de te hanteren grondslagen en principes ten aanzien van de toerekening van kosten van straatvegen en baggeren. In dat onderzoek zal tevens moeten worden meegenomen op welke wijze de kosten van straatreiniging en baggeren in andere gemeenten worden toegerekend om uiteindelijk de uitkomsten van onze eigen analyse in de juiste context te kunnen plaatsen. De uitkomsten van dit onderzoek moeten in het voorjaar beschikbaar zijn, teneinde bij de Lentenota 2017 tot definitieve conclusies te komen.

Zoals gezegd wordt in deze begroting de lijn van eerdere jaren gecontinueerd. De tarieven worden derhalve in 2017 op grond van de kostentoerekening niet gewijzigd. Voor riolering betekent dit een aanvullende storting in de voorziening riolering van € 150.000,-- noodzakelijk is. Voor de begraafexploitatie ontstaat door een gewijzigde toerekening een onderdekking. Hiervan is € 150.000 ten laste van het begrotingssaldo gebracht.

Onderbouwing kostendekkendheid

Na verwerking van bovenstaande uitgangspunten geven de onderscheiden exploitaties het volgende beeld:

Kostendekking Riool	2017
Saldo taakveld	1.790
Storting voorziening	150
Overheadtoerekening	129
Rentetoerekening obv 3,75%	193
Straatvegen / Baggeren	338
Compensabele BTW	338
Totaal kostenbasis	2.938
Rioolrecht*	2.938
<i>Kostendekking</i>	<i>100%</i>

*) Hierbij wordt uitgegaan van de (structurele) bruto opbrengst. Over de jaren 2016 tot en met 2018 wordt een bedrag van € 65 per jaar teruggegeven. Daarmee ontstaat feitelijk een onderdekking in deze jaren.

Kostendekking Afval	2017
Saldo taakveld	2.358
Overheadtoerekening	85
Straatvegen	273
Compensabele BTW	553
Kwijtschelding	95
Totaal kostenbasis	3.364
Afvalstoffenheffing	3.060
<i>Kostendekking</i>	<i>91%</i>

Kostendekking bouwleges	2017
Saldo taakveld	339
Overheadtoerekening	236
Stadsontwikkeling / Welstand	145
Totaal kostenbasis	720
Bouwleges	720
<i>Kostendekking</i>	<i>100%</i>

Kostendekking Begraven	2017
Saldo taakveld	453
Overheadtoerekening	145
Totaal kostenbasis	598
Begraafrechten	408
<i>Kostendekking</i>	<i>82%</i>

Geraamde inkomsten

In het volgende overzicht treft u de geraamde inkomsten voor de belastingen en retributies aan.

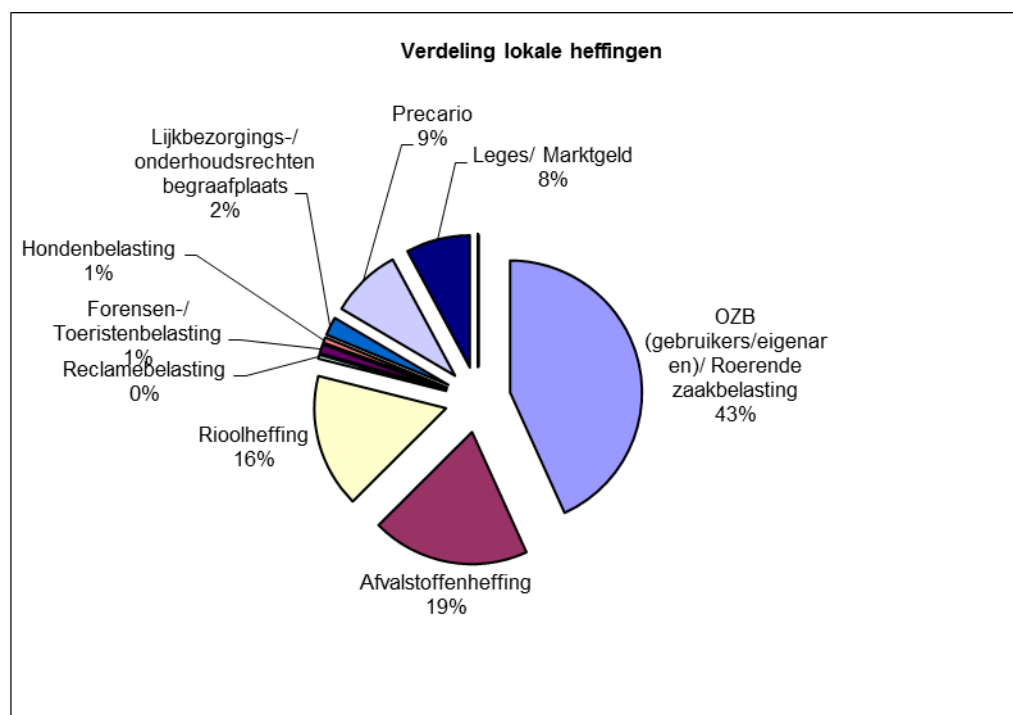
bedragen x € 1.000

Soort lokale heffing	Begroting 2016	Begroting 2017
Belastingen		
OZB gebruikers niet - woningen	1.457	1.472
OZB-eigenaren niet - woningen	1.861	1.880
OZB-eigenaren woningen	4.300	4.343
Roerende zaak belasting	48	48
Forensenbelasting	43	43
Toeristenbelasting	40	40
Watertoeristenbelasting	119	119
Hondenbelasting	119	119
Reclamebelasting	85	85
Precariobelasting	1.026	1.556
	9.097	9.704
Retributies		
Afvalstoffenheffing*	3.425	3.460
Rioolheffing**	2.789	2.938
Marktgeld	20	21
Lijkbezorgingsrechten	259	261
Onderhoudsrechten begraafplaats	144	145
Leges	1.372	1.387
	8.010	8.211
Totaal	17.107	17.915

*Waarvan in 2016 € 129 ten laste van de voorziening afvalstoffenheffing en in 2017 € 400 ten laste van de Algemene Vrije Reserve.

**Waarvan in 2016 € 910 en in 2017 € 911 ten laste van de voorziening rioolheffing.

In de onderstaande grafiek ziet u de verdeling van de belastingopbrengsten naar belastingsoort voor 2017.

Beleid en overzicht op hoofdlijnen van de lokale heffingen

Per belastingsoort worden de volgende onderwerpen beschreven:

- het gemeentelijk beleid voor de heffing;
- een tarievenvoorstel voor 2017;
- een overzicht tariefontwikkeling van de laatste jaren;
- een vergelijking van tarieven in de regio (waar beschikbaar).

Indexering

Samen met de belastingverordeningen worden de definitieve tarieven in de raadsvergadering van december vastgesteld. Hierbij kunnen als gevolg van nadere preciseringen/ontwikkelingen nog kleine afwijkingen ontstaan in de nu vermelde tarieven. Bij de berekening van de tarieven is rekening gehouden met een prijsindexering van 1%.

Kostendeekkende tarieven

Voor een groot deel van de in de tabel genoemde retributies geldt als uitgangspunt dat de totale kosten gedekt dienen te worden uit de totale opbrengsten. Om recht te doen aan dat uitgangspunt kan de werkelijke ontwikkeling van het tarief afwijken van het prijsindexeringspercentage van 1%.

Onroerende zaakbelastingen

De onroerende zaakbelastingen (OZB) zijn de belangrijkste gemeentelijke belastingen. De OZB bestaan uit een belasting voor het gebruik (niet-woningen) en een belasting voor het eigendom (woningen en niet-woningen). De OZB wordt berekend als percentage van de waarde.

Voorstel tarieven 2017

Voor belastingjaar 2017 is de waardepeildatum 1 januari 2016. Voor belastingjaar 2016 was de waardepeildatum 1 januari 2015. Deze systematiek is vastgesteld in de Wet WOZ. De jaarlijkse herwaardering vindt dus plaats op basis van het waarde niveau van het jaar daarvoor.

Naast de stijging met de inflatiecorrectie (1%) zou de waardeontwikkeling van de woningen een extra stijging van de onroerende zaakbelasting met zich meebrengen van 4%. Dit vinden wij een ongewenste situatie. Daarom stellen wij voor de OZB-tarieven voor woningen slechts met de inflatiecorrectie te verhogen. De gemiddelde aanslag voor niet-woningen wordt ook slechts met de inflatiecorrectie verhoogd.

Tijdens het opstellen van deze paragraaf is de herwaardering voor 2017 nog in volle gang. Dit betekent dat de percentages die als uitgangspunt dienen voor de onderstaande berekening van de OZB onder voorbehoud zijn ingeschat. De hertaxatie van de woningen en niet-woningen naar waardepeildatum 1 januari 2016 is pas begin 2017 volledig afgerond. Bij het vaststellen van de belastingverordening 2017 in december 2016 zal het tarief nader gepreciseerd worden met de laatste gegevens over de waardeontwikkeling van woningen en bedrijven.

De gemiddelde waardeontwikkeling voor woningen tussen waardepeildatum 1 januari 2015 en 1 januari 2016 ligt voor de gemeente Aalsmeer voor:

Woningen op +4,0% en voor

Bedrijven op + 0,0%.

Deze percentages zijn gebaseerd op de informatie die nu beschikbaar is (september 2016).

Onderstaand schema betreft een rekenvoorbeeld.

	WOZ- waarde	tarief	aanslag	Index OZB 2016	aanslag	prognose taxaties	WOZ- waarde	voorlopig tarief 2017
Soort	2016	2016	2016	1%	2017	2016/2017	2017	aanslag/WOZ
Eigenaar woning	300.000	0,1188%	€ 356,40	€ 3,56	€ 359,96	4,0%	312.000	0,1154%
Eigenaar niet-woning	1.000.000	0,2036%	€ 2.036,00	€ 20,36	€ 2.056,36	0,0%	1.000.000	0,2056%
Gebruiker niet-woning	1.000.000	0,1776%	€ 1.776,00	€ 17,76	€ 1.793,76	0,0%	1.000.000	0,1794%

In het volgende overzicht ziet u de ontwikkeling van de tarieven in de afgelopen jaren.

Tariefontwikkeling in %

OZB voor	2013	2014	2015	2016	Voorstel 2017
woning eigendom	0,1136	0,1204	0,1207	0,1188	0,1154
niet-woning eigendom	0,1730	0,1820	0,1889	0,2036	0,2056
niet-woning gebruik	0,1445	0,1520	0,1648	0,1776	0,1794

Roerende woon- en bedrijfsruimtebelastingen (RZB)

Deze belasting is op grond van het gelijkheidsbeginsel ontstaan. Gebruikers van roerende ruimten hebben immers evenzeer belang bij de door de gemeente geboden collectieve voorzieningen. Op basis van de Gemeentewet moet voor de RZB het zelfde tarief worden toegepast.

Afvalstoffenheffing

Vorig jaar hebben wij een eenmalige korting doorgevoerd op de afvalstoffenheffing van gemiddeld € 10,--. Omdat we gunstiger aanbestedingsresultaten hebben behaald konden we daarnaast een structurele korting op de afvalstoffenheffing doorvoeren van gemiddeld € 5,--. De structurele korting blijft ook voor 2017 uiteraard in stand. Het tarief van de afvalstoffenheffing wordt daarnaast verhoogd met de inflatie (1%). Bij de behandeling van de najaarsrapportage 2015 heeft uw raad de motie "boter bij de vis" aangenomen. Gelet op de voordelen in de najaarsrapportage werd gepleit voor een lastenverlichting. Het voordeel van de najaarsrapportage is via het rekeningsaldo toegevoegd aan de Algemene Vrije Reserve. Om uitvoering te geven aan de motie "boter bij de vis", stellen wij voor om het tarief voor de afvalstoffenheffing in aanvulling hierop met € 30,-- te verlagen. Hiermee is een bedrag gemoeid van afgerond € 400.000,--. Wij stellen voor dat dit bedrag wordt gedekt ten laste van de Algemene Vrije Reserve.

Tariefontwikkeling afvalstoffenheffing Aalsmeer in €

	2012	2013	2014	2015	2016	2016 zonder éénmalige meevaller	2017 + 1% +/- €30
Bakinhoud							
80 liter bak	194,00	198,00	198,00	198,00	184,00	194,00	166,00
120 liter bak	240,00	245,00	245,00	245,00	230,00	240,00	212,00
240 liter bak	318,00	324,00	324,00	324,00	307,00	317,00	290,00

Tarieven afvalstoffenheffing 2016 omliggende gemeenten uit COELO atlas afgerond op hele €

	Aalsmeer	Amstelveen	Uithoorn	Haarlemmer- meer (*)	Ronde Venen	Ouder- Amstel
Eenpersoons	184	205	247	234	150	156
Meerpersoons	307	249	247	325	200	186

(*) Haarlemmermeer heeft een uitermate gedifferentieerd tarief, in het overzicht zijn alleen de meest voorkomende tarieven opgenomen.

Rioolheffing

De kosten van het beheer en het in stand houden van het gemeentelijk rioolstelsel zijn de basis voor de berekening van het tarief van de rioolheffing. Uitgangspunt is 100% kostendekkendheid.

De belasting wordt geheven in de vorm van een aansluitrecht waarbij de eigenaar de belastingplichtige is. Als meer dan 400 m³ water wordt afgenomen, wordt daarboven per 10 m³ door de gebruiker een bedrag betaald.

Uitgangspunt is dat met het vastgestelde tarief het rioolstelsel in meerjarenperspectief kostendekkend beheerd en in stand gehouden kan worden. Zoals opgenomen in het nieuwe GRP 2016-2020, stijgen de rioleringskosten door vervangingsinvesteringen. Daarnaast zal het rioolrecht worden verhoogd met de inflatiecorrectie van 1%. Per saldo stijgt hierdoor het tarief met 5%. Evenals in 2016 wordt ook in 2017 een korting toegepast van € 65,- op het rioolrecht.

Tariefontwikkeling rioolheffing Aalsmeer in €

2012	2013	2014	2015	2016	Voorstel 2017
171,00	171,00	181,00	172,25	119,55 ¹	128,78 ²

Tarieven 2016 omliggende gemeenten in €

Amstelveen	Uithoorn	Haarlemmer- meer	Ronde Venen	Ouder-Amstel
198,00	225,02	122,00	201,00	277,80

Hondenbelasting

Iedereen, die één of meer honden heeft, moet hondenbelasting betalen. Voor 2017 worden de tarieven verhoogd met het prijsindexcijfer van 1%.

Tariefontwikkeling hondenbelasting Aalsmeer in €

Aantal honden	2012	2013	2014	2015	2016	Voorstel 2017
1 hond	70,00	71,00	72,00	72,72	73,45	74,18
Tweede (en volgende) hond	85,00	86,00	87,00	87,87	88,75	89,64
Kennel	278,00	283,00	286,00	288,86	291,75	294,67
Totaal aantal honden	1.780	1.810	1.830	1.860	1.860	1.860*

*Geschat

Tarieven 2016 omliggende gemeenten in €

¹ Dit betreft het Netto te betalen bedrag. Op het aanslagbiljet staat de aanslagrioolrecht ad. € 184,55 en een verminderingsregel van € 65.

² Dit betreft het Netto te betalen bedrag. Op het aanslagbiljet 2017 staat de aanslagrioolrecht ad. € 193,78 en een verminderingsregel van € 65

Aantal honden	Amstelveen	Uithoorn	Haarlemmer- meer	Ronde Venen	Ouder- Amstel
1 hond	60,77	83,79	77,50	59,25	70,30
Tweede hond	91,18	83,79	77,50	59,25	70,30
Volgende hond	121,73	83,79	77,50	59,25	70,30

Leges

Leges worden geheven als vergoeding van kosten die de gemeente maakt voor de dienstverlening aan individuele burgers en bedrijven. Voorbeelden zijn het afgeven van reisdocumenten en rijbewijzen en het verstrekken van (bouw) vergunningen. De hoogte van de legestarieven wordt begrensd door volledige kostendekking. Het uitgangspunt daarbij is toetsing op verordeningenniveau, waarbij de geraamde lasten van alle benoemde activiteiten worden gedekt door de gezamenlijke baten uit de te heffen belastingen. Hierdoor is zogenoemde kruissubsidiëring mogelijk: een verwacht overschot bij de ene activiteit wordt gebruikt voor de dekking van een verwacht tekort bij een andere activiteit.

Marktgeld

Met het marktgeld worden de kosten gedekt die moeten worden gemaakt om de wekelijkse markt mogelijk te maken. Voor 2017 worden de tarieven alleen verhoogd met het prijsindexcijfer van 1%.

Grafrechten

Het beheer en onderhoud van de begraafplaats wordt gefinancierd uit de inkomsten van de grafrechten en onderverdeeld in lijkbezorgingsrechten en onderhoudsrechten begraafplaats. Wettelijk is bepaald dat de baten van de rechten niet (structureel) boven de geraamde lasten mogen uitgaan. Het blijft altijd moeilijk in te schatten hoeveel begravingen er plaats gaan vinden. Momenteel wordt er gewerkt aan een harmonisatie tussen Aalsmeer en Amstelveen op het gebied van de tarieven en wordt hierbij ook gekeken naar de omliggende begraafplaatsen.

Precariobelasting

Pecario wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Behoudens het tarief voor de kabels en leidingen worden de tarieven voor precariobelasting verhoogd met de prijsindexatie van 1%.

Op 22 juni 2016 heeft de minister van BZK een brief gestuurd over de beperking van de heffingsbevoegdheid van de precariobelasting op kabels en leidingen. Daarbij is aangegeven dat alleen die gemeenten die in 2015 daadwerkelijk inkomsten uit de belasting hebben genoten voor de overgangsregeling – deze belasting mag tot maximaal 1 januari 2027 nog geheven worden – in aanmerking komen. Net als een 40-tal andere gemeenten zou Aalsmeer niet voor deze overgangsregeling in aanmerking komen. Samen met deze gemeenten hebben wij een lobby in gang gezet om het wetsvoorstel op dit onderdeel gewijzigd te krijgen. Zolang nog niet zeker is hoe de wet in definitieve vorm er uit gaat zien, baseren wij ons op de huidige regelgeving.

Water-/Toeristenbelasting

Voor het houden van verblijf binnen de gemeente door personen die geen ingezetene zijn van Aalsmeer worden twee belastingen geheven. Naast de “gewone” toeristenbelasting wordt een watertoeristenbelasting geheven. De tarieven voor 2017 worden ten opzichte van 2016 normaliter verhoogd met 1%.

Momenteel vindt er een onderzoek plaats naar de uitbreidingsmogelijkheden van de watertoeristenbelasting om hiermee een varende boswachter te kunnen instellen. De resultaten hiervan en de eventuele invloed op de tarieven van de waterbelasting, zullen pas in de derde kwartaal van 2016 besproken worden. Momenteel is dus nog geen inschatting te geven wat de effecten van dit onderzoek op het tarief zal zijn.

In de huidige uitvoering wordt aan de ondernemers 4X per jaar een opgave van het aantal overnachtingen opgevraagd, Ter vermindering van de administratieve lasten wordt met ingang van 2017 alleen aan het eind van het belastingjaar nog om een opgave verzocht.

Reclamebelasting

Deze belasting wordt geheven vanwege het hebben van reclameobjecten, zichtbaar vanaf de openbare weg. De opbrengsten uit de reclamebelasting worden na aftrek van de administratieve kosten uitgekeerd aan het ondernemingsfonds.

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van personen die geen hoofdverblijf hebben in de gemeente Aalsmeer en voor zich zelf of hun gezin een gemeubileerde woonruimte beschikbaar houden. De tarieven voor 2017 worden ten opzichte van 2016 verhoogd met de prijsindexatie van 1%.

Belastingdruk

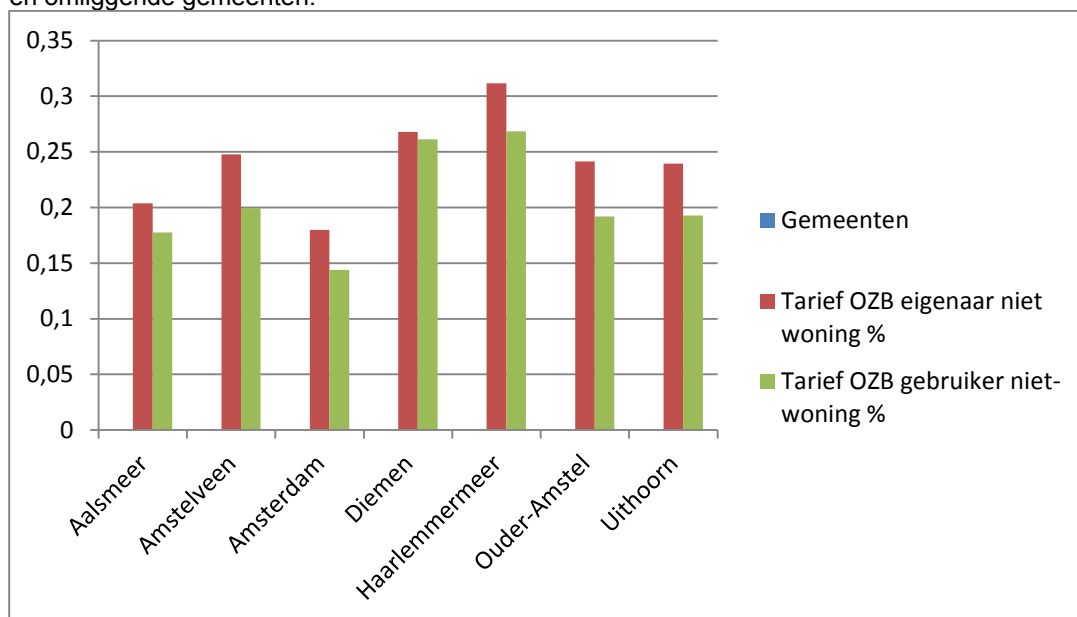
Op basis van de laatste gegevens van het COELO staat Aalsmeer voor 2016 op plaats 236 van de 407 gemeenten. Voor 2015 was dit plaats 348 en voor 2014 was dit plaats 378.

Een nadere vergelijking van 2016 op de belangrijkste lasten met gemeenten in de regio geeft het volgende beeld:

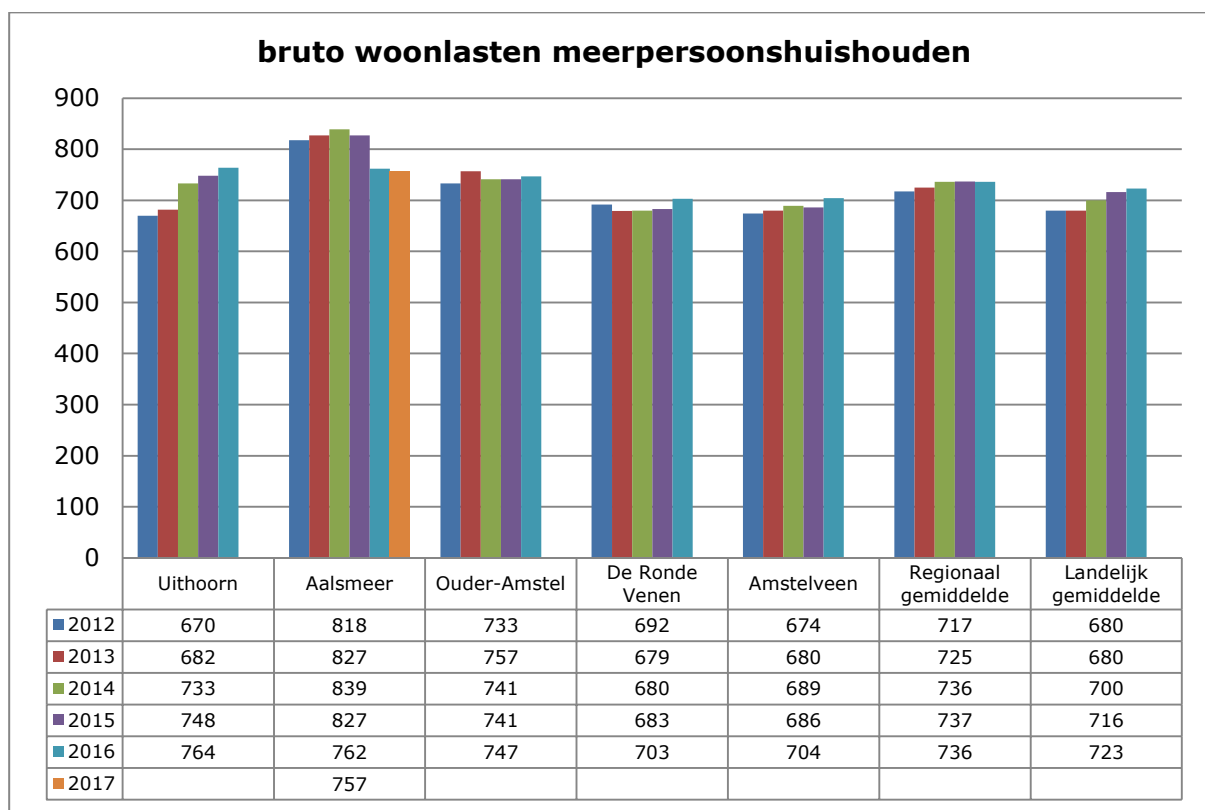
Gemeenten	OZB				Reinigings- heffing		Rioolheffing huishoudens		Totaal woonlasten		
	Tarief woningen	Tarief eigenaar niet woning	Tarief gebruiker niet-woning	Gemiddeld betaalde OZB woningen	Eenpersoonshuishouden	Meerpersoonshuishouden	Eenpersoonshuishouden	Meerpersoonshuishouden	Eenpersoonshuishouden	Meerpersoonshuishouden	Ranglijst COELO
	%	%	%	€	€	€	€	€	€	€	
Aalsmeer	0,1188	0,2036	0,1776	336	184	307	120	120	639	762	236
Amstelveen	0,09147	0,24765	0,19940	257	205	249	198	198	660	704	124
Amsterdam	0,05719	0,17990	0,14383	144	235	313	151	151	530	608	28
Diemen	0,1180	0,2680	0,2614	228	324	375	206	206	757	808	303
Haarlemmermeer	0,10814	0,31159	0,26836	265	257	325	122	122	644	713	138
Ouder-Amstel	0,0916	0,2415	0,1920	283	156	186	278	278	717	747	203
Uithoorn	0,1289	0,2393	0,1929	293	247	247	225	225	764	764	237

Uit bovenstaande vergelijking blijkt dat het tarief OZB voor niet- woningen relatief laag is ten opzichte van de omliggende gemeenten. Niet beoordeeld is in welke mate het riool- en de reinigingsheffing in de andere gemeenten kostendekkend zijn en welk voorzieningenniveau andere gemeenten hebben die een hogere belasting respectievelijk heffing rechtvaardigen.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de tarieven OZB voor niet- woningen in Aalsmeer en omliggende gemeenten.

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen waarin de meerjarige onderlinge verhoudingen zijn weergegeven.

Kwijtscheldingsbeleid

Gemeenten in Nederland mogen kwijtschelding van gemeentelijke belastingen verlenen. Geheel of gedeeltelijke kwijtschelding wordt verleend indien een belastingschuldige als gevolg van financiële omstandigheden niet in staat is de belastingaanslag te betalen.

Eind 2012 is de kwijtscheldingsverordening vastgesteld. Kwijtschelding wordt verleend voor de afvalstoffenheffing en hondenbelasting (alleen voor de eerste hond). Bij de beoordeling van het kwijtscheldingsverzoek wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm.

Er wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid vooraf kwijtschelding te verlenen op basis van de gegevens van het landelijke inlichtingenbureau van het Ministerie van Sociale Zaken. Hierbij geeft de burger vooraf toestemming om de gegevens, zoals die bij de landelijke overheid bekend zijn, te gebruiken voor de kwijtscheldingsaanvraag. Burgers hoeven na toestemming geen uitgebreid formulier in te vullen. Als voldaan wordt aan de kwijtscheldingsnormen wordt automatisch kwijtschelding verleend. Inwoners aan wie niet automatisch kwijtschelding is verleend, hebben uiteraard ook zelf de mogelijkheid om een aanvraag tot kwijtschelding in te dienen. Reden voor afwijzing vormt in de meeste gevallen een te hoog inkomen en/of een te hoog vermogen.

Kerngegevens

Onderstaand zijn enkele kerngegevens weergegeven:

Kerngegevens (per belastingjaar*) over:	Werkelijk 2014	Werkelijk 2015	Begroot 2016 **	Begroot 2017
WOZ:				
WOZ-objecten	15.839	15.800	15.900	16.000
WOZ-bezwaarschriften (objecten)	263		318	260
WOZ-bezwaarschriften (objecten) in percentages	1,63%		2,0%	1,6%
WOZ-(hoger)beroepschriften	6		4	
Invorderingen:				
Afgegeven incasso's	8.750		6.500	8.750
Aanmaningen	1.672		1.000	1.300
Dwangbevelen	909		500	500
Kwijtschelding:				
Kwijtscheldingsverzoeken	370		300	350
Afgewezen	50		50	50
(Gedeeltelijke) kwijtschelding	320		250	300
Bedrag kwijtschelding in €	60.798		69.000	69.000

*De cijfers per belastingjaar wijken af van de cijfers per kalenderjaar

**In deze kolom zijn de aantallen en bedragen opgenomen uit de paragraaf lokale heffingen begroting 2016.

4.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf biedt op hoofdlijnen inzicht in het risicoprofiel van de gemeente en de mogelijkheden om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit). En hoewel de economische crisis inmiddels achter ons ligt is er nog altijd sprake van fors druk om houdbare overheidsfinanciën te realiseren: twee redenen waarom het gemeentelijke risicobeleid en inzicht voor de raad in de weerstandscapaciteit hoog op de bestuurlijke agenda staat.

Het beleidskader is de nota Reserve- en risicobeleid Aalsmeer 2015, die vastgesteld is op 28 mei 2015. De nota is de kapstok aan de hand waarvan deze paragraaf is uitgewerkt. De programmabegroting 2016 is uitgangspunt geweest bij de actualisering van deze paragraaf.

Het besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 11) definieert het weerstandvermogen als de relatie tussen de capaciteit om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit) en de materiële risico's waarvoor geen specifieke voorzieningen zijn getroffen.

Het betreft hier dus het duiden van mogelijke tegenvallers waarmee de gemeente te maken kan krijgen en de beheermaatregelen die de gemeente neemt om risico's te identificeren, het bevorderen van het risicobewustzijn, het vermijden van risico's en ten slotte beperken van schade ingeval risico's zich onverhoopt toch voordoen.

Voor de beoordeling van het weerstandsvermogen en de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente wordt de weerstandscapaciteit afgezet tegen de impact van de risico's. Dit is de weerstandsratio: Beschikbare weerstandscapaciteit / Impact risico's. Deze afweging geeft een indicatie van het weerstandsvermogen. Als de risico's toenemen, of de reservecapaciteit neemt af, dan daalt de ratio. Als de risico's afnemen of de reservecapaciteit neemt toe, dan stijgt de ratio.

De provincie of het Rijk legt de gemeenten geen norm op hoe hoog de weerstandsratio zou moeten zijn. Hierin heeft elke gemeente dus keuzevrijheid. De gemeente Aalsmeer gebruikt hiervoor de methode die aangereikt is door BNG Consultancy services over risicomanagement, hierin is de volgende schaalverdeling van de te hanteren ratio opgenomen:

Ratio:	Oordeel:
> 2.0	Uitstekend
> 1.4 - < 2.0	Ruim voldoende
> 1.0 - < 1.4	Voldoende
> 0.8 - < 1.0	Matig
> 0.6 - < 0.8	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

Bij de nota Reserve- en risicobeleid Aalsmeer 2015 is door de raad ingestemd met het hanteren van een minimumratio gelijk aan 1, met een streefwaarde gelijk aan 1,5. Hierdoor is in ieder geval het weerstandsvermogen groot genoeg om de relevante risico's incidenteel op te vangen en wordt voldaan aan de classificatie van voldoende zoals gehanteerd in documentatie van de BNG Consultancy services.

De weerstandcapaciteit betreft overigens structurele en incidentele zaken.

Opgemerkt wordt dat er een onlosmakelijke samenhang is tussen risico's en beheermaatregelen. Want met gedegen beheermaatregelen worden de mogelijke risico's aanmerkelijk ingeperkt. Andersom geldt vanzelfsprekend ook dat, indien geen beheermaatregelen worden getroffen, de risico's navenant toenemen.

Risico's en beheermaatregelen moeten in onderlinge samenhang worden gezien. Dit gebeurt in Aalsmeer met de volgende pijlers:

1. Een goed functionerende (meerjarige) planning en control-cyclus;
2. Een adequaat activabeleid met daarin duurzame instandhouding van gemeentelijke bezittingen;
3. Een betrouwbare bedrijfsvoering;
4. Een gedegen risicobeleid.

1. Een goed functionerende (meerjarige) planning en control cyclus

Aalsmeer hanteert een meerjarig budgettair kader dat periodiek wordt geactualiseerd. Enerzijds heeft dit een technische component voor loon- en prijsontwikkelingen, algemene uitkering, areaaluitbreiding etc. Anderzijds heeft dit een bestuurlijke en/of beleidsmatige component waar het gaat om de vaststelling en realisatie (fasering) van ombuigingsmaatregelen en beleidsintensiveringen. Het werken met een meerjarige visie en begroting maakt het mogelijk structurele maatregelen te effectueren. Tegelijkertijd kan waar nodig ruimte worden gecreëerd om interim maatregelen te nemen waardoor een zorgvuldige effectuering van het beleid wordt gerealiseerd.

2. Duurzame instandhouding

Het waarborgen van de duurzame instandhouding van de bestaande fysieke infrastructuur via toereikende structurele budgetten is een doelstelling die hoog op de agenda in Aalsmeer staat. Met het uitvoeringsprogramma Buitenruimte is hiermee een belangrijke stap gezet. Een instrument dat de komende jaren een meerjarig voortschrijdend inzicht moet geven.

De paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gaat nader in op de duurzame instandhouding.

3. Bedrijfsvoering

Het ambtelijk management is binnen bestuurlijk vastgestelde kaders verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering. Dit betekent dat het management, binnen deze kaders, bepaalt hoe de bestuurlijk vastgestelde resultaten en prestaties worden gerealiseerd. Risicomanagement is binnen de bedrijfsvoering daarom een belangrijk onderwerp. Het is de verantwoordelijkheid van elke manager om de belangrijke risico's op zijn/haar werkterrein te duiden en aan te geven welke beheermaatregelen zijn/kunnen worden getroffen (vermijden, verzekeren, afdekken). Doordat dit een verplichte paragraaf van het afdelingsplan is, wordt het risicobewustzijn binnen de ambtelijke organisatie AA gestimuleerd. Daarnaast worden actuele ontwikkelingen van de grote thema's die hieronder in de paragraaf risico's zijn beschreven ook op centraal niveau gemonitord.

4. Risicobeleid

De risico's zijn onderverdeeld in:

- 4.1 Normale structurele bedrijfsrisico's
- 4.2 Bouw/project gerelateerde risico's
- 4.3 Risico's sociaal domein
- 4.4 Overige risico's

De risico's genoemd onder 4.2 t/m 4.4 zijn gekwantificeerd en gewaardeerd volgens de methode die ons door BNG Consultancy Services is aangereikt. Het criterium voor de waardering is het product van kans en gevolg. Daar waar wordt afgeweken van deze methode wordt dit beargumenteerd.

De waardering van de kans is bepaald aan de hand van de verwachte frequentie dat het risico zich voordoet. In de onderstaande tabel is de kansverdeling vermeld.

Verwachte frequentie dat het risico zich voordoet:	Kans
- Risico doet zich minder dan 1 maal per 10 jaar voor	1
- Risico doet zich 1 maal per 5-10 jaar voor	2
- Risico doet zich 1 maal per 2-5 jaar voor	3
- Risico doet zich 1 maal per 1-2 jaar voor	4
- Risico doet zich 1 maal per jaar voor	5

Als een risico zich voordoet, dan heeft dat ook financiële gevolgen. De hoogte van het financiële gevolg is niet altijd vooraf te bepalen. Wel is er per risico een inschatting gemaakt van het maximale financiële gevolg. Voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit is rekening gehouden met dit maximum. Per risico is het verwachte bedrag op de volgende wijze ingedeeld in gevolgklassen.

Van €	Tot €	Gevolgklasse
0	99.999	1
100.000	249.999	2
250.000	499.999	3
500.000	2.499.999	4
2.500.000	99.999.999	5

De genoemde risicobuffers bij de afzonderlijke posten zijn het gevolg van de waardering van het product van kans en gevolg.

De risicobuffer voor de normale bedrijfsrisico's wordt op een andere wijze berekend.

4.1 Normale bedrijfsrisico's

Met het gemeentelijke takenpakket is een begroting gemoeid met een uitgavenniveau in de orde van (gemiddeld) € 64 miljoen structureel op jaarbasis. Dit takenpakket is zeer divers en de mate van beïnvloedbaarheid, c.q. de inhoudelijke en financiële beleidsruimte voor het gemeentebestuur verschilt per onderdeel. Uiteraard zijn aan de uitvoering van dit takenpakket risico's verbonden, maar in samenhang met de andere genoemde pijlers van duurzaam financieel beleid zijn deze risico's voor het bestaande takenpakket beheersbaar en goed te managen.

Hieronder een opsomming van de normale risico's:

Garantstellingen

De gemeente Aalsmeer staat bij een aantal financiële instellingen garant voor hypothecaire leningen van woningbouwverenigingen. In totaal betreft het een bedrag van ruim € 22 miljoen. Het gaat hier om oude regelingen op grond waarvan de gemeente borg staat voor leningen van de woningbouwcorporatie van vóór 1995.

Voor GPA staat de gemeente Aalsmeer garant tot een bedrag van maximaal € 50 miljoen.

Met ingang van 1 juli 2015 is voor FC Aalsmeer een de borgstelling verleend van € 175.000 voor de investering in een kantine, met een looptijd van 10 jaar.

Bouwleges

De inkomsten uit bouwleges worden bepaald door de bouwactiviteiten binnen de gemeente. Binnen de vastgoed sector is sprake geweest van stagnatie/stopzetten van bouwprojecten en bedrijfsgebouwen staan lange(re) tijd leeg. De geraamde inkomsten voor bouwleges zijn gebaseerd op de meerjarige planning van bouwactiviteiten. De realisatie kan van de planning afwijken zodat de inkomsten in een jaar afwijken van de begrote inkomsten.

Dit raakt ook de gemeentelijke organisatie. Structureel is minder werkaanbod voor die onderdelen van de organisatie die met bouwprojecten te maken hebben. Daarmee lopen ook de opbrengsten uit bouwprojecten terug waaruit deze onderdelen betaald worden. Onder verantwoordelijkheid van de directie Amstelveen is binnen de ambtelijke organisatie AA een traject gestart dat moet resulteren in een evenredige vermindering van het ambtelijke apparaat. Structureel resulteren alleen nog arbeidsplaatsen voor werkzaamheden waar dekking voor is (projecten, leges en budgetten binnen de begroting gedekt uit algemene middelen). Met deze omvangrijke operatie zijn transitiekosten zoals scholing, outplacement en vertrek stimulerende maatregelen gemoeid. Deze kosten moeten primair binnen de bedrijfsvoering van de ambtelijke organisatie AA worden gedragen.

Bestemmingsplan- en handhavingsprocedures

De kans is altijd aanwezig dat de gemeente aangesproken wordt in het kader van bestemmingsplan- en handhavingsprocedures en dergelijke. De gemeente krijgt te maken met bezwaren, rechtsprocedures en schade aansprakelijkstelling.

Toename uitgaven armoedebeleid

Bij stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden voor Aalsmeer, bestaat de kans op overschrijding van de budgetten voor armoedebeleid (bijzondere bijstand/maatwerkvoorziening overgangsvoorzieningen ter compensatie van het afschaffen van de compensatie eigen risico (CER)). Daarnaast moet rekening worden gehouden met extra kosten voor bijstand en hogere uitvoeringskosten, evenals hogere kosten voor kwijtscheldingen door dalende particuliere inkomsten.

In 2015 zijn de kosten voor armoedebeleid binnen de hiervoor geraamde budgetten gebleven. Het aantal uitkeringsgerechtigden is licht gestegen van 204 cliënten in januari tot 214 cliënten eind december 2015.

Economische risico's

Economische ontwikkeling

Als gevolg van economische ontwikkelingen blijft er een gerede kans op afnemende inkomsten uit het gemeentefonds, lagere belastinginkomsten van bedrijven, dalende inkomsten bouwleges, dalende netto-inkomsten of verliezen uit bouwgrondexploitaties en afnemende dividendinkomsten.

Open einde regelingen

Onder de gemeentelijke taken valt een aantal regelingen met een open einde. Dat betekent dat de gemeente verplicht is om in middelen te voorzien als mensen hier wettelijk recht op hebben, ook al staan hier beperkte inkomsten tegenover. In de begroting wordt jaarlijks een inschatting gemaakt van de benodigde middelen.

Gemeentefonds

Met een omvang van afgerond € 28 miljoen is de uitkering gemeentefonds verreweg het belangrijkste structurele algemene dekkingsmiddel van de gemeente (basis meicirculaire 2016). De hoogte en ontwikkeling van het uitkering gemeentefonds wordt bepaald via de ontwikkelingen van de Rijksbegroting (samen trap op trap af) en is voor gemeenten niet beïnvloedbaar. Naast de omvang van het gemeentefonds is ook de verdeling van belang. Periodiek worden delen van het Gemeentefonds herijkt.

In de meerjarenramingen van de programmabegroting 2017 is de algemene uitkering gebaseerd op de meicirculaire 2016.

Dividenden

Er worden diverse dividend uitkeringen ontvangen. Het merendeel is afkomstig van Eneco. In de paragraaf Verbonden Partijen zijn de ontwikkelingen opgenomen die van invloed zijn op de ontwikkeling van de dividenduitkering van Eneco.

Overige risico's

Beheer Burgemeester Kasteleinweg (oude N201, nu N196)

Tussen de Provincie Noord-Holland (PNH) en de gemeente vindt vanaf begin 2012 overleg plaats over de tijdelijke overdracht (periode van 3 jaar) van het dagelijks onderhoud van de Burgemeester Kasteleinweg (N196). De PNH heeft het dagelijks onderhoud van de N196 per 1 april 2016 overgedragen. De status van provinciale weg is daarmee komen te vervallen.

Het definitieve eigendom van de weg wordt overgedragen, nadat de herinrichting van de weg en de aanleg van de busbaan hebben plaatsgevonden. De busbaan blijft in eigendom en beheer van de PNH.

De bijdrage van PNH aan de gemeente Aalsmeer, voor het achterstallige onderhoud bedraagt € 875.000 en dit bedrag is na het sluiten van de overeenkomst over de overdracht van de Burgemeester Kasteleinweg door de PPNH uitbetaald. Aan dit bedrag zijn voorwaarden verbonden over het bestedingsdoel.

De tijdelijke onderhoudskosten tot aan de afronding van de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg, zijn opgenomen binnen de totale kosten van deze herinrichting. De bijdrage van de PNH wordt geheel ingezet ter dekking van de herinrichtingskosten. Het voorstel voor de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg is besloten in de raadsvergadering van 7 juli. Voor het totale project inclusief het beheer en onderhoud tot en met de herinrichting is een krediet van € 5.1 miljoen ter beschikking gesteld. De planning is dat de werkzaamheden in 2017 starten en in 2019 worden afgerond. De structurele onderhoudskosten van de nieuw ingerichte Burgemeester Kasteleinweg moeten in de meerjarenbegroting vanaf 2019 worden ingepast.

Invoering vennootschapsbelasting per 1 januari 2016

In februari 2016 is de raad via raadsbrief geïnformeerd over de invoering van de vennootschapsbelasting (Vpb) voor gemeenten per 1 januari 2016. De belastingdienst, VNG, VvG (Vereniging van Grondbedrijven) en SVLO (Samenwerking Vennootschapsbelasting lokale overheden) werken in dit traject nauw samen en proberen concrete afspraken te maken en grondslagen vast te leggen.

Het traject ontwikkelt zich door voortschrijdend inzicht. De wetgeving is complex en veelomvattend en kent een lange doorlooptijd qua richting, duidelijkheid en niet te vergeten de uitkomst. Pas na de eerste aangifte (op zijn vroegst in 2017) moet bij een controle van de belastingdienst blijken of de wet op een juiste wijze is toegepast.

Leges reisdocumenten en rijbewijzen

Van 2015 tot 2019 is er jaarlijks sprake van een lichte afname van het aantal te verstrekken reisdocumenten. In 2014 is wettelijk bepaald dat de maximale geldigheidsduur van reisdocumenten wordt verhoogd van vijf naar tien jaar. Hierdoor valt er vanaf 2019 een sterke afname te verwachten van het aantal te verstrekken reisdocumenten. Door de wet REVA (Registratie Eerste Verblijf Adres) verandert vanaf 2019 de functie van de afdeling Burgerzaken van documentenverstrekker naar die van identiteitsbewaker. Het juist vaststellen van de identiteit is een rol die vanuit de centrale overheid aan Burgerzaken wordt toebedeeld. Dit ter bestrijding en voorkomen van ID fraude en verstrekken van een foutieve digitale identiteit. Door invoering van de wet REVA verdubbelt naar verwachting het aantal eerste inschrijvingen en daarmee het aantal adresonderzoeken in front- en backoffice. Het verstrekken van reisdocumenten, rijbewijzen, uittreksels, VOG (Verklaring Omtrent het Gedrag), etc. neemt drastisch af. De dienstverlening vanuit de klassieke frontoffice, de balies en de daarbij horende dekking door leges, gaat dus sterk teruglopen. De backoffice daarentegen zal naar verwachting een forse extra workload krijgen.

De ontwikkelingen op dit terrein en de te nemen -organisatorische- stappen zullen nauwlettend worden gevolgd. Verwacht wordt dat bij de Lentenota 2017 meer duidelijkheid bestaat.

Prestatiegericht financieren Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Sinds 2013 is de gemeente verplicht een aantal uitvoeringstaken op het gebied van de wet Milieubeheer uit te laten voeren door de Omgevingsdienst. De Omgevingsdienst (Omgevingsdienst Noordzeekanaal gebied) is een Gemeenschappelijke Regeling en de gemeente Aalsmeer is, voor een zeer beperkt deel, mede-eigenaar van deze Gemeenschappelijke Regeling. Jaarlijks wordt een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de ODNZKG afgesloten. De ODNZKG bereidt een nieuwe wijze van financiering van haar taken voor (prestatiegericht financieren). Dit leidt in het najaar 2016 tot herverdelingseffecten in de door de gemeenten te betalen bijdragen.

BTW op sport

Als gemeenten sportaccommodaties ter beschikking stellen, moeten ze daarvoor vaak 6% btw vragen. Daar staat tegenover dat de gemeenten de btw die ze hebben betaald over de inkoop en investeringen (bijvoorbeeld nieuwbouw of renovatie van de accommodatie) kunnen aftrekken. Vaak is dat 21%. Zodoende is de teruggaaf van btw voor gemeenten (en sportstichtingen) in het algemeen hoger dan de voldoening van btw bij het ter beschikking stellen van de accommodatie.

Deze teruggaafpositie komt te vervallen (wanneer is nog niet duidelijk), omdat sport wordt vrijgesteld van btw. Gemeenten krijgen geen compensatie van het Rijk voor de extra BTW die ze moeten betalen.

De BTW gaat kostenverhogend werken bij nieuwe investeringen (aanleg kunstgrasvelden etc.) en overige exploitatiekosten. Wat dit financieel voor gevolgen heeft moet nader onderzocht worden.

Wachtgeldvoorziening politiek ambtsdragers

De verantwoordelijkheid voor de pensioenopbouw en uitkering voor (oud) politiek ambtsdragers ligt bij gemeenten. De gemeente Aalsmeer heeft het beheer van de kapitaalopbouw en uitkering hiervoor belegd bij Loyalys, waarbij de strategie van het ABP wordt gevolgd. Maandelijks wordt hiervoor premie betaald.

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties (BZK) wenst dat de pensioenopbouw en uitkering van pensioenen zo snel mogelijk via ABP wordt opgebouwd en uitgevoerd. Dit wordt in stappen gedaan. Eerst het Rijk en dan de gemeenten, waarbij de actieve bestuurders en de voormalige bestuurders met wachtgeld als eerste worden overgedragen, gevolgd door bestuurders zonder wachtgeld (zogenoemde slapers). De waarde die overgedragen moet worden is afhankelijk van de rekenrente. Het kan zijn dat door ontwikkelingen (lagere rekenrente of het verplicht afkopen van afgesloten verzekeringspolissen) in de toekomst een bedrag bijgestort moet worden in de getroffen voorziening.

Wet meldplicht datalekken

Per 1 januari 2016 is de Wet meldplicht datalekken in werking getreden. Bedrijven en overheden zijn dan verplicht om een datalek te melden bij het College bescherming persoonsgegevens (CBP) en mogelijk bij alle getroffen individuen.

Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland

De GGD heeft bij de berekening van de kosten voor de uitvoering van het Basistakenpakket JGZ een fout gemaakt. Een aantal PO scholen is niet meegenomen in de begroting 2016 waardoor het aantal fte's niet voldoende is om het werk te doen. Het gaat om 5-6 fte's voor het lokale werkgebied van de GGD Amstelland. In 2016 wordt voor het eerst met het nieuwe Basistakenpakket gewerkt. De verwachting is dat de realisatie over 2016 binnen het begrote budget blijft. Op basis van de verwachte ontwikkelingen ontstaat vanaf 2017 een structureel tekort van € 170.000. Het aandeel in dit tekort voor de gemeente Aalsmeer bedraagt circa € 30.000. Op basis van de realisatie van het Basispakket in 2016, wordt in de eerste helft van 2017 onderzocht of een efficiëncyslag te maken is binnen het Basispakket om het tekort in de komende jaren op te vangen.

Benodigde risicobuffer normale bedrijfsrisico's

Er is geen objectieve maatstaf voor het bepalen van de omvang van een incidentele buffer voor de structurele bedrijfsrisico's (m.n. gemeentefonds, beheer en onderhoud van de openbare ruimte en decentralisaties). Conform de nota Reserve- en Risicobeleid Aalsmeer 2015 wordt rekening gehouden met een risicobuffer van 5% van het uitgaven totaal van de gemeente ter dekking van de structurele bedrijfsrisico's afdoende, overeenkomend met € 3,20 miljoen.

Voor alle duidelijkheid; door inzet van deze buffer kan een eventueel structureel optredend risico geleidelijk worden ingepast in de begroting.

Bouw-/project gerelateerde risico's

Grote projecten en grondexploitaties

Voor de dekking van de bekende risico's in de huidige gemeentelijke exploitaties is een voorziening opgenomen. De getroffen voorziening voor grondexploitaties en bouwprojecten bedraagt eind 2015 € 13,2 miljoen (NB de voorziening voor grondexploitaties en bouwgrondprojecten wordt conform voorschriften in mindering gebracht op de post onderhanden werken op de balans).

Daarnaast is er een voorziening getroffen voor de garantstelling voor GPAG BV, voor het aandeel Aalsmeer van het verwachte tekort van de grondexploitatie ad € 0,32 miljoen. De getroffen voorzieningen zijn voor de berekende verliezen.

De hoogte van dit risico en de beheersing hiervan is een belangrijk speerpunt. Door het opstellen van scenario's wordt inzichtelijk gemaakt tussen welke bandbreedtes het resultaat zich kan bewegen en kan mede op basis hiervan besluitvorming plaatsvinden over de te nemen beheermaatregelen en wanneer deze genomen kunnen worden.

Hierna worden de meest omvangrijke grondexploitaties van de gemeente apart toegelicht.

Green Park Aalsmeer (Bedrijventerrein)

De gemeenten Aalsmeer en Uithoorn hebben beide een belang van 50% in de GPAG BV, waarmee een eventueel saldo van de grondexploitatie voor 50% voor rekening van Aalsmeer komt.

Op grond van de concept grondexploitatie 2016 en het risicoprofiel van Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV is de Voorziening Garantstelling Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV bij de jaarrekening 2015 verlaagd met € 0,07 miljoen tot € 0,32 mln. Het bedrag van € 0,32 mln. is conform de gedragslijn van de afgelopen jaren, gebaseerd op de risico analyse op basis van de "Monte Carlo" methode, behorende bij 85% zekerheid.

Dit houdt in dat 85% van de berekende mogelijke uitkomsten binnen de voorziening kan worden opgevangen.

Door het hanteren van de voorziening, die jaarlijks bij de opmaak van de jaarrekening wordt geactualiseerd, is de risicoafdekking afdoende verzekerd en is geen extra risicobuffer noodzakelijk. Dit uitgangspunt is in de nota reserve- & risicobeleid Aalsmeer 2015 opgenomen.

De tuinen van Aalsmeer (Woningbouw)

In maart 2016 is de grondexploitatie 2016 opgesteld. Het resultaat van de grondexploitatie is (op Netto contante waarde per 1 januari 2016) vastgesteld op negatief € 12,95 miljoen.

Conform de gedragslijn bij Greenpark Aalsmeer is bij de grondexploitatie 2016 van De tuinen van Aalsmeer een risicoanalyse op basis van de "Monte Carlo" methode gemaakt, behorende bij 85% zekerheid. De uitkomst hiervan is dat met 85% waarschijnlijkheid het resultaat ligt tussen circa € 13,84 miljoen negatief en circa € 12,13 miljoen negatief.

Naast de verplichte voorziening voor tekorten in grondexploitaties, die jaarlijks bij de jaarrekening wordt herzien, achten wij een extra risicobuffer noodzakelijk gezien de financiële omvang van dit project.

De onderbouwing van de hoogte van deze extra buffer is gelijk aan het verschil tussen de uitkomst van risicoanalyse van de Monte Carlo methode behorende bij 85% zekerheid (€ 13,84 mln.) en de verplichte voorziening (€ 12,95 mln.) en bedraagt € 889.000.

	Kans	Gevolg- klasse	Weerstandscapaciteit
Programmabegroting 2016			1.100.000
Jaarrekening 2015			889.000
Programmabegroting 2017			889.000

Bovenwijkse voorzieningen

Op 3 december 2015 heeft de gemeenteraad ingestemd met de Nota Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen Aalsmeer 2015. Deze nota treedt in werking per 1 januari 2016. Op termijn werd een tekort verwacht van ongeveer € 4 mln. Ondertussen heeft de gemeenteraad besloten het te verwachten tekort op de burgemeester Kastelein te dekken ten laste van de Algemene Vrije Reserve. Voor het resterende te verwachten tekort is bij deze begroting een dekkingsplan voorgelegd.

Project Groenzone

Het project Groenzone is stopgezet. Stichting de Bovenlanden is als eigenaar van de meeste gronden in het plangebied niet in staat om alle gronden voor het project beschikbaar te stellen.

In de jaarrekening 2015 is een afboeking verwerkt van € 282.000. Uitgangspunt hierbij is dat aan de voorwaarden van de (voorlopige) subsidietoekenning van de Stichting Leefomgeving Schiphol (SLS) wordt voldaan.

Aan SLS wordt verzocht de subsidie definitief vast te stellen met het behoud van het subsidievoorschot van € 185.000. Hiervoor dient de onderbouwing van het subsidievoorschot met een accountantsverklaring te worden bekrachtigd.

	Kans	Gevolg- klasse	Weerstandscapaciteit
Jaarrekening 2015	4	2	123.000
Programmabegroting 2017	4	2	123.000

Sociaal domein

Decentralisaties

Algemeen uitgangspunt is, dat de effecten van de decentralisaties op de gemeentelijke financiële huishouding structureel binnen de meerjarenbegroting worden ingepast. Daarbij moet in aanmerking worden genomen, dat de gemeente geen invloed heeft op de inkomsten via het gemeentefonds en dat de invloed op de uitgavenkant beperkt wordt door open einde regelingen en wettelijke verplichtingen. Wat overigens onverlet laat, dat de decentralisaties ook kansen bieden om voordelen te realiseren. Al met al is het verstandig om te beschikken over een stevige buffer om incidenteel tegenvallers op te vangen (risicobuffer), maar ook om noodzakelijke beleidsaanpassingen te implementeren inclusief eventuele flankerende maatregelen (faseringsbuffer). Voor een dergelijke noodzakelijk c.q. wenselijk geachte buffer is geen objectieve maatstaf beschikbaar.

Wat de inkomstenkant betreft ontvangt de gemeente voor deze drie decentralisaties via het gemeentefonds een brede Integratie Uitkering Sociaal Domein. Deze loopt terug van afgerond € 8 miljoen in 2015 naar € 7,2 miljoen per 2019. Deze daling komt door kortingen van het Rijk op de macrobudgetten en door herverdelingseffecten.

Het geheel van nieuwe taken in het sociaal domein met bijbehorende financiële kaders is zo omvangrijk, complex en onzeker, dat dit niet meer valt binnen de onzekerheidsmarges en risicobandbreedte van de reguliere bedrijfsvoering.

Gelet op de omvang van de budgetten die met de decentralisaties zijn gemoeid wordt uitgegaan van een maximaal risico van 25% van de totale Integratie Uitkering Sociaal Domein van € 8 mln. Rekening houdend met de kans en gevolg achten we een risicobuffer van € 1,3 mln. voldoende.

	Kans	Gevolg- klasse	Weerstandscapaciteit
Programmabegroting 2016	4	4	1.666.000
Jaarrekening 2015	4	4	1.333.333
Programmabegroting 2017	4	4	1.333.333

Overige risico's

Toekomstige opbrengsten in de programmabegroting 2017

Huuropbrengsten gemeentehuis

In de Lentenota 2015 is de besparingstaakstelling door afsplitsing van een deel van het gemeentehuis bijgesteld. De lasten in de meerjarenraming zijn op het noodzakelijke niveau aangepast. Bij de baten is in de huidige meerjarenraming rekening gehouden met in de toekomst te realiseren huuropbrengsten. Voor het begrotingsjaar 2017 wordt niet verwacht dat de geraamde huuropbrengst van € 80.000 wordt gerealiseerd.

Kapitaallasten aankoop Oude Veiling en Fort Kudelstaart

Op 25 juni 2015 heeft de raad ingestemd met het beschikbaar stellen van een krediet van € 711.500 voor de aankoop van de Oude Veiling. Inzicht in aanvullende bedragen waren er op dat moment niet.

Daarnaast is tijdens dezelfde raadsvergadering ingestemd met de aankoop en restauratie van het Fort Kudelstaart, totaal een bedrag van € 910.000, waar de provincie Noord-Holland een bedrag van € 255.000 aan bijdraagt.

Het college hanteert als uitgangspunt dat er een structureel dekkende exploitatie moet zijn. Voor de opstartfase is een risicobuffer opgenomen, omdat de kosten voor de baat uit kunnen gaan.

Ten opzichte van de programmabegroting 2016 is het risico voor beide onderdelen onveranderd.

	Kans	Gevolg- klasse	Weerstandscapaciteit
Programmabegroting 2016	3	2	166.666
Jaarrekening 2015	4	2	166.666
Programmabegroting 2017	4	2	166.666

Vluchtelingenproblematiek

Binnen Europa is het vluchtelingenvraagstuk w.o. de opvang van asielzoekers en vluchtelingen manifest aanwezig. Aalsmeer is in het laatste kwartaal van 2015 in overleg met het COA (Centraal orgaan Asielzoekers) voor de totstandkoming van een tijdelijke opvang van maximaal 400 vluchtelingen op een deel van het bedrijventerrein van Green Park Aalsmeer. Het COA heeft begin 2016 laten weten dat zij het aanbod afwijzen op juridische gronden. Dit betekent dat de opvang van vluchtelingen in onze gemeente op dit moment niet aan de orde is. Mocht er in de toekomst een nieuw verzoek komen van het COA, wordt dit opnieuw in overweging genomen. Voor de kosten van de opvang van Statushouders heeft het Rijk inmiddels een vergoeding in het vooruitzicht gesteld. De rijksvergoeding wordt deels gedekt door een uitname uit het Gemeentefonds. Deze uitname is in het begrotingsbeeld verwerkt. De problematiek laat zich moeilijk uitdrukken in de methodiek van kans*gevolg, maar hoort wel thuis in de risicoparagraaf. Voor het bepalen van weerstandscapaciteit wordt net als bij de programmabegroting 2016 voor de vluchtelingenproblematiek voorshands gerekend met € 100.000. Indien sprake is van meer structurele uitgaven dan waarvoor financiële dekking beschikbaar komt.

	Kans	Gevolg- klasse	Weerstandscapaciteit
Programmabegroting 2016	5	4	100.000
Jaarrekening 2015	5	4	100.000
Programmabegroting 2017	5	4	100.000

Resumé risicoprofiel

Het risicoprofiel voor de risico's van de gemeente Aalsmeer is inzichtelijk gemaakt in onderstaand tabel.

		Kans					Risico-
		Dat een risico zich voordoet 1 keer in de:					profiel
		10 jaar	5-10 jaar	2-5 jaar,	1-2 jaar	> 1 jaar	* € 1.000
Gevolgklasse	Maximaal inschatting van het risico in euro's						
1	0 < 100.000						
2	100.000 < 250.000				123		123
3	250.000 < 500.000						
4	500.000 < 2.500.000		167		1.333		1.500
5	2.500.000 < 99.999.999						
Geen kans*gevolg							
Grote projecten en grondexploitaties							889
Normale bedrijfsrisico's							3.200
Overige risico's							100
Benodigde weerstandscapaciteit							5.812

De weerstandscapaciteit van de gemeente omvat de structurele en incidentele mogelijkheden om tegenvallers op te vangen.

De incidentele weerstandscapaciteit voor eenmalige tegenvallers of om faseringen in uitgaven aan te brengen bestaat uit:

- algemene reserves,
- niet gerealiseerde boekwinsten en stille reserves.

De structurele weerstandscapaciteit voor structurele tegenvallers bestaat uit:

- bezuiniging/ombuigingsmaatregelen en structurele ruimte begroting,
- onbenutte belastingcapaciteit.

Hierna wordt eerst de structurele weerstandscapaciteit behandeld en vervolgens de incidentele weerstandscapaciteit.

Structurele weerstandscapaciteit: ombuigingen en onbenutte belastingcapaciteit

Door de wettelijke verplichting om een sluitende meerjarenbegroting te hebben kunnen alleen bezuinigingen en de inzet van de onbenutte belastingcapaciteit als de twee mogelijkheden van de structurele weerstandscapaciteit worden gezien.

De weerstandscapaciteit van ombuigingen laat zich niet eenduidig kwantificeren. Er is sprake van meer en minder beïnvloedbare uitgaven in de structurele begroting. In theorie kan er weerstandscapaciteit zijn als er binnen de begroting ruimte beschikbaar is. In Aalsmeer is deze ruimte beperkt tot de post "onvoorziene uitgaven" van € 1 per inwoner. Extra ruimte binnen de begroting moet primair worden gevonden door het afstoten van taken die niet tot de primaire verantwoordelijkheid van de gemeente behoren dan wel het versoberen van de uitvoering van wettelijke taken. In 2015 is de post onvoorzien niet gebruikt.

Voor de zogenaamde onbenutte belastingcapaciteit is wel een algemeen gangbare kwantificering beschikbaar. Deze onbenutte capaciteit wordt bepaald door de actuele OZB opbrengsten van een gemeente te vergelijken met de opbrengst op basis van 120% van de gemiddeld in Nederland geïnde OZB (het zogenaamd "redelijk peil"). Gemeenten die in financiële problemen zijn gekomen en een beroep willen doen op ondersteuning via Artikel 12 Financiële Verhoudingswet zijn verplicht om hun OZB "op redelijk peil" vast te stellen. Voor de gemeente Aalsmeer bedraagt in 2016 de onbenutte belastingcapaciteit ongeveer € 0,6 miljoen.

Het rijksbeleid voor leges is dat de tarieven niet meer mogen bedragen dan maximaal 100% van de kosten per titel. De legesverordening is opgebouwd uit meerdere titels.

Het gemeentelijk beleid voor leges is dat, gelijk aan het rijksbeleid, deze 100% kostendekkend dient te zijn. De leges leveren dus geen (structurele) weerstandscapaciteit op.

Aan andere belastingen en heffingen zijn in principe geen maxima gesteld. Dit betekent niet dat deze onbeperkt verhoogd kunnen worden. Burgers hebben de mogelijkheid om via de rechter te laten bepalen of een tarief billijk is. De ruimte op andere belastingen en heffingen is daarmee beperkt.

Binnen grenzen heeft de gemeente de mogelijkheid om nieuwe belastingen in te voeren, zoals parkeerbelasting en precario. Voor de vaststelling van de weerstandscapaciteit wordt geen rekening gehouden met nieuwe belastingen en heffingen. In de paragraaf lokale heffingen, van begroting en jaarrekening, wordt het beleid over de tarieven onderbouwd.

Incidentele weerstandscapaciteit: algemene reserves en stille reserves/niet gerealiseerde boekwinst

Met het oog op een (mogelijke) bijdrage aan de incidentele weerstandscapaciteit komen in deze paragraaf uitsluitend de reserves met een bufferfunctie aan de orde.

Vanuit de bufferfunctie kunnen worden onderscheiden de algemene reserve, de algemene vrije reserve en stille reserves/niet gerealiseerde boekwinsten.

Op grond van de jaarrekening 2015 en rekening houdend met de actuele meerjarige prognose heeft de algemene reserve een volume van € 18 miljoen. De algemene vrije reserve wordt ook betrokken bij de incidentele weerstandscapaciteit. Op 31 december 2016 bedraagt de reserve naar verwachting € 5,3 miljoen

Stille reserves zijn activa waarvan de verkoopopbrengst hoger is dan de boekwaarde. Dit kunnen bijvoorbeeld aandelen of gronden en gebouwen zijn. Een voorwaarde hierbij is wel dat er sprake moet zijn van daadwerkelijke verkoopbare activa. De aandelen van Eneco zijn tegen verkrijgingsprijs gewaardeerd. Hier kan sprake zijn van een stille reserve

Tot slot kan er sprake zijn van niet gerealiseerde boekwinsten. Het betreft toekomstige positieve saldi van actieve grondexploitaties. Momenteel is sprake van één actieve positieve grondexploitatie, Project Proosdij

Noord, RKDES/Calslagen. Het project zorgt voor een positieve bijdrage aan het totale saldoresultaat van de exploitaties met een resterend eindsaldo van € 2.000.000. Uit het project is eerder voor € 3,2 mln. tussentijdse winst genomen. Voor deze analyse wordt het bedrag aan niet gerealiseerde boekwinsten geschat op € 2 miljoen.

Weerstandsratio

De weerstandsratio geeft de mate aan waarin Aalsmeer in staat is tegenvallers op te vangen. Dit komt neer op een confrontatie van risicoprofiel en beschikbare weerstandscapaciteit. Voor beoordeling van het weerstandsvermogen en de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente wordt de incidentele weerstandscapaciteit afgezet tegen de impact van de risico's.

De weerstandsratio kan als volgt worden gepresenteerd:

Bedragen * € 1.000	Begroting 2017
Algemene reserves	23.419
Niet gerealiseerde boekwinsten	2.000
Weerstandscapaciteit (incidenteel)	25.419
Beschikbare weerstandscapaciteit	25.419
Benodigde weerstandscapaciteit obv kansberekening voor incidentele tegenvallers	2.879
Benodigde weerstandscapaciteit voor structurele tegenvallers	3.200
Benodigde weerstandscapaciteit	5.812
Weerstandsratio	4,4

De weerstandsratio voldoet ruimschoots aan het door de raad vastgestelde kader.

Algemene reserve

De algemene reserve bedraagt afgerond € 18 miljoen en wordt aangehouden als buffer voor risico's. Uw raad heeft daarvoor als norm gesteld dat reserve een omvang dient te hebben van minimaal 1,5 keer de geïnventariseerde risico's. De risico's, zoals die zijn opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen bedragen rond € 6 miljoen. Dit zou inhouden dat op basis van de normstelling door uw Raad de Algemene Reserve minimaal € 9 miljoen zou bedragen. Bij de Lentenota 2017 willen wij hierop terugkomen. Op basis van het dan geactualiseerde risicoprofiel willen wij graag met u de afweging maken in hoeverre er sprake is van een surplus in de Algemene Reserve en op welke wijze hier mee omgegaan zou moeten worden.

Kengetallen

In het rapport van de Adviescommissie Vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten (commissie Depla) wordt onder andere geadviseerd de kaderstellende en controlerende rol van de raad te versterken. Dit kan volgens de commissie door kengetallen te gebruiken die de financiële positie van gemeenten weergeven en die kunnen dienen ter vergelijking met andere gemeenten. Inmiddels heeft een landelijke werkgroep een aantal kengetallen verder uitgewerkt.

In de Staatscourant staat een gedetailleerde berekening van de kengetallen weergegeven voor zowel de begroting als de rekening . Tevens staat in de bijlage een voorgeschreven format voor het weergeven van deze kengetallen in de begroting en rekening.

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De wijze van berekening is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin Aalsmeer in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen: het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.

Grondexploitatie

Het financiële kengetal “grondexploitatie” geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Een norm bepalen voor dit kengetal is lastig. De boekwaarde zegt namelijk niets over de relatie tussen de vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2-bedrijventerrein. Het is van wezenlijk belang wat de verwachte vraag is. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt uit dit kengetal.

De boekwaarde van de gronden geeft wel weer of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitaties. Dit geld dient namelijk nog terugverdiend te worden

Lokale woonlasten (Belastingcapaciteit)

Dit kengetal geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Een percentage onder de 100% betekent dat de belastingdruk van Aalsmeer lager is dan het landelijk gemiddelde. Het Coelo publiceert ieder jaar de totale woonlasten in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.

Dit levert voor Aalsmeer de volgende waarden op :

Begroting 2017	Verloop van de kengetallen			
Kengetallen	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Referentie voldoende
Netto schuldquote	37	33	35	<100%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	35	31	34	
Solvabiliteitsrisico	48	42	45	<100%
Structurele exploitatieruimte	5	2	4	>0,6%
Grondexploitatie	20	16	18	
Belastingcapaciteit	116	114	114	

Eén afzonderlijk kengetal zegt niet alles, de kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien. Als de combinatie een verontrustend beeld geeft kan dit betekenen dat de financiële positie onder druk staat en dat maatregelen noodzakelijk zijn om de situatie te verbeteren.

Van de Provincie Noord-Holland is een handreiking ontvangen om de kengetallen te kwalificeren aan de hand van signaleringswaarden die afkomstig zijn van de stresstest voor 100.000+ gemeenten. Deze signaleringswaarden gebruiken we niet voor Aalsmeer, een 100.000+ gemeente is niet vergelijkbaar met een 30.000+ gemeente.

Ook 30.000+ gemeenten zijn niet zonder meer vergelijkbaar, dit is afhankelijk van de sociale structuur, bodemgesteldheid, wel of geen centrumfunctie, de fysieke structuur, en nog vele andere specifieke kenmerken van een gemeente.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In de loop der tijd is een bedrag van vele miljoenen geïnvesteerd in de openbare buitenruimte. Het doel hiervan is een optimale leefomgeving in te richten, waarin de basisfuncties van wonen, werken, verkeer en recreatie gewaarborgd zijn en blijven in de toekomst. Van belang is dat beschikbare middelen optimaal worden ingezet voor duurzame instandhouding (onderhoud en vervanging) van deze kapitaalgoederen. Dit vormt een basis voor continuïteit en duurzaamheid. Daarnaast moet voortdurend rekening worden gehouden met het veranderen van functies in de openbare buitenruimte en de eisen die aan de openbare buitenruimte worden gesteld.

Om continuïteit te bieden aan de cyclische vernieuwing van de buitenruimte is medio 2016 een bijgesteld Uitvoeringsprogramma Buitenruimte voor 2016-2017 vastgesteld. Dit vormt een belangrijke onderdeel in het behoud van de Aalsmeerse kapitaalgoederen en gaat in op benodigde renovaties op de korte termijn. De vakdisciplines hebben ieder voor zich prioriteiten gesteld aan noodzakelijke (renovatie)werken. De werken zijn onderling op elkaar afgestemd en in evenwicht gebracht met de beschikbare middelen.

Vervolgens is de lange termijn planning het aandachtspunt; vanuit inventarisaties, inspecties en (nog op te stellen) beleidsplannen zal er aan gewerkt moeten worden, om meer zicht te krijgen op een continue vernieuwing en het in evenredigheid toevoegen van structurele middelen aan de reserve Buitenruimte.

Totaaloverzicht van kosten ten behoeve van bestaande kapitaalgoederen

In onderstaande tabel zijn zowel kosten van jaarlijks en groot onderhoud, als kosten van vervangingsinvesteringen van bestaande kapitaalgoederen opgenomen. Investeringskosten in nieuw te vervaardigen kapitaalgoederen maken geen onderdeel van uit van de bedragen in onderstaande tabel.

De investeringen in vrijvervalriolering worden verantwoord binnen het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte Aalsmeer. Investeringskosten in riolering vallen onder investeringen met economisch nut en hebben een eigen budgettaire kader. Hiervoor worden geen middelen uit de reserve onderhoud/instandhouding buitenruimte ingezet. De budgettaire kaders voor riolering zijn opgenomen in het GRP 2015-2019. In onderstaande tabel zijn ook de kosten van vervangingsinvesteringen in gemalen en drukriolering opgenomen. De verantwoording hiervan valt buiten het uitvoeringsprogramma.

Op 30 juni 2016 is het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte Aalsmeer 2016-2017 aan de gemeenteraad voorgelegd en goedgekeurd. De hierin opgenomen budgetten voor het jaar 2017 maken onderdeel uit van de bedragen in de volgende tabel.

Totaal onderhoud kapitaalgoederen (bedragen x € 1.000)				
Omschrijving kapitaalgoederen	2017	2018	2019	2020
Wegen	4.881	1.701	1.501	1.315
Civieltechnische kunstwerken	1.463	35	35	35
Riolering	2.460	1.997	2.132	2.390
Water	609	199	199	199
Openbaar groen	2.669	1.819	1.819	1.819
Openbare verlichting	654	149	149	149
Speelplaatsen	364	114	114	114
Gebouwen & binnensportaccommodaties	780	776	772	772
Beeldende Kunstwerken	11	11	11	11
Wegen, civieltechnische kunstwerken, water, openbaar groen, openbare verlichting en speelplaatsen*		3.626	3.500	3.500
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	13.891	6.802	6.732	6.804

*Voor de kosten van (groot) onderhoud en vervangingsinvesteringen van de kapitaalgoederen die verantwoord worden binnen het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte Aalsmeer (met uitzondering van riolering) wordt jaarlijks een structureel bedrag toegevoegd aan de reserve onderhoud/instandhouding buitenruimte. Omdat er binnen het uitvoeringsprogramma nog geen concrete invulling naar projecten heeft plaatsgevonden na 2017, is vanaf 2018 het geraamde bedrag van de toevoeging aan deze reserve opgenomen, vermeerderd met een beschikbaar volume aan vervangingsinvesteringen van circa € 1,5 miljoen (voor de hieruit voortvloeiende kapitaallasten is een structureel budget beschikbaar in de begroting). Daarnaast is in de reserve nog een incidenteel bedrag beschikbaar per 1-1-2018 dat kan worden ingezet. Dit bedrag wordt conform de huidige verwachtingen geraamd op circa € 4,8 miljoen.

Op elk van de vakspecialistische onderdelen volgt onderstaand een korte toelichting.

Wegen en civieltechnische kunstwerken

Beleidskader

In juli 2012 zijn de beheerplannen "Wegen" en "Civieltechnische kunstwerken" vastgesteld door de raad.

Het wegbeheer wordt uitgevoerd volgens de CROW-normen. Het Beheerplan "Civieltechnische kunstwerken" is gebaseerd op visuele inspectie. Maatregelen worden getroffen, om benodigde werken te kunnen uitvoeren. Inspecties voor wegen en kunstwerken staan gepland voor 2016.

Soort kapitaalgoederen /areaal

De kapitaalgoederen uit het beheerplan wegen bestaan uit wegen, voetpaden, fietspaden, trottoirs, parkeervakken en overige verharding in de openbare ruimte. In het beheerplan civieltechnische kunstwerken zijn de kapitaalgoederen bruggen, duikers, steigers, geluidsschermen, kademuren en beschoeiingen opgenomen. Kademuren en beschoeiingen vallen onder de noemer waterwegen. De gemeente Aalsmeer heeft totaal 1.497.000 m² verhardingen in beheer. In onderstaande tabel zijn een aantal areaalgegevens weergegeven.

Verharding	
Asfaltverharding	635.000 m ²
Elementenverharding	856.000 m ²
Halfverharding (met name op voet-/fietspaden)	6.000 m ²

Kunstwerken	
Bruggen	145 stuks
Duikers	60 stuks
Damwanden	1.000 meter
Kademuren	550 meter
Beschoeiing	32.000 meter
Geluidsscherm	950 meter
Steigers	9 stuks

Riolering

Beleidskader

De gemeente Aalsmeer is volgens de wet Milieubeheer verplicht een GRP te hebben, waarin wordt aangegeven hoe de gemeente invulling geeft aan haar zorgplichten voor de rioleringszorg. In het najaar van 2014 is een nieuw GRP 2015-2020 vastgesteld.. Hierin is op basis van schadebeelden en hydraulische berekeningen bepaald wat de te verwachten investeringen op het kapitaalgoed riool voor de komende vijf jaar zijn. Afspraken uit het Waterplan Aalsmeer 2008-2015 (zie kapitaalgoed Water) met de Hoogheemraadschappen zijn hierin opgenomen. Om het rioelstelsel en de capaciteit van de rioelwaterzuivering te ontlasten wordt er gestreefd naar een gescheiden stelsel.

Soort kapitaalgoederen/areaal

De kapitaalgoederen bestaan uit vrij verval riolen (102 kilometer vuilwaterleidingen en 28 kilometer hemelwaterleidingen), circa 8.000 stuks kolken, 56 kilometer persleidingen, circa 400 minigemalen, 55 rioelgemalen, 42 overstorten en circa 200 uitstroomconstructies voor hemelwater. Er ligt drainage om grondwaterproblemen te voorkomen. Om een goed beeld te houden van de staat van het rioelstelsel vindt er jaarlijks een inspectieronde plaats.

Water

Beleidskader

De doelstellingen om samen met het waterschap de voorzieningen m.b.t. het water in stand te houden, blijven van kracht.

Soort kapitaalgoederen/areaal

De kapitaalgoederen bestaan uit watergangen, beschoeiing, kademuren en oevers. Het areaal wijzigt de komende jaren niet op grote schaal aangezien er niet veel nieuwbouwlocaties in ontwikkeling zijn.

Openbaar groen

Beleidskader

Uit het Meerjaren Investeringsplan Groen volgt een calculatie, waaruit blijkt, dat jaarlijks een bedrag van ca. € 300.000 nodig zal zijn als (her)investering in het groen (excl. sportvelden) in Aalsmeer om dit blijvend in stand te houden. In het bijgestelde Uitvoeringsprogramma Buitenruimte is hierin voorzien voor 2015 en 2016 en 2017. Voor de jaren na 2017 wordt dit betrokken bij het opstellen van de meerjarenplanning, waar momenteel aan gewerkt wordt.

Soort kapitaalgoederen/areaal

In onderstaande tabel zijn de arealen voor het kapitaalgoed Openbaar groen globaal weergegeven:

Groen	
Beplanting	36 hectare
Gazon	41 hectare
Natuursportvelden	13 hectare
Hagen	1 hectare
Bomen	10.000 stuks

Openbare verlichting

Beleidskader

Met de beschikbare middelen wordt gewerkt aan de doelstellingen:

- bijdragen aan een sociale en verkeersveilige leefomgeving.
- de regionale doelstelling “energieneutraal 2040”, en het in september 2013 gesloten SER energieakkoord voor duurzame groei.
- de minimumwaarden, die zijn gebaseerd op de Richtlijnen Openbare Verlichting 2011 van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde en het Politiekeurmerk Veilig Wonen.
- De geldende wettelijke eisen voor elektrische en mechanische veiligheid.

Soort kapitaalgoederen/areaal

Het huidige areaal beslaat ruim 6.600 lichtpunten (lichtmasten en armaturen), 56 voedingspunten en ruim 90 kilometer bekabeling. Het areaal van de verlichting groeit nog elk jaar door oplevering van nieuwbouw. In de komende jaren groeit het areaal op bescheiden schaal door.

Speelplaatsen

Beleidskader

Het Uitvoeringsplan Spelen (2014-2017) vormt het beleidskader voor renovaties en herinrichting van de speelplaatsen. In dit plan is voorgesteld om een twintigtal speelplekken te verwijderen, een vijftal nieuwe speelplekken te realiseren, waar mogelijk zijn dit natuurlijke speelplaatsen, en circa 50 speelplekken her in te richten. Deze projecten zijn opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Werken Buitenruimte Aalsmeer.

Soort kapitaalgoederen/areaal

Het areaal bestaat uit circa 130 speelplaatsen met daarop ruim 500 speeltoestellen. Dit zijn traditionele speeltoestellen zoals veerelementen en klimrekken. Ook de trapveldjes maken onderdeel uit van de speelplaatsen.

Gebouwen

Beleidskader

Voor alle gebouwen in eigendom van de gemeente Aalsmeer en in onderhoud bij de afdeling Vastgoed is een meerjarenonderhoudsplan 2015 – 2034 beschikbaar. De plannen zijn opgesteld volgens richtlijnen die gericht zijn op instandhouding van het bestaande op de meest kosteneffectieve manier, waarbij ook wordt gekeken naar de voorziene toekomst van het gebouw.

Een bedrag ter hoogte van de 20-jaars gemiddelde MOP wordt jaarlijks gedoteerd aan de Voorziening onderhoud gebouwen. Hiervoor is een bedrag van € 377.300 opgenomen. De toereikendheid van de voorziening wordt jaarlijks bij het opmaken van de jaarrekening aan de dan bekende gegevens getoetst.

De meerjarenonderhoudsplannen worden met een periodiciteit van 3 jaar vernieuwd.

Voor gebouwen waarvan een voortgezet gebruik is voorzien, worden jaarlijks de in het meerjarenonderhoudsplan opgenomen onderhoudsmaatregelen, mits deze ook bij nadere beoordeling onuitstelbaar blijken, uitgevoerd. Bij tijdige uitvoering wordt het ontstaan van achterstallig onderhoud voorkomen.

Aan gebouwen die binnen afzienbare termijn worden gesloopt, verkocht of herontwikkeld worden behoudens keuring van de elektrische installatie en wind- en waterdicht houden zo min mogelijk kosten gemaakt.

Deze systematiek is middels een Notitie inzake onderhoud van gebouwen in Aalsmeer in het kader van de besluitvorming over de Lentenota 2015 gefiatteerd.

Soort kapitaalgoederen/areaal

De gemeente Aalsmeer beschikt op dit moment over 47 gebouwen, onder te verdelen in:

- 20 gebouwen algemeen,
- 9 woningen,
- 10 gebouwen in exploitatie bij ESA,
- 6 gebouwen in exploitatie bij Greenpark Aalsmeer,
- 2 schoolgebouwen.

Beeldende kunstwerken

Beleidskader

Het doel van groot en regulier onderhoud is het behoud van de kwaliteit van de beeldende kunstwerken in de buitenruimte. Via Wijkbeheer wordt jaarlijks aan een specialistisch bedrijf opdracht gegeven voor inspecties, incidenteel en structureel onderhoud aan de beeldende kunstwerken.

Soort kapitaalgoederen/areaal

Het totaal aantal beeldende kunstwerken in de buitenruimte ligt nu op 50. De komende jaren worden nieuwe kunstwerken bijgeplaatst.

4.4 Financiering

Algemeen

Op 1 januari 2001 is de Wet fido in werking getreden. Deze wet stelt regels voor het beheersen van financiële risico's zowel op aangetrokken als op uitgezette middelen en voor het treasurybeheer.

Net als het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht de Wet fido gemeenten om een financieringsparagraaf op te nemen in begroting en jaarrekening. Deze paragraaf heeft vooral betrekking op de treasuryfunctie. Treasury is het vakgebied dat zich bezighoudt met de financiering en liquiditeit van een organisatie en de daaruit voortvloeiende financiële risico's.

Schatkistbankieren

Het verplicht schatkistbankieren is in 2013 ingevoerd voor gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. De lagere overheden zijn verplicht om hun tegoeden aan te houden in de Nederlandse schatkist. Dit heeft een positief effect op de omvang van de staatsschuld maar beperkt ook de gemeentelijke vrijheid om zelf een optimaal rendement na te streven op haar eigen liquiditeiten. Depositotarieven en inleentarieven worden geharmoniseerd. Decentrale overheden krijgen op de deposito's rente vergoed die gelijk is aan de rentes die de Nederlandse staat betaalt op leningen die ze op de markt aangaat. Een leenfaciliteit, namelijk dat er ook via de schatkist geleend kan worden, is niet aan de orde.

Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof)

Als uitvloeisel van de schuldencrises bij de nationale overheden zijn in Europees verband afspraken gemaakt over begrotingsdiscipline. Het totale financieringstekort van de Nederlandse overheid (EMU-saldo) mag niet meer bedragen dan 3%. Daar tellen ook gemeenten in mee. Lidstaten moeten deze afspraken omzetten in nationale wetgeving. Hiervoor is in Nederland de Wet hof in december 2013 vastgesteld.

Op het eerste gezicht lijkt het bijzonder dat gemeenten met een sluitende begroting toch kunnen bijdragen aan het EMU-tekort. De crux van het probleem schuilt in de verschillende boekhoudstelsels die Rijk en gemeenten hanteren. Voor het Rijk geldt het kasstelsel, voor gemeenten het baten/lasten stelsel. Het EMU-saldo wordt berekend op kasbasis.

Investerings van het Rijk tellen onder het kasstelsel in het jaar van betaling direct mee in het tekort. Gemeenten sturen echter op een sluitende (meerjaren)begroting en niet op kasuitgaven. In het baten/lastenstelsel bij gemeenten is de uitgave op zich irrelevant voor begrotingsevenwicht maar is een deugdelijke dekking van de uitgaven vereist, hetzij via de aanwending van een reserve, hetzij door de jaarlijkse kapitaallasten (rente en afschrijving) in te passen in een sluitende begroting.

Voor de berekening van het EMU-saldo geldt dit echter niet en telt de gemeentelijke investeringsuitgave volledig mee, ongeacht de dekking.

EMU-saldo

In het verdrag van Maastricht is afgesproken dat lidstaten een maximaal begrotingstekort van 3% van het BBP mogen hebben. De Rijksoverheid heeft met het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW) in januari 2013 afgesproken dat het EMU-saldo van alle decentrale overheden samen maximaal -0,5% van het BBP mag bedragen. Dit bedrag wordt in de septembercirculaire per individuele gemeente weergegeven. Dit plafond is onderverdeeld naar gemeenten (0,34%), provincies (0,10%) en waterschappen (0,06%). Individuele gemeenten hoeven bij (dreigende) overschrijding het Rijk hiervan niet voorafgaand in kennis te stellen.

Op basis van de plafondwaarde van 0,34% voor gemeenten mocht Aalsmeer in 2015 voor € 2,396 miljoen tekort bijdragen aan het EMU-tekort. Verwacht wordt dat 2017 hier niet substantieel van zal afwijken. Voor Aalsmeer resulteert deze begroting in de volgende EMU-saldo's:

	2017	2018	2019	2020
Exploitatiesaldo vóór bestemming (voordelig)	2.466	1.956	2.553	6.080
Afschrijvingen	2.716	3.101	3.055	3.141
Dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	847	697	677	677
Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-10.103	-3.011	-1.454	-1.754
Baten bouwgrondexploitatievoorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	2.101	4.346	192	747
Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	-1.861	-1.498	-483	-448
Berekend EMU-saldo	-3.834	5.591	4.540	8.443

De begrote plafondwaarde ligt boven het toegestane tekort van € 2,396 miljoen. Er wordt dan vanuit gegaan dat alle begrote uitgaven van 2017 worden gedaan. De ervaring leert echter dat niet alle begrote uitgaven, en dan voornamelijk investeringen in het begrotingsjaar, worden gerealiseerd. Als alle overige gemeente ook boven het EMU-saldo komen, dan zullen gemeenten en rijk in overleg moet gaan.

Omdat er binnen het uitvoeringsprogramma nog geen concrete invulling naar projecten heeft plaatsgevonden na 2017, zijn vanaf 2018 geen investeringen in de openbare ruimte opgenomen.

In het uiterste geval kan op grond van de Wet Hof bij een *landelijke* overschrijding een deel van de Europese boete worden verrekend met de algemene uitkering.

Wijziging BBV notitie Rente 2017

In de Lentenota 2016 is de raad geïnformeerd over de nieuwe BBV voorschriften. Deze vormen de basis van de begroting 2017. Toepassing van de nieuwe BBV voorschriften leidt tot wijzigingen in de te hanteren rentepercentages en dus de rente exploitatie.

Tot en met de programmabegroting 2016 is op de programma's (kapitaallasten van alle bestaande en toekomstige investeringen en grondexploitaties) rekening gehouden met een renteomslag-percentage van 3,75%. Op basis van de BBV voorschriften en een actuele meerjarige financieringsbehoefte en de meerjarige ontwikkeling van de reservepositie worden in deze begroting de volgende rentepercentages gehanteerd:

Investerings	2,0%
Grondexploitaties	1,4%
Reserves	2,0%

Op basis van de financieringsbehoefte (actualisatie Lentenota) ziet de rente-exploitatie er als volgt uit:

Bedragen * € 1.000	2017		2018		2019		2020	
	Stand 01-01	Rente	Stand 01-01	Rente	Stand 01-01	Rente	Stand 01-01	Rente
Rente-inkomsten:								
Materiele vast activa	56.370	1.127	68.662	1.373	72.942	1.459	74.786	1.496
Financiële vaste activa	4.084	82	4.073	81	4.063	81	4.053	81
Gronden en voorraden minus voorziening	12.453	359	10.063	330	5.044	264	4.582	261
Totaal rente-inkomsten	72.906	1.568	82.799	1.785	82.049	1.804	83.420	1.838
Rente-uitgaven								
Eigen vermogen (AR)	18.160	363	18.160	363	18.160	363	18.160	363
Overige bestemmingsreserves	20.370	422	23.415	466	25.230	523	26.524	567
Voorzieningen	4.952		3.498		2.407		2.331	
Opgenomen geldleningen	37.500	891	37.500	891	37.500	891	37.500	891
Financieringspositie	-8.075		226		-1.247		-1.094	
Totaal rente-uitgaven	72.906	1.676	82.799	1.721	82.049	1.777	83.420	1.822
Renteresultaat		-108		64		27		16

Materiele vaste activa

Onderdeel van de BBV-voorschriften is het vanaf 2017 verplicht activeren van investeringen met maatschappelijk nut, waardoor de boekwaarden toenemen. Het gaat met name om onderhoudsinvesteringen in wegen uit het uitvoeringsprogramma werken buitenruimte die tot en met 2016 ten laste van de begroting kwamen.

Financiële vaste activa

De belangrijkste posten zijn geldleningen Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland € 2,5 miljoen, deelnemingen Eneco Holding NV € 0,6 miljoen en De Meerlanden Holding NV € 0,8 miljoen,

Gronden en voorraden minus voorziening

De grootste actieve grondexploitatie is het project de Tuinen van Aalsmeer. De komende jaren worden meer inkomsten uit verkopen verwacht dan dat er kosten zijn waardoor de boekwaarde van de gronden en voorraden minus voorziening afneemt.

Eigen vermogen (AR)

De omvang van de algemene is vastgesteld op € 18,16 miljoen. De toegerekende rente over de algemene reserve wordt aangewend als algemeen dekkingsmiddel.

Overige bestemmingsreserves

De toename van de bestemmingsreserves wordt met name veroorzaakt door de reserve onderhoud onbebouwde buitenruimte. Onderdeel van de BBV-voorschriften is het vanaf 2017 verplicht activeren van investeringen met maatschappelijk nut. De onderhoudsinvesteringen in wegen uit het uitvoeringsprogramma werken buitenruimte die tot en met 2016 in één keer gedekt werden uit de reserve worden vanaf 2017 geactiveerd, waarbij vervolgens de afschrijvingslasten worden gedekt uit de reserve. Als gevolg hiervan neemt de reserve in omvang toe.

De toegerekende rente over de bestemmingsreserves wordt aangewend als algemeen dekkingsmiddel.

Voorzieningen

De omvang van de voorzieningen neemt met name af door besteding van de voorzieningen voormalig personeel en voorziening rioolheffing (teruggave rioolheffing in de jaren 2016 t/m 2018).

Opgenomen geldleningen

Voor de komende jaren zullen wij actief zijn op de kapitaalmarkt. In 2017 moeten aflopende leningen worden geherfinancierd (€ 9,5 miljoen). In de thans opgenomen raming is voorts een extra aan te trekken bedrag van € 8 miljoen geprognosticeerd. De omvang van dit bedrag zal nader worden bepaald op het moment dat daadwerkelijk besloten wordt tot verhogen van de lening portefeuille (€ 29,5 miljoen). Verondersteld is dat de (her)financiering tegen gemiddeld 2% plaatsvindt.

Renteresultaat

Het renteresultaat, betreft het verschil tussen de rentekosten en rentebaten. Dit resultaat van de rente-exploitatie wordt verrekend met de algemene dekkingsmiddelen.

Als algemeen dekkingsmiddel zijn de onderstaande renten in de begroting 2017-2020 verwerkt:

	2017	2018	2019	2020
Algemene reserve	363	363	363	363
Bestemmingsreserves	422	466	523	567
Renteresultaat	-108	64	27	16
Totaal	677	894	913	947

Renterisico's

In de wet Fido is een tweetal kwantitatieve normen opgenomen om ongewenste renterisico's te voorkomen. Deze kwantitatieve eisen zijn gericht op het bevorderen van een solide financiering en beperking van het renterisico.

Kasgeldlimiet

De kortlopende schuld wordt getoetst aan de hand van de kasgeldlimiet. Onder de kasgeldlimiet wordt verstaan het maximale bedrag dat de gemeente voor kortlopende leningen mag lenen in een bepaald jaar. Dit bedrag is gelijk aan 8,5% van de begrotingsomvang³.

Dit komt voor Aalsmeer overeen met een volume van zo'n € 6,1 miljoen, op basis van de omvang van de primitieve begroting 2017 € 71,3 miljoen. De kasgeldlimiet is gericht op het voorkomen van ongewenste renterisico's die ontstaan door het aangaan van overmatig korte termijnfinancieringen.

Renterisiconorm

De Fido-norm voor lange financiering houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossing en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het gemiddelde structurele begrotingstotaal (€ 68,1 miljoen). Het doel van deze norm is: hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij herfinanciering. De norm geeft niet aan hoeveel een gemeente langlopend mag financieren, maar hoeveel zij maximaal mag aflossen.

Onderdeel van de berekening vormt de renteherziening. Voor Aalsmeer is dit niet van toepassing. Het betreft hier namelijk leningen waarbij op basis van de leningsvoorwaarden de rente door de tegenpartij eenzijdig kan worden herzien. De leningenportefeuille bevat geen leningen met deze voorwaarde.

De renterisiconorm bedraagt voor Aalsmeer ongeveer € 13,6 miljoen. Met andere woorden: de aflossing op de aangetrokken gelden mag in de komende jaren niet meer bedragen dan genoemd bedrag per jaar.

³ Bepalingen rondom de kasgeldlimiet zijn opgenomen in de wet Fido.

Kredietrisico en relatiebeheer

Het kredietrisico wordt beheerst doordat in het treasurystatuut eisen worden gesteld aan de tegenpartij. Bij het verstrekken van leningen uit hoofde van de publieke taak worden indien mogelijk garanties en zekerheden geëist.

De gemeente Aalsmeer heeft alleen beleggingen en uitzettingen die in het verlengde van de publieke taak liggen. Het gebruik van derivaten is uitgesloten in het treasurystatuut. Momenteel heeft de gemeente aandelen van de BNG, Eneco, Meerlanden Holding NV, GPAG BV en ESA BV.

De gemeente beschikt over een krediet- en depotarrangement met de BNG. Dit heeft tot doel om tijdelijke overschotten of tekorten aan liquide middelen bij de bank uit te lenen of op te nemen tegen een vooraf afgesproken rentevergoeding. Aalsmeer heeft hier het afgelopen jaar geen gebruik van gemaakt. Naast de overeenkomst met de BNG heeft de gemeente een rekening-courant met de Rabobank.

Financiering

Langlopende leningen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de leningenportefeuille per begin 2017.

Lening nummer	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening of het voorschot	Datum en nr. besluit raad	Jaar van de laatste aflossing	Rente precen-tage	Restant-bedrag van lening aan begin dienstjaar	Bedrag van de rente of het rente-bestanddeel	Boete i.v.m. vervroegde aflossing	Restant-bedrag van lening aan einde dienstjaar
1	2	3	6	7	10	12		14
40.105002	15.000.000	2-3-2010	2020	3,85%	€ 15.000.000	€ 577.500		€ 15.000.000
40.107267	4.500.000	24-1-2012	2017	2,25%	€ 4.500.000	€ 101.250		€ 4.500.000
40.107474	5.000.000	24-4-2012	2017	2,02%	€ 5.000.000	€ 101.000		€ 5.000.000
40.109483	5.000.000	15-9-2014	2019	0,62%	€ 5.000.000	€ 31.000		€ 5.000.000
					€ 29.500.000	€ 810.750		€ 29.500.000

Langlopende uitzettingen en garantiestellingen

De gemeente Aalsmeer heeft uitsluitend langlopende uitzettingen die vallen onder de publieke taak. De gemeente heeft een gedeelte van de opbrengst van de verkoop van de aandelen Bouwfonds uitstaan bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN). Dit wordt specifiek aangewend voor projecten voor volkshuisvesting. Daarnaast heeft de gemeente nog een bedrag uitstaan bij het SVN voor duurzaamheidsleningen. Ook heeft de gemeente garantstellingen verleend.

Treasuryfunctie

In december 2015 heeft de raad ingestemd met de nieuwe verordening ex artikel 212, 213, 213a en het geactualiseerde treasurystatuut.

4.5 Bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering is een door de wetgever verplichte paragraaf binnen de programmabegroting. Deze paragraaf handelt over ontwikkelingen in de bedrijfsvoering. In deze paragraaf wordt tenminste inzicht gegeven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering van de organisatie. Met een adequate bedrijfsvoering kan de dienstverlening efficiënt worden georganiseerd en wordt de voorbereiding en uitvoering van genomen besluiten beter.

Het gewijzigde BBV schrijft voor, dat baten en lasten van overhead niet meer worden “toegedeeld” aan de afzonderlijke beleidsprogramma’s (en producten), maar centraal worden geraamd en verantwoord op een eigen taakveld overhead. De totale overhead komt voor 2017 uit op € 7,1 miljoen (waarvan € 0,3 miljoen voor grondexploitatieprojecten) en bestaat uit de volgende onderdelen:

OVERHEAD	Begroting lasten 2017	Begroting baten 2017	Begroting saldo 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Materiële kosten / externe budgetten	987	0	987	984	981	974
Ambtelijke capaciteit Aalsmeer	732		732	732	732	732
Dienstverleningsbijdrage Amstelveen	5.364		5.364	5.364	5.364	5.364
Totaal overhead	7.083	0	7.083	7.080	7.077	7.070
Overhead verantwoord op grondexploitaties	-285		-285	-285	-285	-285
Totaal overhead op taakveld 0.4 ondersteuning organisatie	6.798	0	6.798	6.795	6.791	6.785
Verrekening met reserves (- = onttrekking)	0	0	0	0	0	0
SALDO OVERHEAD OP TAAKVELD 0.4 ONDERSTEUNING ORGANISATIE	6.798	0	6.798	6.795	6.791	6.785

Voor de gemeente Aalsmeer is een ambtelijke organisatie achtergebleven, ter ondersteuning van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad, zijnde de kernorganisatie.

Stand van zaken kernorganisatie gemeente Aalsmeer

Algemeen

In de kernorganisatie zijn structureel zes personen werkzaam in dienst van de gemeente Aalsmeer voor de bestuursorganen gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders:

1. het secretaristeam (ST): de gemeentesecretaris met twee plaatsvervangend-secretarissen en één concerncontroller (4,0 vte). Alle betrokkenen zijn in vaste dienst;
2. en de griffie: de griffier met de plaatsvervangend griffier en de coördinator bestuurlijk besluittraject (0,5 vte, totaal griffie 2,5 vte). Ook voor de griffie zijn alle betrokkenen in vaste dienst.

Vanuit de organisatie AA vindt ondersteuning aan de kernorganisatie plaats in de vorm van het bestuurssecretariaat voor het college, de bestuurlijke coördinatie voor de gemeenteraad bij de griffie en de facilitaire ondersteuning via de bodes.

De gemeentelijke begroting bedraagt ruim € 71 miljoen (na bestemming). Hiervan wordt in 2017 een bedrag van (afgerond) €14,4 miljoen overgemaakt aan de organisatie AA (= Aalsmeers aandeel in de organisatiekosten voor de organisatie AA c.q. baseline Aalsmeer). De baseline Aalsmeer wordt jaarlijks geïndexeerd conform de afspraken uit het dienstverleningshandvest.

Ontwikkelingen 2017

Met een vaste personele invulling zal 2017 in het teken staan van borging van de continuïteit van de reguliere functies binnen de kernorganisatie Aalsmeer. De kernorganisatie vervult een cruciale rol binnen het samenwerkingsconstruct als het gaat om het verbinden van de ambtelijke organisatie AA met het college van Aalsmeer. De leden van het secretaristeam zijn de bestuurlijk strategische schakel. Vanaf 2016 zijn een nieuwe concerncontroller en griffier werkzaam binnen de kernorganisatie.

De kernorganisatie zal zich in 2017 focussen op bestuurlijke dossiers, waaronder Schiphol, economie en toerisme en het Sociaal Domein en de samenwerking met de AA-organisatie, zowel bestuurlijk als financieel. Ook blijft er aandacht voor de positionering van de gemeente Aalsmeer in de regio (Metropool Regionaal Amsterdam en Greenport).

Evaluatie van de centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen (AA)

In 2015 is de centrumregeling bestuurlijk geëvalueerd. Dit is medio 2016 aan uw raad teruggekoppeld. De uitkomsten zijn enigszins vertraagd aangeboden, omdat er de gedachte was de uitkomsten van de financiële evaluatie gelijktijdig te overleggen. Er is echter vertraging opgetreden ten aanzien van de financiële evaluatie. De aanbevelingen uit de bestuurlijke evaluatie en de financiële evaluatie zullen door de ambtelijke opdrachtgevers (gemeentesecretarissen Aalsmeer en Amstelveen) worden opgepakt.

Bedrijfsvoering organisatie AA

In de paragraaf bedrijfsvoering van de gemeente Amstelveen zijn samengevat de volgende ontwikkelingen genoemd die in het begrotingsjaar 2016 de bedrijfsvoering van de organisatie AA zullen raken:

Implementatie van trajecten die in 2015 zijn gestart: het gaat hierom de nieuwe taken rond de decentralisaties in het sociale domein en de taakstelling op de organisatie (fysieke domein, 2 miljoen en op de ondersteunende diensten, 2 miljoen).

Als nieuw aandachtspunt worden de verbetermaatregelen gemeld naar aanleiding van de jaarrekeningtraject 2014. In 2016 worden diverse maatregelen genomen op het gebied van interne controle, integriteit en inkoop en aanbesteden.

Visie op de doorontwikkeling van de organisatie. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt hierover het volgende gemeld:

“De organisatie staat voor financiële degelijkheid, is flexibel en werkt vanuit de behoefte van de inwoner. Om dat te bereiken/bestendigen wordt gestuurd op de volgende vijf “rode draden”.

1. Onze inwoners: werken van buiten naar binnen.
2. Onze houding: bevorderen van concernmatig denken en handelen.
3. Onze medewerkers: sturen op kwaliteit en flexibiliteit.
4. Onze organisatie: innovatie en krachtige ICT.
5. De manier waarop: doorontwikkeling op natuurlijke momenten.”

Bovengenoemde ontwikkelingen worden onderkend door de kernorganisatie Aalsmeer. Uitgangspunt is dat bovengenoemd trajecten geen gevolgen zullen hebben voor de afspraken die binnen de dienstverleningsovereenkomst zijn overeengekomen. Zoals eerder is aangegeven zullen de verbetermaatregelen naar aanleiding van jaarrekeningtraject en de ontwikkeling van de beheersorganisatie AA, in z'n algemeenheid de aandacht krijgen binnen de kernorganisatie Aalsmeer.

Taakstelling overhead

De nieuwe BBV voorschriften zijn van invloed op de inrichting van de gemeentebegroting en op de te hanteren grondslagen voor onder andere de toe te rekenen ambtelijke kosten (w.o. overhead) aan projectinvesteringen en kostendeekkende exploitaties.

Binnen het fysiek domein is in verband met structureel verminderde inkomsten uit bouwleges een taakstellende kostenbesparing opgenomen, waarvan een deel inmiddels is gerealiseerd. Op basis van de nieuwe BBV voorschriften zijn de begrote inkomsten en kosten voor de bouwleges in evenwicht.

Kostencomponenten die niet in de kostenbasis thuishoren zijn geëlimineerd. Voor de mogelijke invulling van resterende taakstelling is momenteel een doelmatigheidsonderzoek gaande. Resultaten hiervan die richting kunnen geven aan de invulling van deze taakstelling zullen ruim voor de besluitvorming over de Lentenota 2017 beschikbaar zijn.

Als gevolg van de forse uitbreiding van de organisatie AA in het sociaal domein is de formatie van de organisatie AA toegenomen. Deze toename vertaalt zich door in een toename van de beschikbare dekking van de overhead van de ambtelijke organisatie AA. Omdat de overheadkosten van de organisatie AA niet navenant zijn meegegroeid ontstaat overdekking. Na de accordering van de afdelingsplannen (begin 2017) zal de afrekening worden opgemaakt zodat de positieve budgettaire consequenties meegenomen kunnen worden in de Lentenota 2017.

4.6 Verbonden Partijen

Inleiding

Met een verbonden partij heeft de gemeente zowel een bestuurlijk - als een financieel belang. Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente op één of andere manier zeggenschap heeft. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een zetel in het bestuur of stemrecht bij bestuurlijke beslissingen. Met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die niet verhaalbaar zijn in het geval van faillissement van de verbonden partij, of dat financiële problemen bij de verbonden partij op de gemeente verhaald kunnen worden.

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke- of publiekrechtelijke organisatie. De meest voorkomende vorm van een publiekrechtelijke verbonden partij is een gemeenschappelijke regeling (GR). Bij privaatrechtelijke participaties gaat het om de deelname van de gemeente in private rechtspersonen zoals vennootschappen (nv's en bv's), coöperaties, stichtingen en verenigingen.

Governance

"Good governance" staat voor het waarborgen van de onderlinge samenhang van de wijze van sturen, beheersen en toezicht houden van organisaties, gericht op een efficiënte en effectieve realisatie van beleidsdoelstellingen, alsmede daarover op een open wijze communiceren en verantwoording afleggen ten behoeve van de belanghebbenden.

In het kader van de "governance" van verbonden partijen, vervult de gemeente twee rollen, namelijk de privaatrechtelijke- en de publieke rol. Binnen de privaatrechtelijke rol (ook wel de eigenaar/aandeelhoudersrol genoemd) vindt de borging van de continuïteit van de BV, NV of GR plaats. Vertegenwoordiging van de gemeente in de privaatrechtelijke rol vindt in principe plaats door de burgemeester. De publieke rol is gericht op het verwezenlijken van de doelstellingen zoals gesteld in de gemeentelijke begroting. Vertegenwoordiging van de gemeente vindt veelal plaats door de vakinhoudelijke portefeuillehouder.

In deze paragraaf benoemen we allereerst de relevante ontwikkelingen voor het jaar 2017. Daarna volgt een opsomming van de verbonden partijen waar de gemeente Aalsmeer in deelneemt.

Ontwikkelingen 2017

Eneco Holding NV

Splitsingswet

De Hoge Raad heeft eind juni 2015 uitspraak gedaan over gedwongen splitsing van de Nederlandse energiebedrijven, conform de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON), de "Splitsingswet". Een aantal Nederlandse energiebedrijven (Eneco, Delta en Essent) had een rechtszaak aangespannen tegen de Staat over de splitsingswet. Deze wet komt er in grote lijnen op neer dat beheer en eigendom van energienetwerken (o.a. hoogspanningsnet) en levering van energie (aardgas en elektriciteit) moeten zijn ondergebracht bij aparte ondernemingen, het zogenaamde "groepsverbod". De Raad oordeelde dat de WON op dit onderdeel niet in strijd is met het Europees Recht.

Als gevolg van het groepsverbod moeten Essent, Eneco en Delta zich zodanig opsplitsen dat de netbeheerder geen onderdeel meer van de groep uitmaakt. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) heeft door middel van een handhavingsbesluit aangekondigd dat dit uiterlijk per 31 januari 2017 gerealiseerd moet zijn. Eneco is hard bezig om de benodigde besluitvorming van de aandeelhouders als gevolg van deze verplichte splitsing tijdig te laten plaatsvinden (eind 2016).

De Hoge Raad heeft in 2015 ook besloten dat het Gerechtshof van Amsterdam een definitief oordeel moet vellen of Eneco zich, wat het groepsverbod betreft, terecht kan beroepen op de bescherming van het eigendomsrecht op grond van het Eerste Protocol van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM). Deze procedure loopt nog.

Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK)

Per 1 januari 2015 zijn, op grond van Hoofdstuk 4 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) en de Jeugdwet, gemeenten verplicht om een Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK), bekend onder Veilig Thuis, in stand te houden. Het is de bestuurlijke wens van de leden van de gemeenschappelijke regeling (GR) Openbaar lichaam GGD Amsterdam-Amstelland (regiogemeenten Amstelland en gemeente Amsterdam) om deze taak in de gemeenschappelijke regeling Openbaar lichaam GGD Amsterdam-Amstelland onder te brengen, en zodoende de regeling uit te breiden met de AMHK-taken.

De deelnemende leden van het Openbaar lichaam GGD Amsterdam-Amstelland hebben, in het licht van bovenstaande, alsmede naar aanleiding van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: Wgr) besloten de bestaande gemeenschappelijke regeling Openbaar lichaam GGD Amsterdam – Amstelland op te heffen en gelijktijdig een nieuwe gemeenschappelijke regeling Openbaar lichaam GGD Amsterdam – Amstelland aan te gaan waarin de AMHK-taken zijn toegevoegd. Het openbaar lichaam GGD Amsterdam – Amstelland wil voor een lange termijn de AMHK-taken laten uitvoeren door de GGD Amsterdam.

Totaaloverzicht van verbonden partijen

	Geraamde bijdrage 2017	Resultaat 2015	Eigen Vermogen 1-1-2015	Eigen Vermogen 31-12-2015	Vreemd Vermogen 1-1-2015	Vreemd Vermogen 31-12-2015	Vertegen- woordiging
Verbonden partij (x € 1.000)							
A. Gemeenschappelijk regeling:							
1. Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	1.116	803	12.709	13.589	66.537	57.572	AB
2. Openbare GezondheidsZorg (OGZ) Amstelland	996	225	1.016	807	329	581	DB en AB
3. Vervoerregio Amsterdam	69	640	24.838	10.162	420.797	239.415	Regioraad
4. Amstelland en Meerlanden Werkorganisatie	0	337	6.246	7.165	2.234	1.508	DB en AB
5. Schadeschap Luchthaven Schiphol	0	0	0	0	0	0	AB
6. Amstelland- en Meerlandenoverleg*	3	-9	32	23	0	0	DB
7. Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen	14.997	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	DB en AB
8. Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	167	1.891	1.199	3.391	14.920	14.004	DB en AvA
B. Vennootschappen en coöperaties:							
1. Bank Nederlandse Gemeenten N.V.	0	226.000	3.582.000	4.163.000	149.923.000	145.348.000	AvA
2. Eneco Holding N.V.	0	208.000	5.188.000	5.350.000	4.900.000	4.551.000	AvA
3. De Meerlanden Holding N.V.	6.400	3.077	24.474	25.292	27.061	27.351	AvA
4. Greenpark Aalsmeer gebiedsontwikkeling B.V.	0	223	-712	-489	104.134	104.751	AvA
6. Exploitatie Sportaccommodatie Aalsmeer B.V. (ESA BV)	1.408	115	626	561	1.139	1.284	AvA
C. Stichtingen en verenigingen:							
7. Stichting Greenport Aalsmeer*	31	0	381	143	723	731	AvA

* Op basis van concept jaarrekening 2015

DB= Dagelijks Bestuur, AB = Algemeen Bestuur en AvA = Algemene vergadering van aandeelhouders

Verbonden partijen in beeld

Hieronder wordt geïnventariseerd met welke partijen Aalsmeer verbonden is. Van alle verbonden partijen is informatie opgenomen over de vestigingsplaats, de doelstelling, het bestuurlijk en het financieel belang. De financiële gegevens in deze paragraaf zijn afkomstig uit de (concept-) jaarrekeningen 2015 van de verbonden partijen.

Publiekrechtelijke verbonden partijen

Naam	Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland			
Vestigingsplaats	Amsterdam			
Doelstelling	De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is opgericht per 1 januari 2008 en wordt gevormd door de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Het samenwerkingsverband is neergelegd in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Een geactualiseerde versie van de gemeenschappelijke regeling is per 1 januari 2016 in werking getreden. De kerntaak van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is om iedereen die in de regio woont, werkt of verblijft, tegen risico's en rampen te beschermen. Het bestuur van de Veiligheidsregio maakt hiervoor beleid en plannen. In de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland werken de gemeenten samen met politie, brandweer, openbaar ministerie, geneeskundige hulpdiensten en ook met andere partners. Dat betekent voorkomen, bestrijden en herstellen van noodsituaties, als gevolg van een ramp of crisis in de regio en daarbuiten. Tot de taken van de veiligheidsregio behoren onder meer: - de brandweezorg; - voorzien in een gemeenschappelijke meldkamervoorziening; - opstellen van een risicoprofiel; - planvorming - opleiden, trainen en oefenen; - organiseren van de crisisbeheersing en het bestuurlijk adviseren tijdens crises en rampen; - coördinatie van het beheer van gemeentelijke processen;			
Relatie met	programma Bestuur, bevolking en veiligheid			
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het algemeen bestuur			
Financieel belang	De bijdrage voor 2017 wordt geraamd op € 1.116.000.			
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen
	2015	01-01-2015	31-12-2015	01-01-2015
	803	12.709	13.589	66.537
				57.572

Naam	Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland			
Vestigingsplaats	Amstelveen			
Doelstelling	De Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland (OGZ) voert de Wet publieke gezondheid (Wpg) uit voor de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Hiermee wordt voldaan aan artikel 2 van de Wet publieke gezondheidszorg (Wpg) en een goede uitvoering van de daarin genoemde taken. In essentie gaat het om zowel de bescherming van de volksgezondheid tegen risicofactoren alsmede het actief bevorderen van de (preventieve) volksgezond waar dat nodig is. Concrete basis- en maatwerktaken zijn sociaal medische advisering, forensische geneeskunde, hygiëneadvies aan instellingen, infectieziekte bestrijding, medische milieukunde, jeugd gezondheidszorg, inspectie kinderopvang, cursussen en trainingen, vangnet en advies.			
Relatie met	programma Sociaal domein			
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het dagelijks / algemeen bestuur			
Financieel belang	De bijdrage voor 2017 wordt geraamd op € 996.071.			
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen
	2015	01-01-2015	31-12-2015	01-01-2015
	225	1.016	807	329
				581

Naam	Gemeenschappelijke regeling Vervoerregio Amsterdam				
Vestigingsplaats	Amsterdam				
Doelstelling	Het behartigen van belangen op het gebied van verkeer en vervoer die verband houden met een evenwichtige en harmonische ontwikkeling van de regio Amsterdam. Voor de uitvoering van projecten en programma's op dit gebied, beschikt de Vervoerregio Amsterdam over rijksbudgetten (BDU). Op dit moment hebben de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beemster, Diemen, Edam-Volendam Zeevang, Haarlemeermeer, Landsmeer, Oostzaan, Ouder-Amstel, Purmerend, Uithoorn, Waterland, Wormerland en Zaanstad verschillende taken bij de Vervoerregio neergelegd.				
Relatie met	Programma Bestuur, bevolking en veiligheid				
Bestuurlijk belang	Twee gemeenteraadsleden in de Regioraad				
Financieel belang	De bijdrage voor 2017 wordt geraamd op € 69.000.				
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2015	01-01-2015	31-12-2015	01-01-2015	31-12-2015
	640	24.838	10.162	420.797	239.415

Naam	Gemeenschappelijke regeling Amstelland en Meerlanden Werkorganisatie				
Vestigingsplaats	Hoofddorp				
Doelstelling	De Werkorganisatie (werknaam: AM Match) behartigt de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de deelnemers en hun colleges op het gebied van: a. de sociale werkvoorziening ingevolge de WsW, en b. de arbeidsinschakeling ingevolge de Pw, elk voor zover de colleges conform artikel 5 bevoegdheden hebben overgedragen of opgedragen aan het bestuur van de Werkorganisatie. Het bestuur van de Werkorganisatie draagt daarbij zorg voor een zo efficiënt en effectief mogelijke uitvoering van de in de wetten opgedragen taken.				
Relatie met	Programma Sociaal domein				
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het dagelijks bestuur en een lid in het algemeen bestuur				
Financieel belang	Er is geen gemeentelijke bijdrage noodzakelijk in 2017.				
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2015	01-01-2015	31-12-2015	01-01-2015	31-12-2015
	337	6.246	7.165	2.234	1.508

Naam	Gemeenschappelijke regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol
Vestigingsplaats	Hoofddorp
Doelstelling	Het bevorderen van een voor belanghebbenden duidelijke, deskundige en doelmatige besluitvorming en afhandeling van verzoeken om schadevergoeding die verband houden met de uitbreiding van het luchtvaartterrein Schiphol zoals vastgelegd in de Planologische Kernbeslissing, de inwerkingtreding van de wijziging van de Wet luchtvaart inzake de inrichting en het gebruik van de luchthaven Schiphol, het Luchthavenindelingsbesluit en het Luchthavenverkeersbesluit. De regeling schadeschap luchthaven Schiphol is in 1998 vastgesteld en in 2007 gewijzigd. De regeling gold in eerste instantie voor 10 jaar, maar bij de wijziging in 2007 is een stilzwijgende verlenging met telkens één jaar in de regeling opgenomen. Vrijwel alle gemeenten in de omgeving van Schiphol nemen er aan deel. Het schadeschap is opgericht door de Minister van Verkeer en Waterstaat, de provincie Noord-Holland, het waterschap en alle betrokken gemeenten en deelgemeenten. Het schadeschap is bevoegd tot afhandeling van schadeverzoeken.
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het algemeen bestuur
Financieel belang	Er is geen financieel belang
Relatie met	programma Ruimtelijke ontwikkelingen

Naam	Gemeenschappelijke regeling Amstelland- en de Meerlanden-overleg			
Vestigingsplaats	Hoofddorp			
Doelstelling	Behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten (Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel, De Ronde Venen en Uithoorn) daar waar eenheid van beleid met het oog op een evenwichtige ontwikkeling in het gebied wenselijk is. Het Amstelland en Meerlanden overleg voert bestuurlijk overleg, stemt het beleid af over grensoverschrijdende vraagstukken en streeft naar gemeenschappelijke standpunten en het naar buiten brengen daarvan. Tenslotte is het stimuleren van contacten met andere gemeenten en regioverbanden ook relevant voor het overleg.			
Relatie met	programma Bestuur, bevolking en veiligheid			
Bestuurlijk belang	Naast een plenair overleg en een dagelijks bestuur (leden colleges burgemeester en wethouders) zijn er portefeuillehoudersoverleggen			
Financieel belang	De bijdrage voor 2017 wordt geraamd op € 3.200.			
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen
	2015	01-01-2015	31-12-2015	01-01-2015 31-12-2015
	-9	32	23	0 0

Naam	Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen
Vestigingsplaats	Amstelveen
Doelstelling	De Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen is een GR zonder publiekrechtelijk lichaam. Deze Centrumregeling voorziet per 1 januari 2013 in een gemeenschappelijke ambtelijke organisatie, die is belast met de uitvoering van door de bestuursorganen van de gemeenten opgedragen taken. In de Centrumregeling is de voorbereiding en uitvoering van alle gemeentelijke taken van Aalsmeer ondergebracht. De ambtelijke organisatie bestaat per 1 januari 2013 uit een samenvoeging van ambtenaren van beide gemeenten. De gemeente Amstelveen is aangewezen als centrumgemeente, zoals bedoeld in artikel 8, derde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
Relatie met	Alle programma's.
Bestuurlijk belang	Beide colleges van burgemeester en wethouders vormen het bestuurlijk overleg; zij kunnen zich in het bestuurlijk overleg laten vertegenwoordigen door een of meerdere leden.
Financieel belang	De bijdrage voor 2017 wordt geraamd op € 14.354.400

Naam	Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied				
Vestigingsplaats	Zaandam				
Doelstelling	Uitvoering van vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van de regelgeving op het gebied van milieu en bouwen. Deelnemers: de provincie Noord-Holland en de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beemster, Diemen, Haarlemmermeer, Purmerend, Ouder-Amstel, Uithoorn en Zaanstad. Als gevolg van de wijzigingen in de Wgr zijn vanaf 1 januari 2016 de stemverhoudingen binnen het dagelijks bestuur aangepast. Daarnaast heeft het dagelijks bestuur enkele bevoegdheden overgedragen gekregen. De wijziging in de GR heeft geen direct financieel gevolg voor de inbreng aan deze Omgevingsdienst.				
Relatie met	Programma 4 Openbare ruimte				
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het algemeen bestuur.				
Financieel belang	De bijdrage voor 2017 wordt geraamd op € 167.000.				
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2015	01-01-2015	31-12-2015	01-01-2015	31-12-2015
	1.891	1.199	3.391	14.920	14.004

Privaatrechtelijke verbonden partijen

Naam	Bank Nederlandse Gemeenten N.V.				
Vestigingsplaats	Den Haag				
Doelstelling	De BNG, opgericht in 1914, is een structuurvennootschap. De aandelen zijn voor de helft in handen van de Staat; de andere helft is geplaatst bij gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap. De gemeente Aalsmeer bezit 25.857 aandelen (0,046%), waarvan de nominale waarde € 64.642,50 bedraagt (€ 2,50 nominaal per aandeel). Gemeten naar balanstotaal is de BNG de grootste overheidsbank van Nederland. In 1994 heeft de BNG de triple-A status gekregen. Een beleidsmatig doel om aandeelhouder te zijn binnen de vennootschap is niet aanwezig. Het dividend dat jaarlijks wordt uitgekeerd wordt gebruikt als algemeen dekkingsmiddel.				
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien				
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders				
Financieel belang	Het uitgekeerde dividend over 2015 bedraagt € 26.374 (€ 1,02 per aandeel).				
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2015	01-01-2015	31-12-2015	01-01-2015	31-12-2015
	226.000	3.582.000	4.163.000	149.923.000	145.348.000

Naam	Eneco Holding N.V.			
Vestigingsplaats	Rotterdam			
Doelstelling	Eneco is opgericht op 1 januari 1995. De bedrijven waaruit ENECO is ontstaan, brachten allemaal hun eigen activiteiten in. In het verleden heeft de gemeente Aalsmeer samen met enkele omliggende gemeenten Nutsbedrijf Amstelland opgericht om in gasleveranties binnen de gemeente te voorzien en te waarborgen. Dit was met name van groot economisch belang voor de tuinbouw in de regio. In september 2000 is ook het nutsbedrijf Amstelland NV, waar Aalsmeer in participeerde, gefuseerd met Eneco. De aandelen van Eneco zijn in handen van 53 gemeenten, waarvan er 44 een aandeel hebben van minder dan 2%, waaronder Aalsmeer. Aalsmeer bezit 33.789 aandelen (0,68%), waarvan de nominale waarde € 3.378.900* bedraagt (€ 100 nominaal per aandeel). De gemeente Rotterdam heeft 31,69% en houdt samen met de gemeenten Den Haag en Dordrecht 57,29% van de aandelen. Het dividend dat jaarlijks wordt uitgekeerd wordt gebruikt als algemeen dekkingsmiddel.			
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien			
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders			
Financieel belang	Het uitgekeerde dividend over 2015 bedraagt € 666.319 (€ 19,72 per aandeel).			
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen
	2015	01-01-2015	31-12-2015	01-01-2015
	208.000	5.188.000	5.350.000	4.900.000
				31-12-2015

*Het aandelenpakket is conform BBV regelgeving op de balans gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van € 572.807

Naam	De Meerlanden Holding N.V.			
Vestigingsplaats	Rijsenhout			
Doelstelling	De Meerlanden Holding N.V. is opgericht in 1997 en ontstaan uit een samenwerking tussen gemeente Aalsmeer en de Haarlemmermeer. Dit heeft zich nadien uitgebreid met omliggende gemeenten: Heemstede, Noordwijkerhout, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Bloemendaal (voorheen Bennebroek), Diemen, Lisse en in 2011 Hillegom. De Meerlanden verzorgt voor Aalsmeer de afvalinzameling en -verwerking, de riool- en straatreiniging en de gladheidsbestrijding. Per 1 juli 2009 heeft Aalsmeer ook het beheer en onderhoud van de openbare ruimte (inclusief sportvelden en begraafplaatsen) ondergebracht bij De Meerlanden. Het onderhoud aan de begraafplaatsen is per 1 januari 2015 uit de dienstverleningsovereenkomst (DVO2) gehaald en ondergebracht bij de centrumregeling AA. Samen met omliggende gemeenten participeert de gemeente Aalsmeer in De Meerlanden en bezit 17.019 van de totaal geplaatste 183.480 aandelen. De nominale waarde van de aandelen bedraagt € 782.874 (€ 46 nominaal per aandeel). Het dividend dat jaarlijks wordt uitgekeerd wordt gebruikt als algemeen dekkingsmiddel.			
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien			
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders			
Financieel belang	Het uitgekeerde dividend over 2015 bedraagt € 171.211 (€ 10,06 per aandeel). Bovengenoemde werkzaamheden zijn ondergebracht in twee dienstverleningsovereenkomsten (DVO1 en DVO2), waarvan de kosten voor 2017 zijn geraamd op € 6,4 miljoen.			
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen
	2015	01-01-2015	31-12-2015	01-01-2015
	3.077	24.474	25.292	27.061
				31-12-2015

Naam	Greenpark Aalsmeer gebiedsontwikkeling B.V.			
Vestigingsplaats	Aalsmeer			
Doelstelling	Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV (GPAG BV) is in december 2004 opgericht voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein N201. De gemeenten Aalsmeer en Uithoorn hebben beiden een belang van 50% in de vennootschap. De waarde van het nominale aandelenkapitaal van de gemeente Aalsmeer bedraagt € 9.000. De rechtspersoon dient zorg te dragen voor de ontwikkeling van Green Park Aalsmeer en diende een grondexploitatie te genereren met een resultaat ter grootte van de bijdrage aan de verlegging van de N201.			
Relatie met	programma Ruimtelijke ontwikkelingen			
Bestuurlijk belang	50% aandeelhouder			
Financieel belang	50% van een eventueel saldo op de grondexploitatie na het gereed komen van de ontwikkeling van het exploitatiegebied.			
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen
	2015	01-01-2015	31-12-2015	01-01-2015 31-12-2015
	223	-712	-489	104.134 104.751

Naam	Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV (ESA BV)			
Vestigingsplaats	Aalsmeer			
Doelstelling	De NV EZA is in 1974 opgericht als beheerorganisatie van zwembad de Waterlelie aan de Dreef in Aalsmeer, met als enige aandeelhouder Sportfondsen Nederland (SFN). Bij de oprichting was afgesproken dat, mocht de NV worden opgeheven, de gemeente Aalsmeer de aandelen a pari zou kunnen kopen. In 1998 is de organisatie omgevormd tot de NV ESA, met als doel het beheer en onderhoud van het zwembad de Waterlelie en de beide sporthallen, de Proosdijhal en de Bloemhof, in Aalsmeer. Op 1 januari 2005 heeft Aalsmeer alle gymzalen onder de vlag van de ESA gebracht. De NV ESA heeft vanaf dat moment de verantwoordelijkheid over het totale beheer en onderhoud van alle binnensportaccommodaties. In 2006 heeft de gemeente de aandelen van SFN overgenomen, om beter de regie te kunnen voeren. Door de overname is de gemeente de enige aandeelhouder en neemt besluiten die voortvloeien uit de statuten, bijvoorbeeld het vaststellen van de jaarrekening en begroting. De gemeente Aalsmeer heeft de juridische status aangepast naar een BV. De manager is tot directeur benoemd en de leden van de Raad van Beheer zijn benoemd tot leden van de Raad van Commissarissen. De waarde van het nominale aandelenkapitaal bedraagt € 45.000. In 2008 is de nieuwe exploitatieovereenkomst 2009-2018 ondertekend. Eind 2014 is ook de nieuwe huurovereenkomst van alle binnensportaccommodaties ondertekend (tot en met 2018), zodat deze aansluit bij de exploitatieovereenkomst. Vanaf 2014 worden geleidelijk ook de buitensportaccommodaties bij de ESA BV ondergebracht. De gemeente Aalsmeer heeft als doel de sportaccommodaties op een zo efficiënt mogelijke manier te exploiteren. Om dit te realiseren verstrekt de gemeente Aalsmeer een bijdrage aan de ESA BV.			
Relatie met	Programma Onderwijs en ontplooiing			
Bestuurlijk belang	100% aandeelhouder			
Financieel belang	De gemeente ontvangt tussentijds het positieve exploitatieresultaat bij het bereiken van de maximale stand van de nog te besteden exploitatiebijdrage (€ 300.000) en aan het eind van de contractperiode (31 december 2018), na een eventuele toevoeging aan de bestemmingsreserve innovatie, waarvan de maximale stand € 100.000 mag bedragen. De exploitatiebijdrage voor 2017 wordt geraamd op € 1.407.800 en voor het geven van de mogelijkheid tot reductie op tarieven voor binnensportaccommodaties wordt het bedrag geraamd op € 107.600.			
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen
	2015	01-01-2015	31-12-2015	01-01-2015 31-12-2015
	115	626	561	1.139 1.284

Naam	Stichting Greenport Aalsmeer				
Vestigingsplaats	Aalsmeer				
Doelstelling	In het voorjaar van 2010 is door de Stuurgroep Greenport Aalsmeer het besluit genomen om de Stichting Greenport Aalsmeer op te richten. De wens om een Stichting op te richten komt voort uit het ervaren van een gebrek aan dagelijkse sturing op de regionale activiteiten van de Greenport. De Stuurgroep Greenport Aalsmeer komt slechts vier keer per jaar bijeen, hetgeen de besluitvorming in sommige gevallen vertraagt. In augustus 2010 heeft B&W van Aalsmeer ingestemd met de voorgenomen oprichting en heeft de daadwerkelijke oprichting plaatsgevonden op 26 oktober 2010. In de raadsvergadering van 16 december 2010 is het besluit genomen om deel te nemen, waarna GS begin 2011 goedkeuring heeft verleend. De Stichting bewaakt de besluitvorming omtrent en de voortgang van de projecten (conform het Actieprogramma 2012) die vallen onder de Greenport Aalsmeer. Het dagelijks bestuur van de Stichting koppelt driemaal per jaar terug aan de Stuurgroep Greenport Aalsmeer. Met de Greenport Aalsmeer zijn de jaarlijkse programmagelden gemoeid van € 30.000 per jaar. De Greenport Aalsmeer heeft op 24 mei 2012 een Strategische Visie opgesteld: ‘Samenwerken aan een bloeiend perspectief’. Uit de visie blijken de strategische opgaven voor de Greenport Aalsmeer in de komende jaren: hoe gaat het sierteeltcluster in en om Aalsmeer de toekomst tegemoet? De Strategische Visie wordt in 2016 geactualiseerd.				
Relatie met	programma Economie en duurzaamheid				
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het bestuur en een lid in de Stuurgroep				
Financieel belang	De bijdrage voor 2017 wordt geraamd op € 30.800.				
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2015	01-01-2015	31-12-2015	01-01-2015	31-12-2015
	0	381	143	723	731

4.7 Grondbeleid

De paragraaf grondbeleid is een verplicht onderdeel van de gemeentelijke begroting.

Voor veel gemeentelijke activiteiten is grond nodig. Gemeentelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van volkshuisvesting (wonen, bouwlocaties, stedelijke vernieuwing), economie (ontwikkeling bedrijventerrein), natuur (ontwikkeling en behoud groenstructuren), milieu (bufferzones, milieuzonering) en recreatie hebben consequenties voor het grondgebruik in de gemeente, waardoor in veel gevallen het bestaande grondgebruik veranderd moet worden. Het gemeentelijk grondbeleid is ondersteunend om die veranderingen in het grondgebruik te sturen. Het voeren van grondbeleid is geen doel op zich, maar vormt een instrument van ruimtelijke ordening.

Achtereenvolgens komen in deze paragraaf aan de orde:

1. Visie op het ruimtelijk beleid
2. Uitvoering grondbeleid
3. Aan- en verkooptransacties
4. Actuele prognose bouwgrondexploitaties
5. Voorziening bouwgrondexploitaties

1. Visie op het ruimtelijk beleid

De algemene visie op het ruimtelijk beleid in de gemeente Aalsmeer is in de “Gebiedsvisie Aalsmeer 2020”, als structuurvisie door de Raad aangewezen op 18 december 2014, als volgt verwoord:

“Aalsmeer kiest voor een duurzame en kwalitatief sterke ontwikkeling van economie, wonen en recreatie, met als voorwaarde het behoud van de leefbaarheid, het dorpse karakter, de bereikbaarheid en het op peil brengen en houden van voorzieningen.”

2. Uitvoering Grondbeleid

De gemeentelijke doelstellingen van en werkwijzen binnen het grondbeleid, inclusief het te voeren grondprijnsbeleid, zijn gewaarborgd in de Nota Grondbeleid Aalsmeer 2010-2014, vastgesteld door de Raad op 10 juni 2010. Met deze nota wordt invulling gegeven aan het BBV dat de gemeente verplicht kaders vast te stellen voor de uitvoering van het grondbeleid. Het grondprijnsbeleid is uitgewerkt in de door het College vast te stellen Notitie (grond)prijzen voor uitgifte Aalsmeer 2012, en geactualiseerd in 2014.

Hoofddoelstelling van het gemeentelijk grondbeleid Aalsmeer is:

“Het bevorderen van gewenst ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit, waarbij een rechtmatige verdeling van de kosten en opbrengsten wordt gerealiseerd door een tijdige en economisch verantwoorde ontwikkeling onder de regie van de gemeente Aalsmeer.”

De gemeenteraad moet de uitvoering van het gemeentelijk grondbeleid kunnen toetsen aan de doelstellingen. Hiervoor is een helder toetsingskader vastgesteld waarin een achttal beleidsuitgangspunten voor het grondbeleid is geformuleerd. Het beleid is er op gericht om de regiefunctie van de gemeente te waarborgen en gemotiveerde en transparante (financiële) keuzes te maken. Het betreft onder meer keuzes in het locatie ontwikkelingsmodel, woningdifferentiatie, dichtheden en inrichting van het openbaar gebied. Daarnaast dienen aankopen en gronduitgiftes zoveel mogelijk marktconform en volgens vastgestelde uitvoeringsregels te verlopen. Niet functioneel onroerend goed dient te worden afgestoten.

Ontwikkelingen in 2017

Het BBV is met ingang van 2016 op een flink aantal onderdelen gewijzigd voor de grondexploitaties. Zo is de maximaal toe te rekenen rente gemaximeerd tot de werkelijke rente die de gemeente betaalt voor aangetrokken leningen. Hierdoor zijn projecten met een tekort minder negatief, en projecten met een winst

positiever geworden. Dit heeft een gunstig effect op het totaal aan grondexploitaties, maar een nadelig resultaat op algemene dekkingsmiddelen.

Voor de bepaling van de benodigde verliesvoorziening wordt met een contante waarde van de projecten gerekend. Dit is nog steeds het geval, alleen moet de verwachte eindwaarde van het project nu met 2% per jaar worden teruggerekend naar de waarde van nu. In de jaarrekening 2015 was dit nog 1,4%. Hierdoor ontstaat een voordeel in 2016: de verliesvoorziening wordt lager.

In 2017 worden de onder 4. genoemde projecten verder tot ontwikkeling gebracht en wordt over een nieuw facilitair project 'Westeinderhage', een besluit voorgelegd aan de gemeenteraad.

3. Aan- en verkooptransacties

Aan- en verkooptransacties kunnen worden gedaan voor bouwgrondexploitaties en/of overige gronden en opstallen, bijvoorbeeld verkopen van groenstroken voor tuinuitbreidingen. Het financiële resultaat van deze aan- en verkopen wordt verantwoord in de bouwgrondexploitatie van het betreffende project en/of onder het begrotingsproduct "gronden en opstallen".

Voor de bouwgrondexploitaties wordt in 2016 de lijn van 2015 voortgezet. Bij bedrijventerrein Green Park Aalsmeer werden in de afgelopen jaren in beginsel aankopen gedaan als er ook gronduitgiftes tegenover stonden. In 2016 moet worden gezien in hoeverre verbetering van de financiële positie en het risicoprofiel van GPA ruimte geeft voor een herziening van dit beginsel.

4. Actuele prognose van de (grond)exploitaties van de bouwprojecten

In 2016 heeft de gemeente Aalsmeer 19 (bouw)projecten onderhanden. Zes hiervan zijn eigen exploitaties, waarvan er vier zijn vastgesteld en twee in de Hornmeer in voorbereiding zijn. De overige projecten zijn facilitair en worden door derden geëxploiteerd. Naar verwachting wordt in 2016 één grex afgesloten, de Kudelstaartseweg 295-297.

In onderstaand overzicht wordt per project de stand van zaken weergegeven van wat in juli 2016 is vastgesteld in de actualisatie grondexploitaties ultimo 2015.

Er zijn drie projectcategorieën:

- Actieve grondexploitaties in uitvoering
- Grondexploitaties in voorbereiding
- Faciliterende grondexploitaties in uitvoering

Actieve grondexploitaties in uitvoering

Actief grondbeleid omvat alle fasen van het exploiteren van grond: van de aankoop van gronden, sloop of bouwrijp maken tot en met uitgifte / verkoop van bouwgrond. Bij actief grondbeleid exploiteert de gemeente voor eigen rekening en risico gronden.

Voor het project *C30 Proosdij Noord, RKDES/Calslagen* heeft B&W ingestemd met gefaseerde bouw op het laatste deel van de ontwikkeling.

Het project *C40 "De Tuinen van Aalsmeer"* betreft de ontwikkeling van de gebieden rond de provinciale weg N196. In het project heeft een nadere herijking van het woningbouwprogramma plaatsgevonden. Na de herijking van het programma worden 20% sociale koop- en huurwoningen gerealiseerd en 30 % goedkope koop- en huurwoningen. De grondexploitatie is onlangs geactualiseerd vastgesteld met tekort van € 14,28 miljoen. Dit is een verbetering van € 2,51 miljoen ten opzichte van vorig jaar.

Project *C75 bedrijventerrein Green Park Aalsmeer* omvat de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein langs de om te leggen provinciale weg N201. Voor deze gebiedsontwikkeling is een samenwerkingsverband afgesproken met de gemeente Uithoorn, waarbij beide partijen voor 50% risico dragen. Voor de uitvoering is GPAG BV opgericht, waarvan beide gemeenten de aandeelhouders zijn. De bijdrage van Aalsmeer aan het project N201+ is door GPAG voorgesloten. De herziene grondexploitatie van GPAG BV is verwerkt in de gemeentelijke grondexploitatie. Het verwachte eindsaldo is € 489.000,-

Grondexploitaties in voorbereiding

Twee actieve ontwikkelingen hebben nog geen vastgestelde grondexploitatie.. Voor deze ontwikkelingen worden al wel voorbereidingskosten gemaakt. Voor de voorbereidingskosten wordt een voorbereidingskrediet aangevraagd voor de kosten tot en met de vaststelling van het bestemmingsplan. Dit komt overeen met 75% van de totaal geraamde nog te maken plankosten. Voor de actieve ontwikkelingen zijn de uiteindelijke eindresultaten afhankelijk van de te realiseren (grond)opbrengsten.

Het betreft de volgende ontwikkelingen:

Door de ontwikkeling van de fusieschool op het huidige VVA-terrein komt de locatie *Meervalstraat/Roerdomplaan (C65)* beschikbaar voor woningbouwontwikkeling. De Startnotitie is op 10 maart 2016 vastgesteld. Er is gestart met de bestemmingsplanprocedure.

De totale voorbereidingskosten zijn geraamd op € 229.000,-. Uitgangspunt is dat alle gemeentelijke kosten worden gedekt uit de grondverkoop.

De doelstelling van het project *C66 Hornmeer VVA-woningbouw* is de realisatie van woningen op het huidige VVA-terrein. De voorbereidingskosten zijn geraamd op € 144.000. De startnotitie is in voorbereiding. Uitgangspunt is dat alle gemeentelijke kosten worden gedekt uit de grondverkoop.

Faciliterende projecten in uitvoering

Bij particuliere projecten dient de gemeente per ontwikkeling na te gaan welke kosten er zullen ontstaan om deze vervolgens te verhalen op de ontwikkelaar. Het is niet toegestaan hiertoe leges of tarieven vast te stellen. Indien een volledig kostenverhaal wordt gerealiseerd, ontstaat een voorcalculatorisch nulresultaat. Afspraken over het verhaal van de kosten (ambtelijk en civieltechnisch of anderszins) zijn van te voren in overeenkomsten vastgelegd en de nacalculatie kan afwijken van de voorcalculatie.

Hieronder wordt ingegaan op ontwikkelingen bij de particuliere projecten.

Binnen het particuliere project *Nieuw Calslagen* worden rondom het kerkhofje van Calslagen maximaal 18 vrijstaande woningen gerealiseerd, evenals openbaar gebied tot aan de Westeinderplassen. Voor dit bouwproject wordt uitgegaan van een reeds vastgesteld negatief eindsaldo van € 134.000.

Het *Lijnbaangebied* bestaat uit 2 deelgebieden, Dorpshaven Noord en Dorpshaven Zuid.

Dorpshaven-Zuid bevat 233 woningen. Het hele terrein is inmiddels geheel beschikbaar voor de ontwikkeling. Voor het bouwproject Dorpshaven Zuid wordt uitgegaan van een negatief eindsaldo van € 8.000.

In *Dorpshaven Noord* zijn in het voorjaar van 2012 de 45 woningen van de 1e fase opgeleverd. Vanwege tegenvallende verkoop is voor de rest van Dorpshaven-Noord een nieuw plan gemaakt. Over de bouw van deze 66 woningen zijn nieuwe afspraken met de ontwikkelaar gemaakt. Voor het bouwproject *Dorpshaven Noord-Herontwikkeling* wordt uitgegaan van een negatief eindsaldo van € 34.000.

Het project *Helling 49* bestaat uit de realisatie van 3 woonblokken met 6 appartementen op het terrein van scheepswerf Van Dam. Het kostenverhaal is geregeld in een anterieure overeenkomst. Het eindsaldo is € 8.000,-.

Aan de Hornweg 317 worden negen vrije sector woningen gerealiseerd. Het project is financieel sluitend.

De doelstelling van het project *Machineweg Rooie Dorp* is de realisatie van een kwalitatief goed nieuwbouwplan met maximaal 63 grondgebonden woningen en/of appartementen ter vervanging van 44 bestaande woningen. Met de initiatiefnemer is een intentieovereenkomst gesloten. Het uitgangspunt is dat alle gemeentelijke kosten op de ontwikkelaar worden verhaald.

Hoofdweg 76 Kudelstaart is een woningbouwproject. Het project bevindt zich in de startfase. Het uitgangspunt is dat alle gemeentelijke kosten op de ontwikkelaar worden verhaald.

Het bouwproject *Zuiderkerk* heeft als hoofddoel te komen tot een herontwikkeling voor het terrein van de Zuiderkerk. Het plan voorziet in circa 55 wooneenheden voorzien van een full-service pakket en gemeenschappelijke voorzieningen in de bestaande kerk. Met de ontwikkelaar zijn afspraken gemaakt over kostenverhaal. Uitgangspunt is dat alle kosten van de gemeente aan de ontwikkelaar worden doorbelast.

Kleine bouwinitiatieven

Voor de kleine bouwinitiatieven wordt het kostenverhaal geregeld in anterieure overeenkomsten.

Actuele prognose resultaat van de (grond)exploitaties van bouwprojecten

	STAND GREXEN BEGROTING 2017	Saldo per 1/1/2016	Prognose opbrengsten	Prognose kosten	Resultaat
BIE	Proosdij-Noord (C30)	3.674	1.954	273	5.355
BIE	De Tuinen van Aalsmeer (C40)	-19.381	20.489	15.387	-14.280
BIE	Green Park Aalsmeer (C75)	-5.662	48.977	42.825	489
BIE	Kudelstaartseweg 295-297	0	148	134	14
	TOTAAL ACTIEVE GREX IN UITVOERING	-21.370	71.567	58.619	-8.421
GZR	Hornmeer Meervalstraat-Roerdomplaan (C65)	-102	0	127	-229
GZR	Hornmeer VVA-woningbouw (C66)	-39	0	105	-144
	TOTAAL ACTIEF GRONDBELEID IN VOORBEREIDING	-141	0	232	-373
FAC	Nieuw Calslagen (C09)	-107	350	377	-134
FAC	Helling 49 (C39)	-3	176	165	8
FAC	Dorpshaven Zuid (C55)	-1.769	2.447	769	-41
FAC	Dorpshaven Noord herontwikkeling (C56)	-93	478	419	-34
FAC	Hornweg 317 (C64)	18	292	310	0
FAC	Jac. P. Thijsselaan	-4	17	17	-5
FAC	Mr. J. Takkade	6	30	37	0
FAC	Kerkepad De Hoeve	10	32	41	0
FAC	Legmeerdijk 301	0	101	101	0
	TOTAAL FACILITAIR MET GESLOTEN ANT. OVEREENKOMST	-1.942	3.923	2.236	-206
FAC	Machineweg Rooie Dorp (C36)	-35	0	72	-107
FAC	Hoofdweg 76 (C58)	-30	0	53	-83
FAC	Zuiderkerk (C59)	-23	0	31	-54
FAC	Westeinderhage	0	0	283	-283
	TOTAAL FACILITAIR OVEREENKOMST IN VOORBEREIDING	-88	0	438	-526
	TOTAAL FACILITAIRE PROJECTEN	-2.030	3.923	2.674	-732

Voorziening Grondexploitaties en Bouwprojecten

Om negatieve eindsaldi van exploitaties af te dekken is er de Voorziening Grondexploitaties en Bouwprojecten. Of de voorziening toereikend is, wordt ieder jaar bij de jaarrekening beoordeeld op basis van de meest actuele ramingen..

Wijzigingen in de hoogte van de voorziening ontstaan door een toe- of afname van negatieve projectresultaten en door de toerekening van rente over de boekwaarde van deze projecten gedurende het boekjaar. Deze wijzigingen worden in de begroting verwerkt.

De stand van de voorziening per 1 januari 2017 is begroot op € 12,7 mln. na de verwerking van het raadsbesluit over de Actualisering grondexploitaties ultimo 2015.

Hoofdstuk 5

Financiële begroting

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de financiële positie van de gemeente Aalsmeer en de meerjarige ontwikkelingen.

Allereerst is het overzicht van baten en lasten opgenomen inclusief een toelichting. Vervolgens wordt stil gestaan bij de financiële positie van de gemeente Aalsmeer, de investeringen en de reserves en voorzieningen. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met de meerjarenraming.

Overzicht van baten en lasten

In onderstaande tabel vindt u het overzicht van baten en lasten. Het geraamde bedrag van begrotingsjaar 2016 is inclusief de begrotingswijzigingen tot en met 7 juli 2016.

bedrag x € 1.000	Rekening 2015			Begroting 2016			Begroting 2017		
Programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
01 Sociaal domein	17.605	4.254	13.351	19.517	3.895	15.622	18.218	3.776	14.441
02 Onderwijs en ontplooiing	6.667	1.798	4.870	7.010	1.583	5.426	6.624	1.626	4.997
03 Economie en duurzaamheid	668	388	280	809	277	531	861	265	597
04 Openbare ruimte	12.474	7.633	4.842	16.433	6.997	9.436	11.928	6.803	5.126
05 Ruimtelijke ontwikkeling	14.214	11.498	2.716	22.704	19.488	3.216	15.813	15.748	65
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	5.944	638	5.306	5.908	630	5.279	5.232	571	4.661
07 Overhead	3.107	885	2.222	3.176	779	2.396	6.798	0	6.798
08 Algemene dekkingsmiddelen	1.482	40.017	-38.535	1.919	41.359	-39.440	1.176	40.327	-39.151
Totaal saldo van baten en lasten	62.162	67.111	-4.949	77.476	75.009	2.467	66.650	69.116	-2.466
Reservemutatie (- = onttrekking)	4.327	3.536	791	3.776	5.692	-1.916	4.394	1.749	2.645
Resultaat	66.489	70.647	-4.158	81.252	80.700	552	71.044	70.865	179

De verschillen in de totalen per programma voor de jaren 2015 en 2016 in vergelijking tot 2017, worden veroorzaakt door gewijzigde regelgeving vanaf 2017 met betrekking tot de verantwoording van de kosten van overhead.

Het vertrekpunt voor de begroting 2017-2020

Het saldo van de Lentenota

In de Lentenota heeft uw raad besloten dat de voorstellen voor nieuw beleid in de begroting kunnen worden verwerkt, onder voorwaarde dat een sluitende begroting 2017-2020 zal worden aangeboden. De lentenota gaf het volgende beeld:

(bedragen x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Lentenota (saldo na onvermijdelijk)	36	-330	-272	-29
Lentenota (nieuw beleid)	-865	-764	-669	-454
Lentenota (herverdeling gemeentefonds)	500	500	500	500
	-----	-----	-----	-----
Saldo Lentenota	-329	-594	-440	17

De financiële ontwikkelingen na de lentenota / doorrekening meicirculaire.

Naderhand is uw raad door ons geïnformeerd over de uitkomsten van de meicirculaire en de bijstelling van de grondexploitaties. Korte tijdshelpe verwijzen naar de betreffende raadsbrieven. Na verwerking hiervan is het financieel vertrekpunt als volgt:

(bedragen x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Saldo Lentenota	-329	-594	-440	17
Actualisatie grondexploitaties	3	88	35	34
Meicirculaire: Asielinstroom	-263			
Meicirculaire: Defleren accres		-211	-439	-649
Meicirculaire: overige ontwikkelingen	113	96	96	148
Meicirculaire: Taakmutaties	14	49	67	50
	-----	-----	-----	-----
Vertrekpunt	-462	-572	-681	-400

Na doorrekening van de meicirculaire en de bijstelling van de grondexploitaties resteert er een structureel tekort.

Nieuwe ontwikkelingen en technische bijstellingen

Herverdeling gemeentefonds

In de meicirculaire is aangegeven dat de herverdeling van het gemeentefonds voor het cluster Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening pas in de septembercirculaire bekend zou worden gemaakt. In juli is via een tussenbericht het budgettair effect hiervan bekend gemaakt. In de Lentenota hebben wij aangegeven dat wij voor Aalsmeer rekenden op een bedrag van € 500.000. Omdat het niet het volledige effect in de herverdeling is betrokken, komt het budgettair effect uit op ongeveer de helft hiervan. Dit betekent een bijstelling van het eerder gepresenteerde beeld met ongeveer € 250.000 structureel.

Herziening kostentoerekening

De wijzigingen van het BBV, leiden tot wijziging van de kostentoerekening. Dit heeft gevolgen voor de kostenbases van afvalstoffenheffing, rioolrecht en begraafrechten. De tarieven mogen maximaal kostendekkend zijn. Voor de afvalstoffenheffing zullen wij na nader onderzoek bij u terugkomen bij de

Lentenota 2017. Gewijzigde overheadtoerekening leidt tot overdekking bij het rioolrecht van €150.000. Dit wordt opgelost door een storting van €150.000 in de tariefseglisatiereserve. Bij de begraafplaatsexploitatie ontstaat een onderdekking van €150.000. Vooralsnog worden de tarieven voor begraafrechten niet verhoogd en vindt de dekking plaats binnen de begroting 2017.

Correctie fiscale effecten rentetoerekening Rioolrecht

In de Lentenota hebben we aangegeven dat door de gewijzigde voorschriften de rentetoerekening in de begroting naar beneden moet worden bijgesteld. Dit is een budgettair neutrale operatie, met uitzondering van de toerekening van de rente aan met name de rioolinvesteringen. In de Lentenota is dit effect ingeschat op € 250.000. Inmiddels is gebleken dat gemeenten in de kostenopbouw afwijkende rentepercentages mogen hanteren. Aangezien deze regels geen wijzigingen inhouden van de fiscale normen voor de kostenonderbouwing, gaan wij er van uit dat het in eerdere jaren toegestane percentage onverkort van kracht blijft.

Technische bijstellingen

De actualisering van de kapitaallasten en enkele andere autonome technische bijstellingen leiden tot een aanvullende aanpassing van het begrotingsbeeld. In de jaren 2017 en 2018 is er sprake van een beperkt nadeel. In de latere jaren is er sprake van klein voordeel.

Tussenstand

Na verwerking van deze ontwikkelingen geeft het begrotingsbeeld de volgende tussenstand:

(bedragen x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Vertrekpunt	-462	-572	-681	-400
Herverdeling gemeentefonds	-335	-262	-265	-248
Herziening kostentoerekening irt tarieven	-150			
Correctie Fiscale effecten rentetoer. rioolrecht	250	250	250	250
Technische bijstellingen	-42	-62	31	28
Varende Boswachter (aanvulling nieuw beleid)	-60	-60		
Accountmanager (amendement begroting)			118	118
	-----	-----	-----	-----
Tussenstand	-799	-706	-547	-252

Strategie naar een sluitende meerjarenbegroting

Uitgangspunten vanuit de brief van 19 april 2016

Vorig jaar heeft uw raad besloten tot het invoeren van een precariobelasting op kabels en leidingen. In onze brief van 19 april 2016 hebben wij u aangegeven dat wij de komende jaren kunnen rekenen op een opbrengst van € 1,5 miljoen. Wij hebben u toen in overweging gegeven om de precario-opbrengsten in te zetten voor dekking van een woonlastenverlaging via de afvalstoffenheffing en ter dekking van het tekort op de investeringen in bovenwijkse voorzieningen.

In de betreffende brief hebben wij aangegeven dat voor dekking van de bovenwijkse voorzieningen een bedrag van "ruim € 4 miljoen" (€ 4,3 miljoen) benodigd zou zijn. Inmiddels heeft uw raad op 9 juli jl. besloten om het project Burgemeester Kasteleinweg voor € 2,4 miljoen te dekken uit de Algemene Vrije Reserve. Per saldo resteert derhalve nog een opgave van afgerond € 1,9 miljoen. Nu de precario-opbrengsten in de begroting worden opgenomen, zetten wij hier, overeenkomstig de lijn die wij hebben neergelegd in de brief van 19 april jl., de toevoeging aan de reserve Bovenwijks tegenover. Dit bedrag kan worden gefaseerd over de jaren 2017 en 2018.

In deze benadering schuilt echter één risico: Op 22 juni 2016 heeft de minister van BZK een brief gestuurd over de beperking van de heffingsbevoegdheid van de precariobelasting op kabels en leidingen. Daarbij is aangegeven dat alleen die gemeenten die in 2015 daadwerkelijk inkomsten uit de belasting hebben genoten voor de overgangsregeling –deze belasting mag tot maximaal 1 januari 2027 nog geheven worden– in aanmerking komen. Net als een 40-tal andere gemeenten zou Aalsmeer niet voor deze overgangsregeling in aanmerking komen. Samen met deze gemeenten hebben wij een lobby in gang gezet om het wetsvoorstel op dit onderdeel gewijzigd te krijgen. Zolang nog niet zeker is hoe de wet in definitieve vorm er uit gaat zien, baseren wij ons op de huidige regelgeving.

Lokale lasten

Naast de stijging met de inflatiecorrectie (1%) zou de waardeontwikkeling van de woningen een extra stijging van de *onroerende zaakbelasting* met zich meebrengen van 4%. Dit vinden wij een ongewenste situatie. Daarom stellen wij voor de OZB-tarieven voor woningen slechts met de inflatiecorrectie te verhogen. De gemiddelde aanslag voor niet-woningen wordt ook slechts met de inflatiecorrectie verhoogd.

In het Gemeentelijke Rioleringsplan hebben wij aangegeven dat als gevolg van noodzakelijke vervangingsinvesteringen het *rioolrecht* de komende jaren zal gaan stijgen. Daarnaast zal het rioolrecht worden verhoogd met de inflatiecorrectie van 1%. Per saldo stijgt hierdoor het tarief met 5%. Evenals in 2016 wordt ook in 2017 een korting toegepast van € 65,-- op het rioolrecht.

Vorig jaar hebben wij een eenmalige korting doorgevoerd op de *afvalstoffenheffing* van gemiddeld € 10,--. Omdat we gunstiger aanbestedingsresultaten hebben behaald konden we daarnaast een structurele korting op de afvalstoffenheffing doorvoeren van gemiddeld € 5,--. De structurele korting blijft ook voor 2017 uiteraard in stand. Het tarief van de afvalstoffenheffing wordt daarnaast verhoogd met de inflatie (1%). Bij de behandeling van de najaarsrapportage 2015 heeft uw raad de motie “boter bij de vis” aangenomen. Gelet op de voordelen in de najaarsrapportage werd gepleit voor een lastenverlichting. Het voordeel van de najaarsrapportage is via het rekeningsaldo toegevoegd aan de Algemene Vrije Reserve. Om uitvoering te geven aan de motie “boter bij de vis”, stellen wij voor om het tarief voor de afvalstoffenheffing in aanvulling hierop met € 30,-- te verlagen. Hiermee is een bedrag gemoeid van € 400.000,--. Wij stellen voor dat dit bedrag wordt gedekt ten laste van de Algemene Vrije Reserve.

Indexering gemeentebegroting

Zoals hiervoor reeds is aangegeven werd het nadelig resultaat van de meicirculaire met name veroorzaakt doordat er met een hoger inflatiepercentage (1,5%) is gewerkt dan voorheen (0,5%). Hierdoor zouden gemeenten een hoger bedrag van de algemene uitkering voor loon- en prijsstijgingen moeten reserveren dan voorheen. Nadien is landelijk een discussie op gang gekomen over de vraag hoe reëel dit uitgangspunt is en in welke mate verwacht mag worden dat de begrotingen van de departementen worden aangepast omdat ook zij met een hogere inflatie geconfronteerd zullen worden, hetgeen ook weer door zal werken in de hoogte van het accres van de algemene uitkering.

Gelet op alle onzekerheden en veronderstellingen die hieraan ten grondslag liggen hebben wij in deze begroting net als in eerdere jaren *het deflatie*-percentage op 0,5% gehandhaafd. Dat houdt in dat wanneer het gemeentefonds niet verder groeit, de gemeente de budgetten met maximaal een half procent kan verhogen voor loon- en prijsstijgingen. Dit leidt tot een positief budgettair effect van

ongeveer € 650.000 in 2020. Dat uitgangspunt achten wij echter te risicovol. Daarom willen wij dit aanvullen met concrete, harde maatregelen. Immers, als de inflatie achteraf toch hoger blijkt uit te vallen en de gemeenten daarvoor niet aanvullend worden gecompenseerd via de algemene uitkering, dan zijn aanvullende maatregelen nodig. Daarom willen wij in 2017 alvast starten met het doorvoeren van een beperkte nullijn. Dat wil zeggen: het toekennen van de inflatiecomponent wordt beperkt tot de baseline, de verbonden partijen en de grote gesubsidieerde instellingen. Dit levert ten opzichte van de Lentenota een budgettaire ruimte op van € 132.000. Dit bedrag hebben wij aanvullend gereserveerd voor loon- en prijsstijgingen.

Resumerend overzicht

Begrotingsbeeld in het meest gunstig perspectief

Onderstaand presenteren wij u een begrotingsbeeld, waarbij wij dus uitgaan van realisering van de precario-opbrengsten en het reserveren van 0,5% van de Algemene Uitkering voor loon- en prijsstijgingen met een beschikbaar budget voor Bovenwijkse Voorzieningen.

(bedragen x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Tussenstand	-799	-706	-547	-252
Precario-opbrengsten	1.489	1.489	1.489	1.489
Bovenwijkse voorzieningen	-1.000	-850		
Lastenverlichting	pm			
Indexering gemeentebegroting		211	439	649
Effecten gedeeltelijke nullijn	132	132	132	132
Reserveren voor prijsstijgingen		-132	-132	-132
	-----	-----	-----	-----
Begrotingssaldo	-178	144	1.381	1.886

Daarmee ontstaat met uitzondering van het eerste jaar een structureel sluitend beeld.

Nieuw Beleid

Bij de lentenota is een inventarisatie gemaakt van het nieuw beleid. Voor deze zaken is onverkort budgettaire ruimte gereserveerd in deze begroting. Voor de posten die als "pm" zijn opgenomen, is geen budgettaire ruimte gereserveerd.

De reserves

Algemene vrije reserve

Rekening houdend met de dekking van de Burgemeester Kasteleinweg en de voorziene winstafracht Proosdij-Noord in 2020, bedraagt de stand van de Algemene Vrije Reserve per ultimo 2020 ongeveer € 6,1 miljoen, waarbij nog geen rekening met toevoegingen of onttrekkingen van bovenstaande begrotingssaldi.

Algemene reserve

De algemene reserve bedraagt afgerond € 18 miljoen en wordt aangehouden als buffer voor risico's. Uw raad heeft daarvoor als norm gesteld dat reserve een omvang dient te hebben van minimaal 1,5 keer de geïnventariseerde risico's. Bij de Lentenota 2017 willen wij hierop terugkomen. Op basis van

het dan geactualiseerde risicoprofiel willen wij graag met u de afweging maken in hoeverre er sprake is van een surplus in de Algemene Reserve en op welke wijze hier mee omgegaan zou moeten worden.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

In de volgende tabel worden de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma en per reserve weergegeven.

Reserve	Programma	Onttrekking	Toevoeging
Algemene Vrije Reserve	Sociaal domein		65
	Algemene dekkingsmiddelen		102
Bovenw ijkse voorzieningen	Openbare ruimte		1.000
	Ruimtelijke ontw ikkeling		926
Kunstzinnige verfraaiing	Onderw ijs en ontplooiing	25	
	Ruimtelijke ontw ikkeling		24
Kapitaallasten gebouw en	Onderw ijs en ontplooiing	1	
	Ruimtelijke ontw ikkeling	8	
Actualisering bestemmingsplannen	Ruimtelijke ontw ikkeling	20	
Gemeentehuis	Ruimtelijke ontw ikkeling	97	
Onderhoud/instandhouding onbebouw de ruimte	Openbare ruimte	1.197	2.200
	Ruimtelijke ontw ikkeling		77
Totaal		1.349	4.394

Incidentele baten en lasten

Conform de verplichting in het BBV zijn in de volgende tabel de incidentele baten en lasten per programma en incidentele mutaties op reserves weergegeven.

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Lasten				
1. Sociaal domein				
Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG)	53			
3. Economie en duurzaamheid				
Uitvoeringsprogramma recreatie en toerisme	59	45	25	
4. Openbare ruimte				
Bovenwijkse voorzieningen	67	2.338	941	200
UP werken buitenruimte	1.105			
Herziening kostentoerekening in relatie tot tarieven	150			
5. Ruimtelijke ontwikkeling				
Actualiseren bestemmingsplannen	20			
6. Bestuur, bevolking en veiligheid				
Verkiezingen	35	35	105	
Handhaving hennepeteelt	40	40		
Toezicht en handhaving horecabedrijven	35	35		
Totaal incidentele lasten voor bestemming	1.563	2.493	1.072	200
Incidentele toevoegingen aan reserves in samenhang met				
1. Sociaal domein	65	65		
4. Openbare ruimte	1.000	850		
5. Ruimtelijke ontwikkeling	1.027	417	71	2.343
Totaal incidentele toevoeging aan reserves	2.092	1.332	71	2.343
Totaal incidentele lasten na bestemming	3.655	3.825	1.143	2.543
Baten				
3. Economie en duurzaamheid				
Uitvoeringsprogramma recreatie en toerisme	7			
4. Openbare ruimte				
Bovenwijkse voorzieningen	67	742	17	
5. Ruimtelijke ontwikkeling				
Winstneming project Proosdij-Noord				2.155
Bijdragen kunst, buitenruimte en bovenwijkse voorzieningen	1.027	417	71	188
Totaal incidentele baten voor bestemming	1.101	1.159	88	2.343
Incidentele onttrekkingen reserves in samenhang met				
4. Openbare ruimte	1.597	1.688	948	200
5. Ruimtelijke ontwikkeling	20			
Totaal incidentele onttrekking aan reserves	1.617	1.688	948	200
Totaal incidentele baten na bestemming	2.718	2.847	1.036	2.543

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Conform de verplichting in het BBV zijn in de volgende tabel de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves weergegeven.

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Structurele toevoeging aan reserves in samenhang met				
4. Openbare ruimte	2.200	2.200	2.200	2.200
Algemene dekkingsmiddelen	102	102	102	102
Totaal structurele toevoeging aan reserves	2.302	2.302	2.302	2.302
Structurele onttrekking aan reserves in samenhang met				
2. Onderwijs en ontplooiing	26	26	26	26
5. Ruimtelijke ontwikkeling	106	105	104	104
Totaal structurele onttrekking aan reserves	132	131	131	131
Per saldo structurele toevoeging aan reserves	2.170	2.170	2.171	2.171

Aan de reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte wordt structureel een bedrag van € 2,2 miljoen toegevoegd. De kosten van (groot) onderhoud van de verschillende onderdelen van de buitenruimte worden ten laste gebracht van deze reserve. Deze kosten en de onttrekking ervan aan de reserve zijn opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten. Daarnaast is de toevoeging van de toegerekende rente aan de AVR structureel in de begroting opgenomen.

De structurele onttrekkingen betreffen kapitaallasten van investeringen met economisch nut en kosten van kunstobjecten.

Gehanteerde uitgangspunten van de begroting 2017

In dit onderdeel wordt ingegaan op de financiële gevolgen van het bestaand beleid voor de meerjarige financiële positie van de gemeente. De financiële gevolgen van de voorstellen voor onvermijdelijke uitgaven en nieuw beleid uit de Lentenota 2016 zijn verwerkt in hoofdstuk 2, Programmaplan (tabel Ontwikkeling begrotingssaldo). Onder het bestaand beleid vallen de nominale ontwikkelingen, de ontwikkeling van de algemene uitkering en de gemeentelijke tarieven.

Nominale ontwikkelingen

Voor 2017 wordt een beperkte nullijn doorgevoerd. Dat wil zeggen: het toekennen van de inflatiecomponent van wordt beperkt tot de baseline, de verbonden partijen en de grote gesubsidieerde instellingen. Dit levert ten opzichte van de Lentenota een budgettaire ruimte op van € 132.000. Dit bedrag willen wij aanvullend reserveren voor loon- en prijsstijgingen. Het inflatiepercentage bedraagt 1% en is een afgeleide van de verwachte loon- en prijsontwikkeling 2017. De nominale ontwikkelingen zijn in de programma's verwerkt, zie hiervoor de indexering in de tabellen bij de programma's.

Prijsindex personeelslasten

Voor 2017 is, voor het personeel in dienst van de gemeente Aalsmeer, een loonontwikkeling van 1% verwerkt (hogere sociale lasten door premiestijgingen pensioenen en ziektekosten).

Indexering dienstverleningsbijdrage Aalsmeer aan de ambtelijke organisatie AA

De dienstverleningsbijdrage aan de ambtelijke organisatie AA wordt conform de afspraken die zijn gemaakt in het dienstverleningshandvest geïndexeerd.

Algemene uitkering

In de raming is rekening gehouden met de effecten zoals gepresenteerd in de Lentenota 2016. Daarnaast is ook de meicirculaire 2016 verwerkt in de ramingen voor 2017 tot en met 2020.

In de meicirculaire is aangegeven dat de herverdeling van het gemeentefonds voor het cluster VHROSV pas in de septembercirculaire bekend zou worden gemaakt. In juli is via een tussenbericht het budgettair effect hiervan bekend gemaakt. In de Lentenota hebben wij aangegeven dat wij voor Aalsmeer rekenden op een bedrag van € 500.000. Omdat het niet het volledige effect in de herverdeling is betrokken, komt het budgettair effect uit op ongeveer de helft hiervan. Een bijstelling met ongeveer € 250.000 structureel is verwerkt in de meerjarenraming.

Tarieven en belastingen

De tarieven en belastingen zijn verhoogd met 1%, het gewogen gemiddelde van prijs- en loonindexering. Het uitgangspunt voor de tarieven van rioolheffing, afvalstoffenheffing en leges is 100% kostendekkendheid.

Investerings

In dit onderdeel wordt ingegaan op de investeringen die de komende jaren nodig zijn. Te denken valt hierbij aan infrastructuur, scholen en andere welzijnsvoorzieningen.

Sinds de invoering van het BBV in 2004 is het verplicht om de activa en investeringen in te delen in de categorieën economisch nut en maatschappelijk nut. Activa en investeringen met een economisch nut zijn alle zaken die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven, bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of prijzen en/of doordat deze verhandelbaar zijn. Activa met een economisch nut moeten worden geactiveerd. Reserves mogen niet meer in mindering worden gebracht op deze investeringen en er dient op consistente wijze op te worden afgeschreven.

Bij de totstandkoming van het BBV in 2014 is er voor gekozen dat investering met een maatschappelijk nut, zijnde investeringen in de openbare ruimte zoals wegen en bruggen, niet verplicht hoefden te worden geactiveerd. Begin 2016 zijn de voorschriften met betrekking tot activeren van investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut gewijzigd. Investerings met een maatschappelijk nut moeten worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichte activering geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

In verband met deze gewijzigde regelgeving is het onderdeel materiële vaste activa met maatschappelijk nut van de vigerende afschrijvingstabel geactualiseerd. Toepassing van dit geactualiseerde deel van de afschrijvingstabel vindt plaats vanaf 2017, gelijktijdig met de wijzigingen in de BBV regelgeving op dit onderdeel.

De volgende materiële vaste activa met maatschappelijk nut worden lineair afgeschreven in:

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Verhardingen	25
Verkeersinstallatie	15
Openbare verlichting	15
Openbaar groen (gras, bermen en beplanting)	25
Bomenstructuur	40
Beschoeiing en vooroevers	30
Betonnen brug (verkeersfunctie)	70
Houten brug (langzaam verkeer)	25
Stalen brug (verkeersfunctie)	50
Speeltoestellen	15
Straatmeubilair (bankjes, prullenbakken, paaltjes, fietsenrekken)	15
Duikers	50

Uitvoeringsprogramma Buitenruimte

Bij raadsbesluit van 3 juli 2014 is besloten de duurzame instandhouding van de verschillende onderdelen van de openbare ruimte, samen te brengen in het Uitvoeringsprogramma Werken Buitenruimte Aalsmeer. Hierbij heeft een optimalisatieslag plaats gevonden in afstemming van werkzaamheden en inzet van beschikbare financiële middelen. Alle onderdelen van de openbare ruimte binnen het uitvoeringsprogramma betreffen investeringen met maatschappelijk nut, met uitzondering van de rioleringsinvesteringen.

Op 30 juni 2016 heeft een actualisering plaatsgevonden van dit uitvoeringsprogramma, waarbij het bestedingsplan 2017 en de bijbehorende inzet van middelen is vastgesteld. Het betreffen totaalbedragen aan kosten voor zowel jaarlijks en groot onderhoud, als kosten van vervangingsinvesteringen. Vanaf 2017

geldt dat de systematiek van activering en afschrijving voor alle investeringen wordt gelijk getrokken. Investerings met maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en afgeschreven.

Hierdoor nemen de kapitaallasten voor de komende jaren toe. De hogere afschrijvingslasten kunnen gedekt worden uit een te vormen dekkingsreserve voor kapitaallasten activa maatschappelijk nut (onder gelijktijdige verlaging van de reserve onderhoud onbebouwde buitenruimte).

De kapitaallasten die voortvloeien uit de rioleringsinvesteringen worden gedekt uit de rioolheffing.

Ter dekking van de kosten van te activeren vervangingsinvesteringen, die binnen de budgetten van het uitvoeringsprogramma in 2017 zijn opgenomen, wordt voorgesteld de volgende kredieten toe te kennen:

Omschrijving onderdeel buitenruimte	Bedragen (x € 1.000)
- Kunstwerken	1.005
- Wegen	3.705
- Water	150
- Groen	490
- Spelen	50
- Verkeer	425
- Openbare verlichting	405
- Riolering	1.554
Totaal	7.784

Investerings in bovenwijkse voorzieningen

Ook de investeringen in bovenwijkse voorzieningen moeten vanaf 2017 verplicht worden geactiveerd. Het gaat hierbij om de aanleg van de Nieuwe Aalsmeerderlaan, de aanleg van een rotonde bij de Nieuwe Aalsmeerderlaan en de Aalsmeerderweg en de reconstructie van de Machineweg tussen de Aalsmeerderweg en de Legmeerdijk. De kredieten worden voor het totaalbedrag van de investering aangevraagd in het startjaar. De werkelijke uitgaven vinden gefaseerd over meerdere jaren plaats, met uitzondering van de aanleg van de rotonde. Voor 2017 wordt een totaalbedrag van € 2.319.000 gevraagd.

Projecten bovenwijkse voorzieningen	Bedragen x € 1.000	
	2017	2018
- Nieuwe Aalsmeerderlaan	1.919	
- Aanleg rotonde Nieuwe Aalsmeerderlaan-Aalsmeerderweg	400	
- Reconstructie Machineweg tussen Aalsmeerderweg en Legmeerdijk		1.500
Totalen	2.319	1.500

Overige investeringen riolering

De investeringen in riolering binnen het Uitvoeringsprogramma buitenruimte betreffen investeringen in vrijvervalriolering. Daarnaast vinden er nog investeringen plaats in drukriolering en gemalen. Voor 2017 en 2018 is hiervoor een maximaal bedrag van € 185.000 opgenomen. Wat de uitvoering betreft is hier nog geen concrete invulling aan gegeven.

Overige investeringen met economisch nut

Voor de kapitaallasten die voortvloeien uit de overige investeringen met economisch nut is er een algemeen investeringsplafond van € 50.000. In de meerjarenraming is rekening gehouden met de kapitaallasten van de vervanging van een kunstgrasveld sportcomplex Calslagen in 2017. Voor de jaren 2018 tot en met 2020 worden investeringen in verschillende velden op de sportparken Hornmeer en Calslagen verwacht. Het

gaat om totaalbedragen van respectievelijk € 420.000, € 43.000 en € 85.000 (zie het overzicht investeringen op het programma Onderwijs en ontplooiing).

Reservepositie

Het beleid is erop gericht om reserves en voorzieningen op een toereikend niveau te houden. Hiertoe wordt jaarlijks bij de jaarrekening en begroting de weerstandscapaciteit tegenover de risico's gezet. Op 28 mei 2015 is een nieuwe nota reserve- & risicobeleid Aalsmeer 2015 gepresenteerd, waarin wordt ingegaan op de hoogte van het weerstandsvermogen en in het bijzonder op de ratio van de beschikbare weerstandscapaciteit versus de benodigde weerstandscapaciteit en wordt een beschouwing gegeven van alle aanwezige reserves en voorzieningen.

De totale reservepositie wordt per 1 januari 2017 geraamd op € 38,5 miljoen. Deze is te onderscheiden in algemene reserves van € 25 miljoen en bestemmingsreserves van € 13,5 miljoen. Aan het eind van dit hoofdstuk is het verloop van de reserve positie 2017 weergegeven met de ontwikkeling in 2020.

Algemene reserves

Reserves waaraan geen bestemming is toegekend vormen de algemene reserves. Deze bestaan uit de algemene reserve en de algemene vrije reserve.

Bestemmingsreserves

Reserves met een bepaalde bestemming zijn bestemmingsreserves. Motieven voor het instellen van bestemmingsreserves zijn onder andere een risicomotief, egalisatiemotief of spaarmotief.

De grootste reserves qua omvang per 1 januari 2017 zijn:

- Reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte € 9,1 miljoen
- Reserve woonfonds volkshuisvesting € 2,2 miljoen
- Reserve gemeentehuis € 1,5 miljoen
- Reserve kapitaallasten gebouwen € 0,5 miljoen

De *reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte* is in 2014 ingesteld om schommelingen en fasingen in de besteding van de beschikbare middelen voor het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte op te vangen. De reserve is gelijktijdig gevoed met een eenmalige bijdrage uit andere bestemmingsreserves en voorzieningen conform het raadsbesluit van de instelling van de reserve. Met ingang van de begroting 2014 vindt jaarlijks een structurele jaarlijkse dotatie plaats.

Aan de *reserve woonfonds volkshuisvesting* zijn ontvangen subsidies en een bijdrage van een projectontwikkelaar voor het ingestelde woonfonds toegevoegd. Het doel van deze reserve is het toegankelijk krijgen van (huur)woningen voor starters.

De *reserve gemeentehuis* is eind 2012 ingesteld voor het tijdelijk inrichten van het KCC en de kosten als gevolg van de herinrichting van de oudbouw. In 2016 is ten laste van de algemene vrije reserve een bedrag van € 0,9 miljoen toegevoegd aan de reserve gemeentehuis ter dekking van de kapitaallasten van de herinrichting van de raadzaal.

De *reserve kapitaallasten gebouwen* wordt gebruikt ter dekking van kapitaallasten van reeds gedane investeringen. Naar aanleiding van de notitie onderhoud gebouwen Aalsmeer (ter kennisname naar de raad op 11 september 2014) is bij het besluit van de jaarrekening 2014 een eenmalige storting gedaan. Vanaf 2015 wordt de reserve alleen nog besteed aan kapitaallasten van reeds gedane investeringen en vinden er geen jaarlijkse dotaties meer plaats.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn afgesplitste delen van het vermogen in verband met verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten, maar ook voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang onzeker is.

De grootste voorzieningen qua omvang zijn:

- Voorziening rioleringen € 2,8 miljoen
- Voorziening beheer gebouwen € 0,9 miljoen

Voor de voorziening riolering geldt dat de positieve resultaten op de rioolheffing in voorgaande jaren zijn gereserveerd. Bij het vaststellen van de belastingverordeningen 2016 is besloten om in de jaren 2016 tot en met 2018 een incidenteel bedrag van € 65 per aansluiting in mindering te brengen op de belastingaanslag. De teruggave wordt ten laste van de voorziening riolering gebracht.

De voorziening beheer gebouwen is bestemd voor de instandhouding van de diverse gemeentelijke gebouwen. De voeding van deze voorziening geschiedt op basis van het meerjaren onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen.

Staat van reserves en voorzieningen

Naam Reserve / Voorziening (bedragen x € 1.000)	Stand per 1-1-2017	Vermindering	Vermeerderingen	Stand per 31-12-2017
A. Reserves van de exploitatie				
1. Algemene reserves:				
Algemene reserve (A.R.)	18.160			18.160
Algemene vrije reserve (A.V.R.)	6.259	400	167	6.026
Reserve bouwgrondexploitaties	0			0
Totaal 1: algemene reserves	24.419	400	167	24.186
2. Bestemmingsreserves:				
Reserve bovenwijkse voorzieningen	37	92	1.926	1.871
Reserve kunstzinnige verfraaiing	179	25	24	178
Reserve woonfonds volkshuisvesting	2.172			2.172
Reserve gemeentehuis	1.493	96		1.396
Reserve minimabeleid	39			39
Reserve kapitaallasten gebouwen	514	11		503
Reserve actualiseren bestemmingsplannen	122	20		102
Reserve personeel greenport	3			3
Res. onderhoud/instand.onbebouwde ruimte	9.127	1.105	2.277	10.298
Totaal 2: bestemmingsreserves	13.686	1.349	4.227	16.564
Totaal rubriek A: reserves	38.104	1.749	4.394	40.749
B. Voorzieningen van de algemene dienst				
Voorziening beheer gebouwen	872	512	377	738
Voorziening voormalig personeel	562	241		322
Voorziening garantstelling Green Park Aalsmeer	321			321
Voorziening N201 plus	224			224
Voorziening voormalig personeel onderwijs	63	14		48
Voorziening financiële afwikkeling G2	33	16		17
Voorziening afvalstoffenheffing	219			219
Voorziening rioolheffing	2.657	1.078	180	1.759
Totaal rubriek B: voorzieningen	4.952	1.861	557	3.648
TOTAAL GENERAAL	43.056	3.610	4.951	44.397

Meerjaren ontwikkeling van de reserves en voorzieningen

Naam Reserve / Voorziening (bedragen x € 1.000)	Saldo begin 2017	Saldo begin 2018	Saldo begin 2019	Saldo begin 2020
A. Reserves van de exploitatie				
1. Algemene reserves:				
Algemene reserve (A.R.)	18.160	18.160	18.160	18.160
Algemene vrije reserve (A.V.R.)	6.259	6.026	4.972	3.853
Totaal 1: algemene reserves	24.419	24.186	23.131	22.012
2. Bestemmingsreserves:				
Reserve bovenwijkse voorzieningen	37	1.871	2.544	2.889
Reserve kunstzinnige verfraaiing	179	178	153	128
Reserve woonfonds volkshuisvesting	2.172	2.172	2.172	2.172
Reserve gemeentehuis	1.493	1.396	1.301	1.206
Reserve minimabeleid	39	39	39	39
Reserve kapitaallasten gebouwen	514	503	493	482
Reserve actualiseren bestemmingsplannen	122	102	102	102
Reserve personeel greenport	3	3	3	3
Res. onderhoud/instand.onbebouwde ruimte	9.127	10.298	12.625	14.824
Totaal 2: bestemmingsreserves	13.686	16.564	19.432	21.846
Totaal rubriek A: reserves	38.104	40.749	42.564	43.858
B. Voorzieningen van de algemene dienst				
Voorziening beheer gebouwen	872	738	875	1.049
Voorziening voormalig personeel	562	322	172	69
Voorziening garantstelling Green Park Aalsmeer	321	321	321	321
Voorziening N201 plus	224	224	224	224
Voorziening voormalig personeel onderwijs	63	48	34	24
Voorziening financiële afwikkeling G2	33	17	0	0
Voorziening afvalstoffenheffing	219	219	219	219
Voorziening rioolheffing	2.657	1.759	711	574
Totaal rubriek B: voorzieningen	4.952	3.648	2.557	2.481
TOTAAL GENERAAL	43.056	44.397	45.121	46.339

Toelichting

Op basis van uitvoeringsplannen en beleidsnota's is een inschatting gemaakt van het verloop van reserves en voorzieningen. De toename van de bestemmingsreserves betreft met name de reserve bovenwijkse voorzieningen en de reserve onderhoud onbebouwde buitenruimte.

Een van de wijzigingen van het BBV betreft het verplicht activeren van investeringen met maatschappelijk nut vanaf 2017. De onderhoudsinvesteringen in wegen die tot en met 2016 in één keer gedekt werden uit de reserves worden vanaf 2017 geactiveerd, waarbij de afschrijvingslasten worden gedekt uit de reserves. Als gevolg hiervan nemen de reserves in omvang toe.

De omvang van de voorzieningen neemt met name af door besteding van de voorzieningen voormalig personeel en voorziening rioolheffing (teruggave rioolheffing in de jaren 2016 t/m 2018).

Meerjarenraming per programma

- is een voordeel

bedragen x € 1.000

Programma		2017	2018	2019	2020
Sociaal domein	lasten	18.218	18.119	18.104	18.048
	batens	3.776	3.764	3.764	3.764
	saldo	14.441	14.355	14.341	14.284
Onderwijs en ontplooiing	lasten	6.624	7.016	6.851	6.789
	batens	1.626	1.626	1.626	1.626
	saldo	4.997	5.390	5.225	5.162
Economie en duurzaamheid	lasten	861	858	720	695
	batens	265	258	258	258
	saldo	597	600	462	437
Openbare ruimte	lasten	11.928	13.446	12.212	11.425
	batens	6.803	8.328	7.723	7.807
	saldo	5.126	5.118	4.489	3.618
Ruimtelijke ontwikkeling	lasten	15.813	9.093	9.835	12.474
	batens	15.748	8.365	8.858	13.797
	saldo	65	729	977	-1.322
Bestuur, bevolking en veiligheid	lasten	5.232	5.261	5.167	5.062
	batens	571	571	571	571
	saldo	4.661	4.690	4.596	4.491
Saldo van de programma's	lasten	58.676	53.793	53.007	54.611
	batens	28.789	22.912	22.800	27.823
	saldo	29.887	30.881	30.207	26.788
Algemene dekkingsmiddelen	lasten	1.176	1.218	1.284	1.349
	batens	40.327	40.850	40.836	41.001
	saldo	-39.151	-39.632	-39.551	-39.652
Overhead	lasten	6.798	6.795	6.791	6.785
	batens	0	0	0	0
	saldo	6.798	6.795	6.791	6.785
Vennootschapsbelasting	lasten	0	0	0	0
	batens	0	0	0	0
	saldo	0	0	0	0
Saldo voor bestemming	lasten	66.650	61.806	60.964	62.627
	batens	69.116	63.762	63.636	68.824
	saldo	-2.466	-1.956	-2.671	-6.198
Mutaties reserves	lasten	4.394	3.634	2.373	4.645
	batens	1.749	1.819	1.078	331
	saldo	2.645	1.815	1.294	4.314
Saldo na bestemming	lasten	71.044	65.440	63.337	67.271
	batens	70.865	65.581	64.714	69.155
	saldo	179	-141	-1.377	-1.884

Toelichting op de meerjarenraming

Nominale ontwikkelingen

Zowel bij de uitgaven als bij de inkomsten is voor 2017 een prijsindex van 1,0% meegenomen. Bij de uitgaven wordt de indexering beperkt tot de baseline, de verbonden partijen en de grote gesubsidieerde instellingen. Voor de jaren 2018 tot en met 2020 is geen prijsindex meegenomen.

Algemene uitkering

Voor de jaren 2017-2020 wordt uitgegaan van de ontwikkelingen van het Gemeentefonds zoals opgenomen in de meicirculaire 2016. Voor de berekening van de algemene uitkering voor 2017-2020 is het aantal woningen en inwoners van 2016 gebruikt.

Onroerende zaakbelasting

Voor 2016 is een verwachte indexatie van 1,0% meegenomen. Voor de jaren 2017 en verder is geen indexatie meegenomen.

Begrotingsomvang (totale lasten voor bestemming)

De begrotingsomvang neemt af van € 67 miljoen in 2017 naar € 63 miljoen in 2020. Meerjarig worden de verschillen voornamelijk veroorzaakt door de bouwgrondexploitaties.

Bijlagen

Bijlage 1 Bronvermelding

In de overzichten effectindicatoren en vergelijkende kengetallen op de programmaformulieren zijn noten opgenomen die verwijzen naar de volgende bronnen:

Nummer	Bronnaam
1	Basisregistraties gemeente
2	Gemeentepeiling 2015
3	Ondernemerspeiling 2014
4	Jongerenpeiling 2013
5	GGD (Emovo/Gezondheidspeiling)
6	O+S Amsterdam (veiligheidsrapportage Amstelland)
7	www.waarstaatjegemeente.nl
8	UWV: Atlas Sociale Voorzieningen
9	www.vsvverkenner.nl
10	DUO onderwijsdata
11	De Meerlanden
12	Culturele instellingen
13	LISA
14	Google analytics
15	Sienergie
16	Samenwerkende netbeheerders (energie in beeld)
17	Bureau To70
18	Woningcorporatie Eigen Haard
19	Benchmark publiekszaken
20	Locatus
21	www.bezoekbas.nl
22	Onderzoek Sportgedrag jongeren Aalsmeer

Bijlage 2 Lijst van afkortingen

3-D	Drie decentralisaties Sociaal Domein
AA	Amstelveen Aalsmeer
AEB	Amsterdam Economic Board
	Afval Energie Bedrijf
AM	Amstelland Meerlanden
AMHK	Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
AO/IC	Administratieve Organisatie/Interne Controle
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AR	Algemene Reserve
AVR	Algemene Vrije Reserve
BABS	Bestuurlijke activiteiten bewakingssysteem
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCF	Btw-compensatiefonds
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOPZ	Wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen
BRS	Bestuurlijke Regie Schiphol
BSO	Buitenschoolse opvang
Btw	Belasting toegevoegde waarde
BV	Besloten Vennootschap
B&W	Burgemeester en Wethouders
CBS	Centraal Bureau Statistiek
CDA	Christen Democratisch Appèl
CER	Compensatie eigen risico
CJG	Centrum Jeugd en Gezin
CMU	Cultuureducatie met kwaliteit
CO ₂	Koolstofdioxide
c.q.	Casu quo
Daeb	Diensten van algemeen economisch belang
dB	Decibel
DHW	Drank- en horecawet
DuBo	Duurzaam Bouwen
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
Emovo	Elektronische MOnitor VOlksgezondheid
EMU	Economische en Monetaire Unie
ESA BV	Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV
EW	Eindwaarde
Fvw	Financiële Verhoudingswet

GBA	Gemeentelijke basisadministratie
GGD	Gemeenschappelijk gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen
GPAG BV	Greenpark Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV
GPR	Gemeentelijke praktijkrichtlijn
GR	Gemeenschappelijke regeling
GREX	Grondexploitatie
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GS	Generale Staten
HALT	Het AL Ternatief
HV	Huishoudelijke verzorging
IP	Investeringsplan
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht
JOP	Jeugd ontmoetingsplek
KCC	Klant Contact Centrum
Ke	Kosteneenheid
KRW2	Kaderrichtlijn Water
Kwh	Kilowattuur
LCP	Lokaal coördinatiepunt
LIB	Luchthavenindelingsbesluit
LIOR	Leidraad inrichten openbare ruimte
LISA	Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen en Vestigingen
LMO	Landelijke meldkamer organisatie
LVNL	Luchtverkeersleiding Nederland
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MOP	Meerjarenonderhoudsplan
MRA	Metropool Regio Amsterdam
M ²	Vierkante meter
M ³	Kubieke meter
NCW	Netto contante waarde
NME	Natuur- en Milieueducatie
NOMOS	NOise MOonitoring System
NUP	Nationaal uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid
NV	Naamloze vennootschap
NZKG	Noordzeekanaalgebied
OGZ	Openbare Gezondheidszorg
OGGz	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OLP	Onderwijsleerpakket

OLV	Ongestoord Logistieke Verbinding
ORS	Omgevingsraad Schiphol
OZB	Onroerende zaakbelastingen
PGB	Persoonsgebonden Budget
PIOFAH	Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering/Administratie en Huisvesting
PO	Primair Onderwijs
PRES	Platform Regionaal-Economische Structuur
REA	Regionale Educatieve Agenda
REVA	Registratie Eerste Verblijfadres Arbeidsmigranten
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RKDES	Rooms Katholieke Door Eendracht Sterk
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
RMO	Regionaal Milieu Overleg
RPO	Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen
RTG	Ronde Tafelgesprekken
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
RZB	Roerende woon- en bedrijfsruimten belasting
SER	Sociaal-Economische Raad
SFN	Sportfondsen Nederland
SMASH	Structuurvisie Mainport Amsterdam Schiphol Haarlemmermeer
SMW	Schoolmaatschappelijk Werk
SRA	Stadsregio Amsterdam
SVN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten
TOP	Toeristisch Opstappunt
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VANG	Van Afval Naar Grondstof
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VrAA	Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
VSV	Voortijdig schoolverlaten
VTA	Visual tree assessment
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVA	Voetbalvereniging Aalsmeer
VVE	Vereniging van Eigenaren
VVN	Veilig Verkeer Nederland
VZOD	Vooruitgang Zij Ons Doel
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wet fido	Wet financiering decentrale overheden
Wet hof	Wet houdbare overheidsfinanciën
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning

WOZ	Wet waardering onroerende zaken
Wpg	Wet publieke gezondheidszorg
Wro	Wet ruimtelijke ordening
Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
WW	Werkloosheidswet

Bijlage 3 Toelichting beleidsindicatoren commissie Depla

Programma 1 – Sociaal domein

Cliënten met maatwerk-arrangement per 10.000 inwoners

Een maatwerk-arrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Personen met bijstandsuitkeringen per 10.000 inwoners

Het aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15 -64 jaar

Het aantal re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 64 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Kinderen in uitkeringsgezin (%)

Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.

Bron: Verwey Jonker Instituut

Werkloze jongeren (%)

Het percentage werkloze jongeren 16 - 22 jaar.

Bron: Verwey Jonker Instituut

Jongeren met jeugdhulp (van totaal jongeren tot 18 jaar) (%)

Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Jongeren met jeugdbescherming (van totaal jongeren tot 18 jaar) (%)

Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdbeschermingsmaatregel ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Programma 2 – Onderwijs en ontplooiing

Absoluut verzuim per 1.00 leerlingen

Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.

Bron: DUO onderwijsdata

Relatief verzuim per 1.000 leerlingen

Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.

Bron: DUO onderwijsdata

Voortijdig schoolverlaters totaal (%)

Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 tot 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Bron: DUO onderwijsdata

Achterstandsleerlingen (%)

Het percentage leerlingen (4-12 jaar) in het primair onderwijs dat kans heeft op een leerachterstand.

Bron: Verwey Jonker Instituut

Niet-sporters (%)

Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.

Bron: RIVM Zorgatlas

Programma 3 – Economie en duurzaamheid

Vestigingen per 1.000 inwoners 15-64 jaar

Het aantal vestigingen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Banen per 1.000 inwoners 15-64 jaar

Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Bron: LISA

Netto arbeidsparticipatie (%)

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzicht van de beroepsbevolking.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Functiemenging (%)

De functiemenging weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Bron: LISA

Bruto gemeentelijk product (verwacht-gemeten)

Bruto gemeentelijk product (BGP) is het product van de toegevoegde waarde per baan en het aantal banen in een gemeente. De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan of er boven verwachting (<100) of beneden verwachting (>100) wordt geproduceerd.

Bron: Atlas voor gemeenten

Hernieuwbare elektriciteit (%)

Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Bron: Rijkswaterstaat Klimaatmonitor

Programma 4 – Openbare ruimte

Huishoudelijk restafval

De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg).

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Programma 5 – Ruimtelijke ontwikkeling

Gemiddelde WOZ waarde woningen (x € 1.000)

De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Nieuwbouw per 1.000 woningen

Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.

Bron: ABF - Systeem Woningvoorraad

Verkeersongevallen met een motorvoertuig (%)

Als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.

Bron: VeiligheidNL

Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser (%)

Als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.

Bron: VeiligheidNL

Programma 6 – Bestuur, bevolking en veiligheid

Diefstal uit woningen per 1.000 inwoners

Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Winkeldiefstal per 1.000 inwoners

Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners

Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners

Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Verwijzingen HALT per 10.000 inwoners 12-27 jaar

Het aantal verwijzingen naar HALT per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.

Bron: Bureau HALT

Hardekern jongeren per 1.000 inwoners 12-24 jaar

Het aantal hardekern jongeren per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar.

Bron: Korps Landelijke Politiediensten (KLPD)

Jongeren met delict voor de rechter (%)

Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Bron: Verwey Jonker Instituut

Jongeren met jeugdreclassering (%)

Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Demografische druk (0-15 jaar + 65+/15-64 jaar) (%)

De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Woonlasten 1-persoonshuishouden in euro

Het gemiddelde totaalbedrag in euro.

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

Woonlasten meerpersoonshuishouden in euro

Het gemiddelde totaalbedrag in euro.

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

Bijlage 4 Kader stellende nota's

Thema	Programma/titel	jaar vaststelling
	Programma 1 Sociaal Domein	
1.1	Gezondheid op peil, kadernota volksgezondheid gemeente Aalsmeer 2010-2014	
1.1	Meedoen mogelijk maken', Wmo-nota 2014-2018	2014
1.1	Dementie-aanpak Aalsmeer 2015-2018	2015
1.1	Verordening Maatschappelijke ondersteuning gemeente Aalsmeer	2014
1.1	Beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning gemeente Aalsmeer	2014
1.2	Beleidsplan Schuldhulpverlening 2016-2020. Schuldhulpverlening in balans.	2016
1.2	Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Aalsmeer	2015
1.2	Armoedebeloid 2011-2015 Aalsmeer	2011
1.2	Afstemmingsverordening gemeente Aalsmeer	2014
1.2	Handhavingsverordening Inkomensvoorzieningen gemeente Aalsmeer	2014
1.2	Verordening Individuele inkomenstoeslag gemeente Aalsmeer	2014
1.2	Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive	2014
1.2	Verordening Tegenprestatie gemeente Aalsmeer	2014
1.2	Beleidsregels schuldhulpverlening gemeente Aalsmeer	2016
1.3	Beleidsplan jeugdhulp 2015-2018 "voor de jeugd van Aalsmeer"	2014
1.3	Verordening jeugdhulp Aalsmeer	2014
	Programma 2 Onderwijs en ontplooiing	
2.1	Verordening leerlingenvervoer gemeente Aalsmeer	2015
2.2	Verordening huisvesting	2016
2.3	Sportnota 2015-2019	2015
2.3	Evaluatie en analyse Speelruimtebeleid Aalsmeer	2013
2.4	Cultuurnota Aalsmeer, "Beweging maakt Ruimte"	2012
2.4	Gebiedsvisie Aalsmeer	
2.4	Kadernota Aalsmeerse lokale omroep	2016
	Programma 3 Economie en Duurzaamheid	
3.1	Economische agenda 2016-2020 "Samen ondernemen in Aalsmeer"	2016
3.1	Agenda Recreatie en toerisme	2016
3.1	Legesverordening 2012	
3.1	Standplaats- en ventbeleid 2011-2015	
3.1	Treasurystatuut 2007	
3.1	Verordening marktgelden Gemeente Aalsmeer 2013	
3.1	Evenementennota 2005	
3.2	Strategische Visie Greenport Aalsmeer - Samenwerken aan een bloeiend perspectief	2012
3.2	Ruimtelijke Visie Greenport Aalsmeer	2015
3.4	Uitvoeringsplan Aalsmeer Duurzaam 2012-2015	
3.4	Routekaart Amstelland en Meerlanden 2040 energieneutraal	
3.4	MRA Routekaart energieneutraal 2040	
3.4	Klimaatbeleid en Amstel- en de Meerlanden Energieneutraal 2040	
3.4	Verordening duurzaamheidsleningen 2010	
3.4	Regionale Nota bodembeheer regio Amstelland en Meerlanden 2012	
3.4	Beleidsregels stoken vuur in de open lucht (waaronder rietbranden) 2004	
3.4	Nota bodembeheer	

Programma 4 Openbare ruimte

4.1	Notitie Hondenbeleid 2014	2014
4.1	Beeldkwaliteitsplan Beheer en Onderhoud 2015	2015
4.1	Uitvoeringsprogramma Aalsmeer duurzaam 2012-2015	
4.1	Groenvisie	2014
4.1	Uitvoeringsparagraaf Gebiedsvisie 2020	
4.2	Rioolaansluitverordening Aalsmeer	2014
4.2	Wegsleepverordening 2005	
4.2	Legesverordening 2013	
4.2	Aalsmeers Verkeer- en Vervoerplan 2009-2015	
4.2	Verordening rioolheffing 2013	
4.2	Uitvoeringsprogramma AVVP 2010-2015	
4.2	Uitvoeringsprogramma Buitenruimte Aalsmeer 2016-2017	2016
4.2	Waterplan Kudelstaart 2005	2005
4.2	Waterplan Aalsmeer 2008	2008
4.2	Gemeentelijk Rioleringsplan 2015-2020	
4.2	Verlichtingsplan 2015-2019	2014
4.3	Afvalvisie Aalsmeer	2016
4.3	Verordening heffing en invordering afvalstoffenheffing 2013	
4.3	Textielbeleidsplan, september 2013	
4.4	Begraafplaatsverordening Aalsmeer 2012	

Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling

5.1	Beleidslijn Externe Veiligheid	
5.1	Lintenbeleid	
5.1	Archeologienota 2010	
5.1	Aalsmeerse gebiedsvisie 2020+	
5.1	Structuurplan herinrichting burgemeester Kasteleinweg 2020	
5.1	Visie op hoofdlijnen Uiterweg/ Oosteinderweg	
5.1	Integrale nota bestemmingsplannen Aalsmeer	
5.1	Cultuurhistorische analyse gebroken landen, geheelde gronden 2012	
5.1	Nota grondbeleid 2010-2014	2010
5.1	Klimaatbeleidsplan	
5.1	Duurzaam bouwen beleid	
5.1	Uitvoeringsprogramma Groene As Aalsmeer (natuurbeleid)	
5.1	Regionale Nota routing gevaarlijke stoffen	
5.1	Aalsmeers verkeer- en vervoersplan	
5.1	Actieplan geluid	
5.1	Natuurwaardenkaart Aalsmeer	2012
5.1	Uitvoeringsparagraaf gebiedsvisie 2020+	
5.1	Nota Bovenwijkse voorzieningen 2013	
5.1	Structuurvisie Green Park Aalsmeer	2016
5.1	Exploitatie verordening gemeente Aalsmeer 2004	
5.1	Nota Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen Aalsmeer 2015	2015
5.2	Waardevolle Bomenlijst	2013
5.2	Bouwverordening	
5.2	Woonarkenverordening	
5.2	Procedureverordening planschade	
5.2	Erfgoedverordening 2010 gemeente Aalsmeer	
5.2	Monumentenverordening Aalsmeer 2005	
5.2	Reclamebeleid	
5.2	Welstandsnota 2013	
5.2	Kruimelgevallenbeleid	
5.2	Regionale deelnota hogere waarden	

5.2	Notitie aan huis verbonden beroepen 2011	
5.2	Gemeenschappelijke regeling schadeschap luchthaven Schiphol	
5.2	Meerjarenbeleid Vergunningen en Handhaving 2016-2019	2016
5.3	Huisvestingsverordening Aalsmeer 2016	2016
5.3	Nota tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten	
5.3	Woonagenda Aalsmeer 2016 - 2020	2016
5.3	Urgentieregeling Aalsmeer 2014	
5.3	Verordening stimuleringsfonds startersregeling	
5.5	Parkeerverordening Aalsmeer	2001
5.5	Nota Parkeernormen	2016
5.6	Visie Maatschappelijk Vastgoed "Maatschappelijk vastgoed Aalsmeer in hernieuwde balans"	2016
	Programma 6 Bestuur bevolking en veiligheid	
6.1	Nota Integraal veiligheidsbeleid 2015-2018	2015
6.1	Regionaal veiligheidsprogramma 2015-2018	2014
6.1	Evenementenbeleid Aalsmeer	2016
6.1	Horecanota en uitvoeringskader horeca	2016
6.1	Algemene Plaatselijke verordening gemeente Aalsmeer	2010
6.2	Beleidsplan Crisisbeheersing (regionaal)	2015
6.5	Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen	